

PACKED

Expertisecentrum Digitaal Erfgoed

JAARVERSLAG 2014

PACKED vzw - Expertisecentrum Digitaal Erfgoed

Delaunoestraat 58 bus 23

1080 Brussel

België

E: info@packed.be

T: ++32 (0)2 217 14 05

M: ++32 (0)486 67 36 07

Inhoudstafel

DEEL 1 : BEKNOPT VERSLAG (ook als apart document te downloaden)

INLEIDING	5
1. SAMENVATTING	6
2. ENKELE CIJFERS TER VERGELIJKING	10
3. CONCLUSIE	15
DEEL 2: GEDETAILLEERD VERSLAG	17
1. KOPPELING VAN ACTIVITEITEN MET DOELSTELLINGEN	17
1.1. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	17
1.2. BEKNOPT OVERZICHT ACTIVITEITEN	19
2. ORGANISATIESTRUCTUUR	24
2.1. BESTUURSORGANEN	24
2.2. PERSONEEL	24
2.3. PROJECT- OF WERKGROEPEN	27
3. SAMENWERKING	28
3.1. SAMENWERKING IN VLAANDEREN EN BELGIË	28
3.2. INTERNATIONALE SAMENWERKING	30
4. ACTIVITEITEN	31
4.1. Digitaal-erfgoedprojecten Europa	31
4.1.1. Afhandeling van projecten beëindigd in 2013	31
4.1.2. Voortzetten ATHENAPlus	32
4.1.3. Opstarten EuropeanaSpace, Spaces of possibility for the creative re-use of Europeana's content	33
4.1.4. Opstarten PREFORMA, PREservation FORMAts for culture information/e-archives	35
4.1.5. Deelname aan voorbereiding van andere Europese digitaal-erfgoedprojecten	35
4.1.6. Lidmaatschap stuurgroep Daguerreobase	35
4.2. Digitaal-erfgoedprojecten Vlaanderen	35
4.2.1. Azura	35
4.2.2. Digitaal multimediaal platform voor poëzie-erfgoed	35
4.2.3. MEDEA, An online platform for the reporting, recording and virtual storage of archaeological metal-detecting finds from Flanders	36
4.2.4. Verderzetten acties i.k.v. INgeBEELD-project	36
4.2.5. Project persistente identificatie	37
4.2.6. Samenwerkingstraject met CAHF, CVG LUKAS en VKC	40
4.2.7. Vervolgtraject 'Persistente identificatie' (2015)	41
4.2.8. Archiefzorg voor Brusselse kunstinstellingen	43
4.2.9. Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek'	43
4.2.10. Duiken in de machine (CO7/Vlasmuseum)	44
4.2.11. De Vlaamse middenstand met kar en wagen door het land (Karrenmuseum)	44
4.2.12. Tekstaffiches - spiegel van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog-fase 2 (Stadsarchief Gent)	44
4.3. Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox (CEST)	45
4.3.1. Onderzoekstrajecten	45
4.3.2. Ontwikkelingstrajecten	47

4.3.3. Platform kennisdeling.....	48
4.3.4. Vorming	50
4.4. Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS.....	53
4.4.1. Realisatie en onderhoud van toolbox ‘Erfgoedzorg in de kunstensector’.....	53
4.4.2. Uitvoering pilootprojecten	54
4.4.3. Organisatie sectormoment(en).....	55
4.4.4. Onderzoek naar archieven en collecties in de beeldende kunsten	55
4.4.5. Vorming en presentaties.....	56
4.4.6. Internationale samenwerking en uitwisseling	56
4.4.7. Studiedagen en workshops.....	57
4.5. SCART	57
4.5.1. Filmdigitalisering	57
4.5.2. De keuze van een archiveringsformaat bij digitalisering van video	57
4.5.3. Kwaliteitseisen bij digitalisering van audio	58
4.5.4. Verval van optische schijfjes	58
4.5.5. Conservering en restauratie van de installatie 'A las cinco de la tarde' van Marie-Jo Lafontaine	58
4.5.6. Preservering games en cross-mediale toepassingen	59
4.5.7. Afwerken digitalisering videowerk Danny Matthys (i.s.m. argos).....	59
4.6. Open Cultuur Data	60
4.6.1. Masterclass Open (Cultuur) Data	60
4.6.2. Ontwikkelingstraject op basis van open data	60
4.6.3. Ondersteuning ter beschikking stellen van open data.....	60
4.6.4. Ondersteuning bij ontwikkeling van een open data beleid.....	61
4.7. Ondersteuning van / samenwerking met VIAA	62
4.7.1. Opvolging digitaliseringsgolf 1.....	62
4.7.2. Voorbereiding digitaliseringsgolf 2 en 3	62
4.7.3. Uitbreiding partners: stadsarchieven en erkende cultureel-erfgoedinstellingen	62
4.7.4. Digitaliseringsproject Nieuws van de Grote Oorlog.....	63
4.7.5. Opzetten filmregistratie en voorbereiden filmdigitalisering.....	63
4.7.6. Testproject FFWD bij VRT.....	63
4.7.7. Inventarisering en analyse van digitale noden cultureel-erfgoedorganisaties	63
4.7.8. Informele gebruikersgroep MXF/JPEG2000	63
4.7.9. Definiëren van een MXF/JPEG2000-profiel voor de archiveringsbestanden VIAA ...	64
5. OVERLEG	65
5.1. Cultureel-Erfgoedoverleg	65
5.2. Gebruikersgroep ‘Cultureel erfgoed en auteursrecht’	65
5.3. Afstemmingsoverleg m.b.t. digitaal erfgoed	65
5.4. Europeana Vlaanderen Overlegplatform	65
5.5. Europeana Network	66
5.6. Interprovinciaal registratorenoverleg.....	66
5.7. Interprovinciale thesauri-overleg	66
5.8. Vlaams-Nederlands overleg AAT-Ned	66
5.9. Raad van Advies Keurmerk Erfgoedsoftware (Toetsingmodel Erfgoedsoftware).....	66
5.10. Gebruikersgroep COMETA	67
5.11. Overleg Taalunie.....	67
5.12. Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten & Cultureel-erfgoedconvenants ...	67
5.13. Overleg duurzame digitale infrastructuur	67
5.14. Collegagroep digitale publieksbemiddeling.....	68
5.15. Andere overlegbijeenkomsten en presentaties.....	68

6. ONDERSTEUNING	70
6.1. Loket (ad hoc)	70
6.2. Loket gesubsidieerde cultureel-erfgoedprojecten	75
6.2.1. Advisering & opvolging verstrekt advies Bruggemuseum.....	75
6.2.2. Advisering & opvolging verstrekt advies Archiefcentrum Vrouwengeschiedenis	75
6.2.3. Advisering & opvolging verstrekt advies Stadsarchief Leuven.....	75
6.2.5 Advisering Provincie West-Vlaanderen: Arbeidsmigratie in Midden en Zuid-West-Vlaanderen	75
6.2.6. Advisering TarTar vzw (Theater aan Zee)	75
6.2.7. Advisering MATRIX.....	76
6.2.8. Advisering Digitizing the Corpus Rubenianum Ludwig Burchard (Rubenianum)...	76
6.2.9. TETRA-project 'Towards a sustainable mobile tourism guide' (Thomas More Memori)	
6.3. Loket andere	77
6.3.1. Voorstudie Integratie Digitale Erfgoedcollecties Mechelen.....	77
6.3.2. Artesis Hogeschool	77
6.3.3. Stuurgroep Multita.....	77
6.3.4. Stuurgroep collectiebeheersysteem Zilvermuseum Sterckshof.....	77
6.3.5. Stuurgroep collectiebeheersysteem Provincie Antwerpen	78
6.3.6. Erfgoedcel k.ERF.....	78
7. EXTERNE COMMUNICATIE	79
7.1. Eigen websites	79
7.1.1. Onderhoud van PACKED-website	80
7.1.2. Technisch optimaliseren van de CEST-website	80
7.1.3. Onderhoud en uitbouw van SCART-website.....	80
7.1.4. Inbedden van projectwebsite(s).....	80
7.1.5. Integratie Europeana API.....	81
7.2. De PACKED-nieuwsbrief	81
7.3. Bijdragen aan publicaties van derden	82
7.3.1. Bijdragen voor VVBAD-tijdschrift 'META'	82
7.3.2. Bijdrage voor Politeia-publicaties.....	82
7.3.3. Bijdrage aan FARO-publicaties	82
7.3.4. Bijdrage aan BAM-publicaties	82
7.3.5. Andere publicaties	83
8. ALGEMEEN BEHEER	83
8.1. Rapportering aan Algemene Vergadering en Raad van Bestuur.....	83
8.2. Uitbreiding Raad van Bestuur	83
8.3. Personeelsbeheer	83
8.4. Financieel beheer	84
8.5. Archief- en ICT-beheer	84
8.6. Beleid maatschappelijke en culturele diversiteit	85
8.7. Beleid duurzaamheid en ecologisch bewustzijn	85
8.8. Aansluiting Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.....	85
9. TOELICHTING BIJ HET FINANCIËEL VERSLAG	86
9.1. Resultatenrekening	86
9.1.1. Winst/verlies.....	86
9.1.2. Kosten	86
9.1.3. Inkomstenstructuur	86
9.2. Balans	88

INLEIDING

Het voorliggende jaarverslag is het beknopte jaarverslag voor het werkingsjaar 2014, het derde jaar uit de beleidsperiode 2012-2016 waarvoor een werkingssubsidie door de Vlaamse overheid aan PACKED vzw werd toegekend als expertisecentrum digitaal erfgoed.

In dit beknopt verslag vindt u de terugblik op het jaar 2014 in een samenvatting van de belangrijkste tendensen op inhoudelijk en zakelijk vlak en een aantal kerncijfers.

De gedetailleerde toetsing van de doelstellingen voor 2014, zoals deze vastgelegd werden in het Actieplan 2014 (en de Beheersovereenkomst 2012-2016), maakt deel uit van het uitgebreide jaarverslag.

1. SAMENVATTING

Bestuursorganen

Door het vertrek van een tweetal bestuurders in 2014, werden in 2014 twee nieuwe bestuurders aangetrokken. Eén hiervan was, zoals in 2011 gesuggereerd door de Beoordelingscommissie bij de verlenging van de erkenning van PACKED vzw, een vertegenwoordiger uit de sector van de privaatrechtelijke archieven. Ook werd één externe deskundige aangetrokken om als (niet-stemgerechtigd) waarnemer de bestuursbijeenkomsten bij te wonen. Gezien de sterke verbreding sinds 2013 van de werking van PACKED vzw naar de kunstensector, was er bij de vernieuwing van de Raad van Bestuur ook aandacht voor het aantrekken van vertegenwoordigers uit de kunstensector. Net als in 2013 kwam de Raad van Bestuur elk kwartaal samen en was er één bijeenkomst van de Algemene vergadering.

Personeelsploeg

In de loop van 2014 vond opnieuw een verdere aangroei van de personeelsploeg plaats. In 2014 telde PACKED vzw in totaal 9,5 voltijdse eenheden (VTE), terwijl dit in 2013 7 VTE was. Hierdoor steeg het aantal gepresteerde uren overeenkomstig. De aangroei van de personeelsploeg was in zeer grote mate te danken aan twee factoren:

- er werden extra middelen ter beschikking gesteld voor de verbreding van de werking van PACKED vzw naar de kunstensector en die werden geïnvesteerd in extra personeel;
- het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) vroeg ons om extra ondersteuning bij de coördinatie van haar digitaliseringsprojecten en stelde hiervoor extra financiële middelen ter beschikking zodat vanaf de zomer 2014 een tweede PACKED-medewerker kon worden aangeworven om VIAA te ondersteunen.

PACKED vzw heeft aandacht voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van haar personeelsploeg. Het aantal vrouwelijke VTE's is in 2014 verder gestegen en was in 2014 hoger dan het aantal mannelijke VTE's. Het PACKED-team heeft ook nog steeds een internationale samenstelling: in 2014 waren vijf nationaliteiten vertegenwoordigd onder de personeelsleden (de Belgische, Nederlandse, Russische, Franse en Zweedse nationaliteit). De PACKED-medewerkers zijn nog steeds hooggeschoold; ze hebben allemaal minstens één universitair diploma.

In 2014 werd de keuze gemaakt om een medewerker voor het zakelijk beheer en de communicatie aan te werven. In het verleden werden deze taken, naast andere taken, verricht door de coördinator en een andere PACKED-medewerker. Mede door de groei van de organisatie en het voortdurende stijgende aandeel van de aanvullende financiering werd dit steeds moeilijker haalbaar.

Projecten

De twee belangrijke nieuwe activiteitslijnen die reeds in 2013 werden ontwikkeld, nl. de ondersteuning van VIAA, en het project *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS - Toolbox en Richtlijnen voor Archief- en Collectiezorg in de Kunstensector* bepaalden in grote mate de

visibiliteit van PACKED in 2014:

- De samenwerking met VIAA werd verder geïntensifieerd. Dit resulteerde erin dat gedurende het ganse jaar één PACKED-medewerker voltijds actief was voor VIAA, en vanaf juli 2014 zelfs twee. Zij waren vooral betrokken bij de operationalisering van de digitaliseringsprojecten van VIAA. Ook andere PACKED-medewerkers waren nauw betrokken bij de werking van VIAA. Er was regelmatig overleg over de voortzetting van de krachtenbundeling met VIAA, zowel i.v.m. strategische vragen rond digitalisering in een breder beleidskader als i.v.m. concrete projecten.
- Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS werd verder uitgebouwd dankzij extra financiering door het Agentschap Kunsten en Erfgoed. De kunstensector kampt met een aantal gelijkaardige uitdagingen als de cultureel-erfgoedsector. Hierdoor dreigt waardevol materiaal verloren te gaan nog vooraleer het kan (h)erkend worden als cultureel erfgoed. De inzet van PACKED vzw voor de kunstensector is mede belangrijk in het kader van de ontwikkeling van een proactieve aanpak voor digitaal erfgoed (en zeker born digital erfgoed). Hier stellen zich zeer grote uitdagingen.

Interessant is ook het raakvlak van de werking van PACKED vzw met het domein van het onroerend erfgoed dat in 2014 zeer duidelijk is geworden. PACKED vzw is een belangrijke partner in het project *MEDEA, An online platform for the reporting, recording and virtual storage of archaeological metal-detecting finds from Flanders*, en heeft naar aanleiding van de beleidsbrief *Onroerend Erfgoed 2012-2013* het document *Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek* geschreven in samenwerking met een medewerker van de provincie Oost-Vlaanderen.

Net als in 2013 werd een aantal vooropgestelde activiteiten vervangen door nieuwe (onvoorziene) projecten die het resultaat waren van loketvragen, projectvoorstellen, uitnodigingen, ... Het totale aantal projecten liep verder op van een tiental tot een twaalfal projecten.

Men weet PACKED vzw als expertisecentrum digitaal erfgoed nog steeds goed te vinden bij alle samenwerkingen of projecten in diverse sectoren waarbij een vraag rond digitalisering opduikt. Ook de vragen naar o.a. advies en ondersteuning stijgen nog steeds. In 2014 stegen de loketvragen verder tot ongeveer 115. De loketvragen blijven dus mee sterk de activiteiten van PACKED vzw bepalen; slechts zeer uitzonderlijk werd een vergoeding voor ondersteuning gevraagd – wanneer de vraag de basisdienstverlening oversteeft die we gratis kunnen leveren.

Net als in 2013 was PACKED vzw in 2014 betrokken in drie Europese projecten, één project hiervan liep al in 2013 (*ATHENAPlus*) en twee nieuwe projecten werden opgestart in 2014 (*PREFORMA* en *EuropeanaSpace*). Hierbij moet echter worden opgemerkt dat de administratieve afhandeling van twee Europese projecten (*Digitising Contemporary Art* en *Linked Heritage*) die reeds in 2013 werd beëindigd in 2014 voortliep. De afhandeling van *Digitising Contemporary Art*, een project waarvan PACKED vzw tussen 2011 en 2013 coördinator was, heeft PACKED vzw in 2014 bijna drie persoonsmaanden extra werk gekost (o.a. door de vraag naar extra kwaliteitscontroles van de Europese Commissie en naar aanvullende informatie over de opgegeven resultaten en kosten van de projectpartners).

PACKED vzw was in 2014, in tegenstelling tot voorgaande jaren, niet als volwaardig partner betrokken bij subsidieaanvragen bij de Europese Commissie voor nieuwe Europese projecten. Dit was vooral te wijten aan de beëindiging van het programma CIP ICT PSP en de introductie van het programma Horizon2020 dat in 2014 weinig perspectieven bood voor de ondersteuning van projecten m.b.t. digitaal erfgoed.

Vorming

Opmerkelijk is dat in 2014 het aantal vormingsactiviteiten zijn gestegen die door PACKED vzw worden verzorgd, van 12 naar 20. Het grootste deel van deze vormingsactiviteiten is onderdeel van het vormingstraject *Duurzaam Digitaal Beheren* dat in samenwerking met FARO wordt georganiseerd. PACKED vzw is ook ingegaan op de vraag van Heemkunde Vlaanderen om enkele vormingssessies voor haar doelgroep te verzorgen. Een ander groot aantal vormingsactiviteiten is onderdeel van het Europese project ATHENAPlus, en vindt grotendeels plaats buiten België.

Online aanwezigheid en adviesverlening

Het aantal onlineplatformen van PACKED vzw is in 2014 verder uitgebreid met *TRACKS - Toolbox en Richtlijnen voor Archief- en Collectiezorg in de Kunstensector* (www.projecttracks.be). TRACKS is een samenwerking met Het Firmament, en geniet ook de actieve ondersteuning van een aantal andere organisaties. Belangrijk hierbij is dat de website is gekoppeld aan een online kennisplatform dat ook gebruikt kan worden door derden (bv. de andere partners in het project).

Momenteel onderhoudt PACKED vzw actief de volgende online platformen en tools

- CEST – Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox (www.projectcest.be);
- TRACKS - Toolbox & Richtlijnen voor Archief- & Collectiezorg in de Kunstensector (www.projecttracks.be);
- SCART – website over de preservering van audiovisueel erfgoed (www.scart.be);
- OpenCultuurData (opencultuurdata.be);
- Scoremodel Digitale Duurzaamheid (www.scoremodel.org).

Hiernaast is er ook nog de website www.packed.be waarop informatie is te vinden over de organisatie PACKED vzw en haar verschillende activiteiten, en waarop ook nieuwsberichten worden gepost die betrekking hebben op het brede werkveld van PACKED vzw. Deze websites worden regelmatig geactualiseerd en verder uitgebreid. Voor CEST werd er, door tijdsgebrek, in 2014 minder ingezet op de uitbreiding en actualisering van standaarden en tools maar bleven wel de actualisering en uitbreiding van website op peil. SCART kende een kleine terugval, maar dat was mede te wijten aan de grotere tijdsbesteding aan onderzoek ter voorbereiding van digitaliseringsprojecten van VIAA en de overgang vanaf oktober 2013 van een voltijdse naar een deeltijdse dienstbetrekking van PACKED-medewerker Emanuel Lorrain. De uitbreiding van de website opencultuurdata.be viel in 2014 in belangrijke mate stil. Er werden nog enkel nieuwe nieuwsberichten geplaatst, maar het opladen van nieuwe datasets stakte omdat er geen aanvoer van nieuwe datasets vanuit collectiebeherende instellingen was. In 2014 werd het *Scoremodel Digitale Duurzaamheid* verder verfijnd en aangevuld. PACKED vzw houdt ook nog de wiki online die is aangemaakt in het kader van het project *Digitising Contemporary Art*. Mede

doordat dit project midden 2013 is geëindigd, wordt de content van deze website momenteel niet verder aangevuld en geactualiseerd.

De verschillende website worden veelvuldig gebruikt. Ze hadden in 2014 samen 39.125 unieke bezoekers. In 2013 waren er dit 30.926; er is dus een stijging van 26,5%. Het *Scoremodel Digitale Duurzaamheid* buiten beschouwing gelaten, resulteerde dit in totaal in 143.183 pageviews; in 2013 waren er dit nog 151.882. Er is dus een terugval van 5,7% in het aantal pageviews, terwijl het aantal unieke bezoekers met meer dan een kwart stijgt. Dit betekent dat het aantal pageviews per unieke bezoeker daalt: in 2013 waren er dit 4,9, in 2014 3,66. Omdat hier zowel een positieve als negatieve verklaring voor kan zijn, zou dit verder moeten worden onderzocht om hierover uitsluitsel te kunnen geven. Ook het gebruik van de online tool Scoremodel is in 2014 verminderd.

Disseminatie en communicatie

Een belangrijk aspect van de disseminatie en communicatie van PACKED vzw is haar online aanwezigheid (zie hierboven). Het aantal nieuwsbrieven en nieuwsbriefitems is in 2014 constant gebleven. 111 nieuwe abonnees registreerden zich in 2014. Opvallend is ook dat het aantal bijdragen die PACKED vzw levert aan publicaties van derden verder is gestegen in 2014. Het grootste deel van deze bijdragen heeft betrekking op de afleveringen die PACKED vzw verzorgt voor de rubriek *Uitgepakt* in het tijdschrift *META* (VVBAD).

Financiën

De inkomsten van PACKED vzw zijn in 2014 verder gestegen tot 685.793 euro. Dit is een stijging van 27% ten opzichte van 2013 en een stijging van 62% ten opzichte van 2011. Terwijl de structurele subsidies nagenoeg constant bleven is de aanvullende financiering in 2014 verder gestegen tot 397.137 euro. Dit betekent dat in 2014 58% van de totale inkomsten bestonden uit aanvullende inkomsten en nog slechts 42% uit structurele werkingsmiddelen; in 2013 bedroegen de aanvullende inkomsten nog 47% en structurele werkingsmiddelen 53%. De uitgaven van PACKED vzw zijn in 2014 verder gestegen tot 692.027 euro. Dit is een stijging van 44% ten opzichte van 2013 en een stijging van 71% ten opzichte van 2011. De kosten stijgen dus sneller dan de inkomsten. De personeelskosten bedroegen 76% van de totale kosten, de andere kosten 24%. In 2013 bedroegen de personeelskosten 83% van de totale kosten en de andere kosten 17%; in 2011 bedroegen de personeelskosten 73% van de totale kosten en de andere kosten 27%. Opvallend is dat er in tegenstelling tot de voorbije drie jaren een (licht) negatief resultaat werd geboekt: - 6.234 euro. Dit betekent dat de financiële reserve niet langer aangroeit, maar van 114.512 euro in 2013 krimpt tot 108.277 euro in 2014.

2. ENKELE CIJFERS TER VERGELIJKING

Hieronder volgt een overzicht van enkele meetbare indicatoren m.b.t. de werking van PACKED vzw. Een toelichting over de cijfers die betrekking hebben op 2013 vindt u verder in dit verslag. Een toelichting over de cijfers die betrekking hebben op voorgaande jaren vindt u in

- jaarverslag 2011:
http://www.packed.be/images/uploads/news/20120329_jaarverslag_2011_web_finaal.pdf
- jaarverslag 2012:
http://www.packed.be/images/uploads/20130329_jaarverslag_2012_web_finaal.pdf
- jaarverslag 2013 :
http://www.packed.be/images/uploads/20140403_jaarverslag_PACKED_2013_web.pdf

	2011	2012	2013	2014
Organisatiestructuur				
<i>bestuursorganen</i>				
aantal leden RvB aan einde jaar	6	6	4	6 (plus 1 expert als waarnemer)
aantal leden RvB vertrokken	/	0	2	geen
aantal nieuwe leden RvB	/	0	0	2 (plus 1 expert als waarnemer)
aantal bijeenkomsten RvB	5	4	4	4
aantal leden AV aan einde jaar	8 (waarvan 6 RvB-leden)	8 (waarvan 6 RvB-leden)	6 (waarvan 4 RvB-leden)	8 (waarvan 6 RvB-leden en 1 expert als waarnemer)
aantal bijeenkomsten AV	1	1	1	1
<i>personeel</i>				
totaal aantal voltijdse equivalenten (VTE)	5,8 ¹	5,7 ²	7 ³	9,5 ⁴
gemiddeld aantal voltijdse werknemers	4	4	5	8
gemiddeld aantal deeltijdse werknemers	3	2	3	2

¹ De sociale balans vermeldt hier 5 werknemers, maar dit strookt niet met de werkelijkheid. Er zijn 10 personeelsleden in dienst geweest in de loop van 2011 (plus 1 jobstudent). Er zijn 10 personeelsleden in dienst geweest in de loop van 2011 (plus 1 jobstudent).

² De sociale balans vermeldt hier 5 werknemers, maar dit strookt niet met de werkelijkheid. Er zijn 7 personeelsleden in dienst geweest in de loop van 2012.

³ Het cijfer uit de sociale balans klopt. Er zijn 10 personeelsleden in dienst geweest in de loop van 2013 (plus 1 stagiair en 1 vrijwilliger).

⁴ De sociale balans vermeldt hier 9 werknemers, maar dit strookt niet met de werkelijkheid. Er zijn 12 personeelsleden in dienst geweest in de loop van 2014 (plus 2 jobstudenten en 1 vrijwilliger).

aantal mannelijke voltijdse equivalenten	4,1 ⁵	4,2 ⁶	4,5 ⁷	4,3 ⁸
aantal vrouwelijke voltijdse equivalenten	1,7 ⁹	1,5 ¹⁰	2,5 ¹¹	5,2 ¹²
aantal voltijdse equivalenten universitair onderwijs (master)	5,8 ¹³	5,7 ¹⁴	7 ¹⁵	9,5 ¹⁶
<i>aantal gezamenlijke personeelsvergaderingen</i>	5-tal	4-tal	8-tal	5-tal
Activiteiten				
<i>projecten</i>				
lopende Europese projecten	3	2	3	3 (plus 2 afgelopen waarvan de administratieve afhandeling nog liep)
nieuwe Europese project voorbereid	0	4	4	0
lopende projecten in Vlaanderen	4-tal	5-tal	10-tal	12-tal
Ondersteuning				
<i>loketaanvragen</i>				
	20-tal	90-tal	95-tal	115-tal
CEST				
totaal aantal wijzigingen	8.486	1.363	1.357	1.403
aantal wijzigingen door PACKED-auteurs	8.486	1.363	1.315	1.197
aantal wijzigingen door externe auteurs	0	0	42	206
aantal gewijzigde pagina's	827	287	193	281
aantal bestanden opgeladen als bijlage	800	84	55	31

⁵ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

⁶ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

⁷ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

⁸ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

⁹ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹⁰ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹¹ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹² De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹³ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹⁴ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹⁵ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

¹⁶ De sociale balans vermeldt een ander cijfer, maar dit cijfer strookt niet met de werkelijkheid.

aantal PACKED-auteurs	7	7	5	7
aantal externe auteurs	0	4	4	5
aantal geactualiseerde of toegevoegde informatie over standaarden	2.525	71	42	0
aantal geactualiseerde of toegevoegde informatie over tools	836	44	4	0
aantal toegevoegde termen glossarium	158	1	4	13
aantal gewijzigde termen glossarium	0	15	43	156
aantal nieuwe gevalstudies gepubliceerd	0	8	5	5
aantal items CEST-blog	/	32	16	1
aantal herwerkte richtlijnen	15	10	2	3
TRACKS				
toegevoegde richtlijnen	/	/	/	17 ¹⁷ (7 maanden)
toegevoegde tools	/	/	/	30 ¹⁸ (7 maanden)
toegevoegde praktijkvoorbeelden	/	/	/	12 ¹⁹ (7 maanden)
toegevoegde activiteiten	/	/	/	8 (3 maanden)
toegevoegde nieuwsberichten	/	/	/	18 (7 maanden)
SCART				
toegevoegde interviews	/	3 ²⁰	21 ²¹	4
toegevoegde gevalstudies	/	4 ²²	12 ²³	1
toegevoegde artikels	/	3 ²⁴	10 ²⁵	1
Vorming				
<i>aantal door PACKED verzorgde</i>				

¹⁷ Geschreven door een werkgroep die naast medewerkers van PACKED vzw bestaat uit medewerkers van Het Firmament, Resonant, CVAA, het Letterenhuis en AMVB

¹⁸ Waarvan er 20 werden geschreven door medewerkers van PACKED vzw en 10 door medewerkers van partnerorganisaties.

¹⁹ Waarvan er 9 werden geschreven door medewerkers van PACKED vzw en 3 door medewerkers van partnerorganisaties.

²⁰ Voor 2012 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

²¹ Voor 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

²² Voor 2012 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

²³ Voor 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

²⁴ Voor 2012 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

²⁵ Voor 2013 geeft dit een vertekend beeld omdat een aantal bijdragen afkomstig zijn van de oude PACKED-website.

<i>vormingssessies</i>				
i.s.m. FARO	0	0	12	20
i.s.m. Heemkunde Vlaanderen	0	0	2	2
i.s.m. Digitale Week	0	2	1	0
i.k.v. Open Cultuur Data	0	0	1	2
i.k.v. COMETA	0	1	0	0 ²⁶
i.s.m. Graduaat Bibliotheekwezen en Documentaire Informatiekunde, SCVO Pestalozzi	0	2	0	0
i.s.m. IRO	0	2	0	0
i.s.m. Gebruikersgroep Auteursrecht	1	0	0	0
i.k.v. Archiefzorg Brusselse kunstinstellingen (i.s.m. AMVB)	/	/	/	2
i.k.v. ATHENAPIus	/	/	/	9 ²⁷
i.k.v. Persistente identificatie	/	/	/	1
Disseminatie / communicatie				
<i>artikels bijgedragen aan externe publicaties</i>				
aantal	3	3	11	15
<i>nieuwsbrieven</i>				
aantal	11	10	10	10
aantal items	120	140	150	150
<i>website</i>				
www.packed.be: unieke bezoekers	9.032	9.390	8.634	9.561
www.packed.be: pageviews	48.093	35.925	31.575	31.541
www.projectcest.be: unieke bezoekers (5 maanden)	2.164	7.051	8.274	8.988
www.projectcest.be: pageviews (5 maanden)	51.636	54.299	59.172	46.730
www.projectracks.be: unieke bezoekers (7 maanden)	/	/	/	2.585
www.projectracks.be: pageviews (7 maanden)	/	/	/	23.017
www.scart.be: unieke bezoekers (2 maanden)	/	1.105	4.252	5.571

²⁶ Deze zitten voor 2014 vervat in de vormingsactiviteiten i.s.m. FARO.

²⁷ Slechts één van deze vormen vond plaats in België (Brussel), de andere acht vonden plaats elders in Europa (Stockholm, Boedapest, Torunn, Vilnius, Boekarest, Zagreb, Girona, en Athene). Hiernaast werden ook plaatsbezoeken gebracht aan STAM Gent en M Leuven.

		maanden)		
www.scart.be: pageviews	/	4.457 (2 maanden)	29.611	25.063
www.dca-project.be: unieke bezoekers	/	5.618	6.225	5.021
www.dca-project.be: pageviews	/	17.480	19.781	11.397
www.opencultuurdata.be: unieke bezoekers	/	/	2.252 (9 maanden)	1.958
www.opencultuurdata.be: pageviews	/	/	11.743 (9 maanden)	5.435
www.scoremodel.be: unieke bezoekers	/	/	1.289 (9 maanden)	2.455
www.scoremodel.be: geregistreerde gebruikers	/	/	120 (9 maanden)	33
www.scoremodel.be: anonieme rapporten	/	/	281 (9 maanden)	176
Financies				
<i>inkomsten</i>				
werkingssubsidie	197.726 euro	257.687 euro	286.650 euro	288.656 euro
andere inkomsten	224.517 euro	161.392 euro	253.564 euro	397.137 euro
totale inkomsten	422.243 euro	419.079 euro	540.214 euro	685.793 euro
<i>uitgaven</i>				
loonkosten	294.804 euro	323.794 euro	397.730 euro	527.716 euro
andere kosten	109.545 euro	75.997 euro	83.390 euro	164.311 euro
totale uitgaven	404.349 euro	399.791 euro	481.120 euro	692.027 euro
<i>resultaat</i>				
resultaat van het boekjaar	17.894 euro	19.288 euro	59.094 euro	- 6.234 euro
(gecumuleerd) over te dragen resultaat	36.130 euro	55.418 euro	114.512 euro	108.277 euro

3. CONCLUSIE

2014 was het derde jaar waarin PACKED vzw als expertisecentrum digitaal erfgoed op volle kracht draaide. Globaal genomen was er in 2014 een verdere toename van de activiteiten van PACKED vzw; de verschillende operationele doelstellingen die worden vermeld in de beheersovereenkomst en het actieplan 2014 worden ruimschoots afgedekt door deze activiteiten.

De gegevens in dit jaarverslag getuigen enerzijds van een sterke ambitie en anderzijds van een goed beheer. De werking van PACKED vzw wordt jaar na jaar verder uitgebreid, in grote mate dankzij het aantrekken van aanvullende financiering. Die sterke uitbreiding is noodzakelijk om zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan de noden in ons werkveld (het cultureel-erfgoedveld én het kunstenveld). De groei van PACKED vzw is geen doel op zich, maar is noodzakelijk om tegemoet te komen aan het stijgende aantal loketvragen, projectvoorstellen, uitnodigingen, ... Jaar na jaar slaagt PACKED vzw er ook in om met de steun van Europese subsidies een belangrijke rol te vervullen in Europese projecten, waarmee we trachten expertise en contacten te verzamelen die we ook in Vlaanderen kunnen inzetten. Ondanks de sterke groei en het toenemende aandeel van de (onzekere) aanvullende financiering blijft PACKED vzw erin slagen om een succesvol beheer te voeren. Het personeelsverloop blijft zeer beperkt (d.i. een extra garantie voor het behoud van de opgebouwde expertise) en de financiële situatie blijft ondanks het (licht) negatieve resultaat in 2014 gezond.

De uitdaging om de financiële situatie gezond te houden wordt echter steeds moeilijker, en hierin schuilt een belangrijk gevaar voor de duurzaamheid van de werking van PACKED vzw. Dit is niet enkel te wijten aan het groeiende aandeel (onzekere) aanvullende financiering, maar ook aan de inkrimping van de structurele werkingssubsidies van de Vlaamse overheid als gevolg van besparingen én door de stijgende loonkost die het gevolg is van het respecteren van anciënniteitsafspraken in de CAO van PC 329.01.

Net als vorig jaar reeds in het jaarverslag werd vermeld, blijft het stijgende aantal ad hoc loketvragen, projectvoorstellen, uitnodigingen,... een gevaar inhouden. PACKED vzw kan haar verschillende vormen van dienstverlening naar de sector maar op een goede manier blijven doen als we kunnen blijven investeren in de opbouw van de eigen expertise. Hoewel het positief is dat men PACKED vzw weet te vinden, blijft het verder uitbouwen van de eigen expertise onder druk staan. Een duurzame uitbouw van de vaste ploeg veronderstelt opbouw van de eigen expertise waarvoor geen externe middelen beschikbaar zijn of geen samenwerkingen worden aangegaan, bv. in functie van CEST. Als PACKED vzw tijdelijk het vehikel is waarbinnen zaken ontwikkeld worden die vervolgens verzelfstandigen (bv. bepaalde activiteiten van VIAA), is dit weliswaar erg vruchtbaar maar draagt dit niet noodzakelijk bij tot een langetermijnontwikkeling van PACKED vzw zelf, en haar eigen kerntaken. Ondanks het feit dat de uitbreiding van de activiteiten van PACKED vzw naar de kunstensector duidelijk aan een bestaande nood tegemoet komt, is er ook voor deze activiteitslijn op dit moment nog geen stabiele financiële basis. Het heeft lang geduurd, tot midden maart 2015, vooraleer er zelfs duidelijkheid was over de (beperkte) financiering hiervan in 2015; voor de verdere toekomst blijft de financiering van de werking op maat van de kunstensector onzeker.

Net als in 2013 waren ook in 2014 een zeer groot deel van de inkomsten afkomstig uit aanvullende financiering. In 2014 kwam 58% van de inkomsten uit allerlei projectmiddelen en zelf gegenereerde inkomsten. Dergelijke projectmiddelen vergroten de slagkracht van PACKED vzw als expertisecentrum, maar niet op een duurzame manier. Ieder project waarvoor extra

middelen worden gevonden, resulteert in belangrijke mate in extra taken, zeker ook op het vlak van coördinatie, opvolging, administratie en financieel beheer. Hiermee wordt niet noodzakelijk rekening gehouden door de financiers van deze projecten. Zo ontstaat het risico dat de structurele middelen van PACKED vzw in toenemende mate moeten worden aangewend om de stroom aanvullende middelen te verzekeren terwijl ze eigenlijk moeten dienen voor het vervullen van de basistaken als expertisecentrum. De taken in de projecten waarvoor aanvullende financiering kan worden bekomen vallen spijtig genoeg niet altijd perfect samen met de basistaken van PACKED vzw. Mede omwille van deze reden handhaven we bijvoorbeeld de beslissing om zelf voorlopig geen eigen Europese projecten meer op te zetten, maar enkel nog als partner te opereren in projecten die door anderen worden gecoördineerd en op voorwaarde dat we een interessant takenpakket bekomen.

Het stijgende aantal activiteiten onder invloed van externe vragen en de extra inspanningen die vereist zijn voor het veiligstellen van de toenemende aanvullende financiering plaatsen ook de personeelsploeg steeds meer onder druk. Hierin schuilt een gevaar voor de toekomst omdat ondanks alle vormen van kennisborging expertise vaak in belangrijke mate gebonden blijft aan personen.

Terwijl PACKED vzw in 2011 als expertisecentrum digitaal erfgoed is gestart met voornamelijk aandacht voor de processen van het creëren, beschrijven, bewaren, online toegankelijk maken en uitwisselen van digitaal erfgoed, hebben we sinds 2012 gemerkt dat we hieraan ook het ontwikkelen van een digitale strategie of beleid (op organisatieniveau) en het hergebruik van digitaal erfgoed moeten toevoegen. Het ontwikkelen van een digitale strategie of beleid hebben we voorlopig nog meer op overkoepelend niveau gedaan dan op organisatieniveau. We hebben onze bijdrage op dit vlak geleverd in o.a. de werkzaamheden van het Cultureel-erfgoedoverleg. PACKED vzw was ook betrokken in het afstemmingsoverleg tussen de Vlaamse overheid en andere bestuursniveaus omtrent digitale infrastructuur. PACKED-coördinator Rony Vissers is eveneens lid van de Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed.

Ook met onze intensieve samenwerking met VIAA (en de analyse van de digitale noden bij culturele archieven, erfgoedbibliotheken en musea) willen we een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een overkoepelende digitale strategie. Op organisatieniveau hebben we vooral in de museumsector geprobeerd bij te dragen aan de ontwikkeling van een digitale strategie of beleid. We hebben dit gedaan door o.a. een samenwerking op te zetten met VKC, CAHF en hun partnerinstellingen. Aan het hergebruik van digitaal erfgoed hebben we een bijdrage geleverd door o.a. *Open Cultuur Data* en de projecten *ATHENAPlus* en *EuropeanaSpace*.

Dat zowel de kunsten- als de cultureel-erfgoedsector de weg vinden naar PACKED vzw als expertisecentrum digitaal erfgoed is een goede zaak. Net als in het vorige jaarverslag willen we dit beknopt verslag afsluiten met te stellen dat het vergroten van de expertise bij o.a. de collectiebeherende instellingen en de archiefvormers de beste garantie blijft om de digitaliseringskwaliteit en de digitale duurzaamheid te verbeteren. De expertise van PACKED vzw speelt een belangrijke rol, maar tegelijkertijd moet het duidelijk zijn dat de aanwezigheid van expertise bij PACKED vzw nooit een reden kan zijn om de expertise erbuiten niet te vergroten. Wanneer er door bepaalde segmenten van de cultuursector zelf niet meer wordt geïnvesteerd in de eigen expertiseopbouw zal dit blijven resulteren in de investering van digitaliseringsmiddelen die niet optimaal renderen en zal het moeilijk blijven voor PACKED vzw om als expertisecentrum op een efficiënte manier aan dienstverlening te doen.

DEEL 2: GEDETAILLEERD VERSLAG

1. KOPPELING VAN ACTIVITEITEN MET DOELSTELLINGEN

1.1. OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

De operationele doelstellingen van PACKED vzw zoals deze werden geformuleerd in het Actieplan 2013 en de Beheersovereenkomst waren:

OD 1: PACKED vzw heeft in onderzoeksprojecten (al dan niet internationaal) omtrent het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed geparticipeerd of ze zelf geïnitieerd, en heeft de bekomen onderzoeksresultaten gedissemineerd naar de cultureel-erfgoedsector en andere belanghebbenden. Ze heeft hierbij een bijzondere aandacht gehad voor het cultureel erfgoed van musea, alsook voor audiovisueel erfgoed.

OD 2: PACKED vzw heeft haar website(s) verder uitgebouwd met als doel de informatie die ze over het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed verzamelt, op een gebruiksvriendelijke manier met behulp van registers en werkinstrumenten ter beschikking te stellen van de cultureel-erfgoedsector en andere belanghebbenden. PACKED vzw heeft hierbij een proactieve houding aangenomen, met een bijzondere aandacht voor het aanmaken en bewaren van digital born informatieobjecten in de cultureel erfgoed- en kunstensector.

OD 3: PACKED vzw heeft een reeks discursieve momenten omtrent aspecten van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed ge(co-)organiseerd. Hierop zijn vertegenwoordigers van de cultureel-erfgoedsector alsook andere belanghebbenden uitgenodigd.

OD 4: PACKED vzw heeft als loket gefungeerd waar cultureel-erfgoedinstellingen terecht kunnen voor advies en begeleiding over aspecten van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed. Indien PACKED vzw voor het beantwoorden van een bepaalde vraag zelf niet over de nodige kennis, ervaring en deskundigheid beschikte, heeft ze doorverwezen naar actoren die deze wel hebben.

OD 5: PACKED vzw heeft overleg geïnitieerd met diverse (binnen- en buitenlandse) partnerorganisaties en actoren uit het cultureel-erfgoedveld (o.a. FARO) en heeft geparticipeerd in (regionale, nationale en internationale) werk- en stuurgroepen en in overlegorganen op het vlak van het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed.

OD 6: Om innovatie m.b.t. gebruik van nieuwe standaarden, technologieën en methoden voor het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed mogelijk te maken, heeft PACKED vzw zowel instellingen uit het cultureel-erfgoedveld alsook andere relevante partners betrokken bij projecten en acties, en bij overleg. Onderzoeksprojecten ter ontwikkeling van nieuwe kennis rond het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed zijn opgezet over de institutionele en sectorale grenzen heen.

OD 7: PACKED vzw heeft de opbouw en de spreiding van kennis, ervaring en deskundigheid m.b.t. het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitaal erfgoed, alsook de acties met het oog op de erkenning en bewustmaking van de problematiek omtrent duurzame digitale bewaring en toegankelijkheid afgestemd met andere actoren uit het cultureel-erfgoedveld (met een bijzondere aandacht voor concrete taakafspraken met FARO).

OD 8: PACKED vzw heeft een bijzondere aandacht gehad voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van het personeelsbestand en de raad van bestuur en zet activiteiten op rond diversiteit. Er is getracht om in de raad van bestuur een vertegenwoordiger op te nemen van de privaatrechtelijke archiefsector. Bovendien heeft PACKED vzw zich geëngageerd om proactief vorm te geven aan acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en die betrekking hebben op hun doelstellingen.

OD 9: PACKED vzw heeft in zijn werking de basisprincipes van duurzaamheid en ecologisch bewustzijn ingebouwd. Dit behelst onder meer constante aandacht voor de ecologische impact van de werking. Het behelst ook een duurzame werking, met kennisborging naast kennisdeling. In dit kader heeft PACKED vzw er ook voor gezorgd dat de omgang met gedigitaliseerd of digital born cultureel erfgoed op een duurzame manier verloopt.

OD 10: PACKED vzw heeft zich geëngageerd om te waarborgen dat de website van de organisatie toegankelijk is. Dit betekent dat de website ook bruikbaar moet zijn voor mensen met een visuele, auditieve of motorische beperking. Indien PACKED vzw een nieuwe website heeft gebouwd, voldoet deze aan de ijkpunten van de AnySurfer-checklist.

Onder hoofdstuk 4 worden de activiteiten beschreven die voortvloeien uit deze operationele doelstellingen.

1.2. BEKNOPT OVERZICHT ACTIVITEITEN

Het onderstaande overzicht toont hoe de verschillende PACKED-activiteiten in 2014 de verschillende vooropgestelde operationele doelstellingen hebben afgedekt.

4. PROJECTEN

- 4.1. Digitaal-erfgoedprojecten Europa
  - 4.1.1. Afhandeling van projecten beëindigd in 2013 (doelstellingen 1 & 6)
  - 4.1.2. Voortzetten ATHENAPlus (doelstellingen 1 & 6)
  - 4.1.3. Opstarten EuropeanaSpace, Spaces of possibility for the creative re-use of Europeana's content (doelstellingen 1 & 6)
  - 4.1.4. Opstarten PREFORMA, PREservation FORMAts for culture information/e-archives (doelstellingen 1 & 6)
- 4.2. Digitaal-erfgoedprojecten Vlaanderen
  - 4.2.2. Digitaal multimediaal platform voor poëzie-erfgoed (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.3. MEDEA, An online platform for the reporting, recording and virtual storage of archaeological metal-detecting finds from Flanders (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.4. Verderzetten acties i.k.v. INgeBEELD-project (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.5. Project persistente identificatie (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.6. Samenwerkingstraject met CAHF, CVG LUKAS en VKC (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.7. Vervolgtraject 'Persistente identificatie' (2015) (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.8. Archiefzorg voor Brusselse kunstinstellingen (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.9. Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek' (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.10. Duiken in de machine (CO7/Vlasmuseum) (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.11. De Vlaamse middenstand met kar en wagen door het land (Karrenmuseum) (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.2.12. Tekstaffiches - spiegel van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog- fase 2 (Stadsarchief Gent) (doelstellingen 1 & 2)
- 4.3. Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox (CEST)
  - 4.3.1.1. Onderzoekstraject: preservering van websites en andere born digital publicaties (doelstellingen 1, 2 & 6)
  - 4.3.1.3. Onderzoekstraject: digitalisering van handschriften en oude drukken (i.s.m. Vlaamse Erfgoedbibliotheek) (doelstellingen 2, 6 & 7)
  - 4.3.1.4. Onderzoekstraject: digitalisering van bladmuziek en muziekopnames (i.s.m. Resonant)
  - 4.3.1.5. Onderzoekstraject: METS (Metadata Encoding and Transmission Standard) (doelstellingen 1, 2 & 7)
  - 4.3.1.6. Onderzoekstraject: COMETA 2.0. (doelstellingen 1, 2, 6 & 7)
  - 4.3.2.1. Ontwikkelingstraject: duurzame opslag & informatieplannen (doelstellingen 1, 2, 5, 6 & 7)
  - 4.3.2.2. Ontwikkelingstraject: scoremodel digitale duurzaamheid (doelstellingen 1, 2 & 6)

- 4.3.2.3. Ontwikkelingstraject: databanken in de erfgoedsector (doelstellingen 1, 2, 3 & 6)
- 4.3.2.4. Ontwikkelingstraject Linked Open Data (doelstellingen 1, 5 & 6)
- 4.3.3. Platform kennisdeling
  - 4.3.3.2. Platform kennisdeling: onderhoud CEST-registers (doelstellingen 1 & 6)
  - 4.3.3.3. Platform kennisdeling: gevalstudies (doelstellingen 1 & 6)
  - 4.3.3.4. Platform kennisdeling: richtlijnen (doelstellingen 1 & 6)
- 4.3.4.1. Vorming: technology watch (doelstellingen 1 & 2)
- 4.3.4.2. Vorming: glossarium (doelstellingen 2 & 6)
- 4.3.4.3. Vorming: CEST in de praktijk/ duurzaam digitaal beheren (doelstellingen 3 & 6)
- 4.3.5.4. Vorming: cursus Heemkunde Vlaanderen (doelstellingen 3 & 6)
- 4.4. Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS
  - 4.4.1. Realisatie en onderhoud van toolbox 'Erfgoedzorg in de kunstensector' (doelstellingen 2 & 7)
  - 4.4.2. Uitvoering pilootprojecten (doelstellingen 4 & 5)
  - 4.4.3. Organisatie sectormoment(en) (doelstellingen 3, 4 & 5)
  - 4.4.4. Onderzoek naar archieven en collecties in de beeldende kunsten (doelstellingen 1 & 2)
  - 4.4.5. Vorming en presentaties (doelstellingen 1, 5 & 6)
  - 4.4.6. Internationale samenwerking en uitwisseling (doelstellingen 1, 5 & 6)
  - 4.4.7. Studiedagen en workshops (doelstellingen 3, 4 & 5)
- 4.5. SCART
  - 4.5.1. Filmdigitalisering (doelstellingen 1 & 4)
  - 4.5.2. De keuze van een archiveringsformaat bij digitalisering van video (doelstellingen 1 & 4)
  - 4.5.3. Kwaliteitseisen bij digitalisering van audio (doelstellingen 1 & 4)
  - 4.5.4. Verval van optische schijfjes (doelstellingen 1 & 4)
  - 4.5.5. Conservering en restauratie van de installatie 'A las cinco de la tarde' van Marie-Jo Lafontaine (doelstellingen 1, 2 & 6)
  - 4.5.7. Afwerken digitalisering videowerk Danny Matthys (i.s.m. argos) (doelstellingen 2 & 4)
- 4.6. Open Cultuur Data
  - 4.6.1 Masterclass Open (Cultuur) Data (doelstellingen 2 & 6)
  - 4.6.2. Ontwikkelingstraject op basis van open data (doelstellingen 2 & 6)
  - 4.6.3. Ondersteuning ter beschikking stellen van open data (doelstellingen 2 & 6)
  - 4.6.4. Ondersteuning bij ontwikkeling van een open data beleid (doelstellingen 2 & 6)
- 4.7. Ondersteuning van / samenwerking met VIAA
  - 4.7.1. Opvolging digitaliseringsgolf 1 (doelstellingen 4 & 6)
  - 4.7.2. Voorbereiding digitaliseringsgolf 2 en 3 (doelstellingen 4 & 6)
  - 4.7.3. Uitbreiding nieuwe partners: stadsarchieven en erkende cultureel-erfgoedinstellingen (doelstellingen 4, 5 & 6)
  - 4.7.4. Digitaliseringsproject Nieuws van de Grote Oorlog (doelstellingen 1, 4 & 5)

- 4.7.5. Opzetten filmregistratie en voorbereiden filmdigitalisering (doelstellingen 4 & 6)
- 4.7.6. Testproject FFWD bij VRT (doelstellingen 4 & 6)
- 4.7.7. Inventarisering en analyse van digitale noden cultureel-erfgoedorganisaties (doelstellingen 1, 5 & 6)
- 4.7.8. Informele gebruikersgroep MXF/JPEG2000 (doelstellingen 1 & 5)
- 4.7.9. Definiëren van een MXF/JPEG2000-profiel voor de archiveringsbestanden VIAA (doelstellingen 1, 4 & 5)

5. OVERLEG

- 5.1. Cultureel-Erfgoedoverleg (doelstelling 5)
- 5.2. Gebruikersgroep 'Cultureel erfgoed en auteursrecht' (doelstellingen 5 & 7)
- 5.3. Afstemmingsoverleg m.b.t. digitaal erfgoed (doelstelling 7)
- 5.4. Europeana Vlaanderen Overlegplatform (doelstelling 5)
- 5.5. Europeana Network (doelstelling 5)
- 5.6. Interprovinciaal registratorenoverleg (doelstellingen 5 & 7)
- 5.7. Interprovinciale thesauri-overleg (doelstellingen 5 & 7)
- 5.8. Vlaams-Nederlands overleg AAT-Ned (doelstelling 5)
- 5.9. Raad van Advies Keurmerk Erfgoedsoftware (Toetsingsmodel Erfgoedsoftware) (doelstellingen 5 & 7)
- 5.10. Gebruikersgroep COMETA (doelstellingen 1, 5 & 7)
- 5.11. Overleg Taalunie (doelstellingen 5, 6 & 7)
- 5.12. Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten en Cultureel-erfgoedconvenants (doelstelling 5)
- 5.13. Overleg duurzame digitale infrastructuur (doelstellingen 5 & 7)
- 5.14. Collegagroep digitale publieksbemiddeling (doelstellingen 1, 5 & 7)
- 5.15. Andere overlegbijeenkomsten en presentaties (doelstellingen 1 & 6)

6. ONDERSTEUNING

- 6.1. Loket (ad hoc) (doelstelling 4)
- 6.2. Loket gesubsidieerde cultureel-erfgoedprojecten (doelstelling 4)
  - 6.2.1. Advisering & opvolging verstrekt advies Bruggemuseum (doelstelling 4)
  - 6.2.2. Advisering & opvolging verstrekt advies Archiefcentrum voor Vrouwengeschiedenis (doelstelling 4)
  - 6.2.3. Advisering & opvolging verstrekt advies Stadsarchief Leuven (doelstelling 4)
  - 6.2.5. Advisering Provincie West-Vlaanderen: Arbeidsmigratie in Midden en Zuid-West-Vlaanderen (doelstelling 4)
  - 6.2.6. Advisering TarTar vzw (Theater aan Zee) (doelstelling 4)
  - 6.2.7. Advisering MATRIX (doelstelling 4)
  - 6.2.8. Advisering Digitizing the Corpus Rubenianum Ludwig Burchard (Rubenianum) (doelstelling 4)
  - 6.2.9. TETRA-project 'Towards a sustainable mobile tourism guide' (Thomas More Memori) (doelstelling 4)

6.3. Loket andere

6.3.2. Artesis Hogeschool (doelstelling 4)

6.3.3. Stuurgroep Multita (doelstelling 4)

6.3.4. Stuurgroep collectiebeheersysteem Zilvermuseum Sterckshof
(doelstelling 4)

4.3.5. Stuurgroep collectiebeheersysteem Provincie Antwerpen (doelstelling 4)

4.3.6. Erfgoedcel k.ERF (doelstelling 4)

7. EXTERNE COMMUNICATIE

7.1. Eigen websites

7.1.5. Integratie Europeana API (doelstellingen 2 & 10)

7.2. De PACKED-nieuwsbrief (doelstellingen 1 & 2)

7.3. Bijdragen aan publicaties van derden

7.3.1. Bijdragen voor VVBAD-tijdschrift 'META' (doelstelling 1)

7.3.2. Bijdrage voor Politeia-publicaties (doelstelling 1)

7.3.3. Bijdrage aan FARO-publicaties (doelstelling 1)

7.3.4. Bijdrage aan BAM-publicaties (doelstelling 1)

7.3.5. Andere publicaties (doelstelling 1)

8. ALGEMEEN BEHEER

8.1. Rapportering aan algemene vergadering en raad van bestuur (doelstelling 8)

8.2. Uitbreiding raad van bestuur (doelstelling 8)

8.3. Personeelsbeheer (doelstelling 8)

8.4. Financieel beheer (doelstelling 8)

8.5. Archief- en ICT-beheer (doelstelling 9)

8.6. Beleid maatschappelijke en culturele diversiteit (doelstelling 8)

8.7. Beleid duurzaamheid en ecologisch bewustzijn (doelstelling 9)

8.8. Aansluiting Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (doelstelling 8)

Een aantal van deze acties stonden niet vermeld in het Actieplan 2013.

De volgende acties stonden wel vermeld in het Actieplan 2014 maar werden buiten de wil van PACKED vzw om slechts in zeer beperkte mate of niet gerealiseerd:

- 4.1.5. Deelname aan voorbereiding van andere Europese digitaal-erfgoedprojecten (doelstellingen 1 & 6)
- 4.1.6. Lidmaatschap stuurgroep Daguerreobase (doelstellingen 1 & 6)
- 4.2.1. Azura (doelstellingen 1 & 2)
- 4.5.6. Preservering games en cross-mediale toepassingen (doelstellingen 1, 2 & 6)
- 6.3.1. Voorstudie Integratie Digitale Erfgoedcollecties Mechelen (doelstelling 4)

De volgende acties stonden wel vermeld in het Actieplan 2014 maar werden omwille van tijdsgebrek slechts in zeer beperkte mate of niet gerealiseerd:

- 3.2. Voorbereiding gastcolleges in hoger onderwijs (doelstellingen 1 & 3)
- 4.3.1.2. Onderzoekstraject: preservering van software (doelstellingen 1, 2 & 6)
- 4.3.2.5. Project HTML5-profielen (doelstellingen 1, 2, 5, 6 & 7)
- 4.3.3.1. Platform kennisdeling: CEST-communicatiekanalen (doelstellingen 2 & 6)
- 7.1.1. Onderhoud van PACKED-website (doelstellingen 2 & 10)
- 7.1.2. Technisch optimaliseren van de CEST-website (doelstellingen 2 & 10)
- 7.1.3. Onderhoud en uitbouw van SCART-website (doelstellingen 2 & 10)
- 7.1.4. Inbedden van projectwebsite(s) (doelstellingen 2 & 10)

Enkele van deze acties worden terug opgepikt in 2015.

2. ORGANISATIESTRUCTUUR

2.1. BESTUURSORGANEN

De Raad van Bestuur bestond op het einde van 2014 uit:

- één onafhankelijke voorzitter: Frank Lubbers, gewezen hoofdconservator en adjunct-directeur van het Van Abbemuseum, voorzitter van de adviescommissie van Museum Jan Cunen (Oss, NL), voorzitter van de Stichting Onomatopée (Eindhoven, NL), voorzitter van het Ton Smits Huis (Eindhoven, NL), freelance directeur Museum De Wieger (Deurne, NL) en zelfstandig tentoonstellingsorganisator en kunstadviseur;
- Alexandra Pauwels, manager digitale informatie Museum M;
- Veronique Despodt, onderzoeker digitale collectie S.M.A.K.;
- Saskia Scheltjens, faculteitsbibliothecaris Faculteit Letteren en Wijsbegeerte UGent;
- Michel Vermote, coördinator van Archiefbank Vlaanderen;
- Gerd Van Looy, manager transversale projecten BOZAR.

De Algemene Vergadering bestond in 2014 uit de leden van Raad van Bestuur, aangevuld met:

- Jan(us) Boudewijns, stafmedewerker bij Museum Dhondt-Dhaenens;
- Inge Schoups, stadsarchivaris van Antwerpen, voorzitter van de Raad van Bestuur van eDAVID vzw, en onder andere lid van de Beleidsraad van het Vlaams Architectuur Instituut en het Centrum Vlaamse Architectuurarchieven, en van de Raad van Bestuur van het steunpunt FARO.

Een onafhankelijk adviseur werd toegevoegd aan de Algemene Vergadering: Sam Eggermont, zakelijk leider van BAM, het steunpunt voor beeldende en audiovisuele kunsten,²⁸ brengt naast zakelijke expertise ook kennis van het kunstenveld binnen in het bestuur van PACKED vzw.

De Raad van Bestuur kwam in 2014 bijeen op 21 maart, 23 mei, 19 september en 19 november. De Algemene Vergadering kwam in 2014 bijeen op 21 maart.

2.2. PERSONEEL

Rony Vissers coördineerde zowel PACKED vzw als de verschillende grote tijdelijke projecten waarin de organisatie betrokken is, en hij stippelde het globale beleid van de organisatie uit. Hij was ook actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent de digitalisering van cultureel erfgoed in brede zin. Hij vertegenwoordigde PACKED vzw in overlegorganen en in diverse werk- en adviesgroepen, en is ten persoonlijke titel ook lid van zowel de Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten en Cultureel-

---

²⁸ Sinds 2015 is BAM opgegaan in Kunstenpunt. Sam Eggermont is ook zakelijk leider van Kunstenpunt.

erfgoedconvenants als van de Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed. Rony is sinds januari 2009 in dienst bij PACKED vzw; hij werkte in 2014 voltijds.

Hij werd voor het personeelsbeheer en het financieel beheer bijgestaan door zakelijk medewerker Annick Van herp. In het verleden werden deze taken, naast andere taken, verricht door de coördinator en een andere PACKED-medewerker zelf. Mede door de groei van de organisatie en het voortdurend stijgende aandeel van de aanvullende financiering is dit steeds moeilijker haalbaar. Annick trad in dienst bij PACKED vzw vanaf augustus 2014, maar verliet de organisatie terug in december. Zij werkte deeltijds (4/5). Ze werd opgevolgd door Annelies Van den Berghe, die vanaf 2015 de rol van zakelijk coördinator opneemt.

Barbara Dierickx was verantwoordelijk voor de taken van PACKED vzw in het kader van de projecten ATHENAPIus en EuropeanaSpace, alsook de administratieve afhandeling van de afgelopen projecten DCA en Linked Heritage. Zij volgde ook nauwgezet alle ontwikkelingen op omtrent Europeana, en was mede verantwoordelijk voor het project OpenCultuurData. Barbara was actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent de digitalisering van cultureel erfgoed in de brede zin. Zij nam binnen PACKED vzw tot de aanwerving van Annick Van herp en na haar vertrek (zie boven) ook de algemene administratieve taken (personeelsadministratie, financiële administratie, ...) op zich, en stelde maandelijks de PACKED-nieuwsbrief samen. Barbara is in dienst bij PACKED vzw sinds augustus 2008; zij werkte in 2014 voltijds.

Emanuel Lorrain was actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise omtrent de archivering en conservering van audiovisueel erfgoed en complexe vormen van born digital erfgoed. Dit heeft zich in 2014 vertaald in o.a. de verdere uitbouw van de website www.scart.be, en in onderzoek in het kader van de digitaliseringsprojecten van VIAA. Hij was ook verantwoordelijk voor de Franstalige communicatie van PACKED vzw. Emanuel is in dienst bij PACKED vzw sinds september 2009; hij werkte in 2014 deeltijds (3/5 VTE).

Henk Vanstappen was actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise in het kader van CEST (Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox), dat hij verder uitbouwde. Hij was ook medeverantwoordelijk voor het project OpenCultuurData. Hij vertegenwoordigde bovendien PACKED vzw in overlegorganen en in diverse werk- en adviesgroepen. Henk zetelde in Nederland ook in de adviescommissie DE BASIS. Hij was in dienst bij PACKED vzw sinds februari 2010; hij werkte in 2014 deeltijds (2/5) en besloot in september 2014 uit dienst te treden om volledig als zelfstandige aan de slag te gaan.

Bert Lemmens was actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise in het kader van CEST (Cultureel Erfgoed Standaarden Toolbox), dat hij verder uitbouwde. Hij coördineerde ook het project Persistente identificatie en de begeleiding van Vlaamse digitaal cultureel-erfgoedprojecten. Hij vertegenwoordigde PACKED vzw in het project PREFORMA waar hij verantwoordelijk is voor werkpakket 'Requirements & Assessment'. Bert is in dienst bij PACKED vzw sinds mei 2011; hij werkte in 2014 voltijds.

Joris Janssens was actief op het vlak van de opbouw en de verspreiding van kennis, ervaring en expertise in het kader van CEST en beheert de technische component van de CEST-wiki. Hij bood ook technische ondersteuning in het kader van het project Persistente Identificatie. Joris was ook actief als ontwikkelaar in het project ATHENAPlus en ontwikkelde het TRACKS-kennisplatform. Daarnaast was hij ook verantwoordelijk voor de interne ICT. Joris is in dienst bij PACKED vzw sinds mei 2011; hij werkte in 2014 voltijds.

Noortje Verbeke was verantwoordelijk voor de uitvoering van taken die PACKED vzw opneemt in het kader van de samenwerking met VIAA. Ze vervulde een brugfunctie tussen VIAA, PACKED vzw en de content providers uit zowel de cultureel-erfgoedsector als de omroepsector. Zij coördineerde de digitaliseringsprojecten van VIAA, en werkte mee aan de plannen van aanpak voor verschillende types audiovisuele dragers. Noortje was in dienst bij PACKED vzw sinds mei 2013; zij werkte in 2014 voltijds, en ging vanaf 1 januari 2015 over naar een tewerkstelling bij VIAA.

Loes Nijsmans was, net als Noortje Verbeke, verantwoordelijk voor de uitvoering van taken die PACKED vzw opneemt in het kader van de samenwerking met VIAA. Ze vervulde een brugfunctie tussen VIAA, PACKED vzw en de content providers uit zowel de cultureel-erfgoedsector als de omroepsector. Zij coördineerde de digitaliseringsprojecten van VIAA. Loes trad in dienst bij PACKED vzw in juli 2014; zij werkte voltijds, en ging vanaf 1 januari 2015 over naar een tewerkstelling bij VIAA.

Sanne Van Bellingen was verantwoordelijk voor de coördinatie van het project Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS. In 2014 werkte zij vooral aan de finalisering en verspreiding van de online toolbox en een reeks pilootprojecten. Zij was ook verantwoordelijk voor de coördinatie van de stuurgroep en de opstart van een werkgroep. Sanne is in dienst bij PACKED vzw sinds juli 2013; zij werkte in 2014 voltijds.

Nastasia Vanderperren was medeverantwoordelijk voor de realisatie van het project Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS. Zij werkte zij vooral aan de finalisering en verspreiding van de online toolbox en een reeks pilootprojecten. Nastasia is in dienst bij PACKED vzw sinds februari 2014; zij werkte in 2014 voltijds.

Alina Saenko is verantwoordelijk voor de realisatie van het project Persistente identificatie. Zij is in dienst bij PACKED vzw sinds september 2013; zij werkte in 2014 deeltijds (halftijds in de eerste jaarhelft tot 3,5/5 in de tweede jaarhelft).

In 2014 bood PACKED vzw ook plaats aan vrijwilligers, jobstudenten en stagiairs. Nils Van Geele (student computerwetenschappen, VUB) en Nick Luyckx (student multimedia & communicatietechnologie, Erasmushogeschool) werkten tijdens de zomermaanden mee aan de verdere uitbouw van de tools die PACKED vzw in het kader van het project ATHENAPlus realiseerde. In 2014 werden ook eerste afspraken gemaakt met Clarissa Colangelo (studente Cultural Studies, KULeuven) in verband met haar stage-opdracht in het kader van het project ATHENAPlus die zal plaatsvinden in het voorjaar van 2015. Dorien Dierickx (studente kunstwetenschappen, VUB) nam als vrijwilliger de PACKED-bibliotheek onder handen (o.a.

verwijderen van dubbels en ordening).

Er wordt op regelmatige basis personeelsoverleg georganiseerd. In 2014 vonden er vijf bijeenkomsten plaats; op 3 maart, 8 april, 17 juni, 22 september en 5 november. Naast dit formele overleg was er op meer reguliere tijdstippen ook informeel overleg tussen de kleinere groepen van PACKED-medewerkers.

2.3. PROJECT- OF WERKGROEPEN

PACKED vzw richtte in het verleden enkele project- en werkgroepen op en zette samenwerking met deze groepen in 2014 verder:

CEST

In het kader van de verdere uitbouw van CEST werd in 2014 een beroep gedaan op externe specialisten voor het actualiseren van de CEST-richtlijnen. Als onderdeel van de samenwerking met DEN, sloot PACKED vzw aan bij de expertmeeting over de actualisering van DE BASIS voor AV en de CEST-richtlijnen over het digitaliseren van audio en video. Aan deze expertmeeting namen, naast de medewerkers van PACKED vzw en DEN, de volgende experts deel:

- Harry Romijn (RHC Groninger Archieven);
- Rene Duursma (RHC Groninger Archieven);
- Walter Swagemakers (EYE);
- Tom De Smet (NIBG);
- Gaby Wijers (LIMA);
- Paula Witkamp (DANS);
- Kees Grijpink (Meetens Instituut);
- Brecht Declercq (VIAA).

ATHENAPlus

In het kader van het project *ATHENAPlus* werd ad hoc beroep gedaan op bijkomende expertise (zie verder paragraaf 4.1.2.).

Erfgoedzorg in de kunstensector

In kader van het project *Erfgoedzorg in de kunstensector* werd door PACKED vzw een stuurgroep samengesteld bestaande uit vertegenwoordigers van FARO, BAM, VTi, het Forum voor Amateurkunsten, VAI/CVAa, Resonant, het Firmament, de Archiefbank Vlaanderen en het Agentschap Kunsten en Erfgoed. Voor inhoudelijke ondersteuning werd een werkgroep(en) opgericht (zie paragraaf 4.4).

PACKED vzw participeerde in 2014 ook in enkele reeds bestaande project- en werkgroepen. Een uitgebreide evaluatie van de participatie vindt u onder paragraaf 5. *Overleg*.

3. SAMENWERKING

3.1. SAMENWERKING IN VLAANDEREN EN BELGIË

In het Actieplan 2014 werd samenwerking met andere instellingen in Vlaanderen vooropgesteld. Deze samenwerking werd gerealiseerd, en wordt continu uitgebreid en geïntensifieerd.

In 2014 werkte PACKED vzw met de volgende Belgische partners in de Europese projecten *Digitising Contemporary Art (DCA)*, *ATHENAPlus*, *EuropeanaSpace* en *PREFORMA*:

- Mu.ZEE;
- argos;
- MAC's Grand-Hornu;
- iMinds;
- Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis;
- Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België;
- Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium;
- Katholieke Universiteit Leuven;
- Openbaar Kunstbezit Vlaanderen (OKV).

In 2014 werden vier belangrijke samenwerkingen voortgezet die in 2013 werden opgezet:

- een samenwerking met VIAA;
- een samenwerking met VKC, CAHF, LUKAS en Collectie Vlaamse Gemeenschap;
- een samenwerking met andere expertisecentra en steunpunten in het kader van Erfgoedzorg in de kunstensector;
- een samenwerking met BAM en Canon Cultuurcel.

De samenwerking met VIAA resulteerde in een samenwerking met een uitgebreid netwerk van content providers uit zowel de cultureel-erfgoedsector als de omroepsector. De analyse van de digitale noden in de culturele archieven, erfgoedbibliotheken en musea in Vlaanderen resulteerde in een samenwerking met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en Amsab-ISG.

In het kader van *OpenCultuurData* werd in 2014 de samenwerking verdergezet met Open Knowledge Belgium, Creative Commons Belgium en de organisatie achter opencultuurdata.nl.

Ter voorbereiding van een projectaanvraag voor de werkmiddelen e-cultuur van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media van de Vlaamse overheid werd contact opgenomen met de Wikimedia Foundation. Dit leidde in 2014 tot de uitnodiging van Wikimedia Nederland (Sandra Fauconnier) op Cultuurforum (23 april), overleg met Sebastiaan Terburg, projectleider culturele samenwerking Wikimedia Nederland (11 juli), deelname aan de conferentie WikiMania Londen (6-8 augustus), de workshop Wikidata for GLAMs in Amsterdam (14 november) en het oprichtingsevenement van Wikimedia België in Brussel (19 november).

Dit resulteerde in concrete plannen met Wikimedia Nederland (Sebastiaan Terburg, Sandra Fauconnier) voor deelname aan verschillende evenementen in Nederland en België in 2015 en de toezegging van werkingsmiddelen e-cultuur voor een project rond de publicatie van museumdata als linked data met behulp van het WikiData-project.

De samenwerking met VKC, CAHF, LUKAS en Collectie Vlaamse Gemeenschap resulteerde in een samenwerking met hun aangesloten partners:

- Mu.ZEE;
- Middelheim;
- S.M.A.K.;
- M HKA;
- KMSKA;
- Groeningemuseum;
- MSK.

Binnen deze samenwerking werd in 2014 het project *Persistente Identificatie* succesvol afgerond en het vervolgproject *Hoe word ik Data Uitgever?* geïnitieerd.

De samenwerking in het kader van *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS* resulteerde in samenwerkingen met

- FARO;
- BAM;
- VTi;
- Forum voor Amateurkunsten;
- VAI/CVAa;
- Resonant;
- het Firmament;
- Archiefbank Vlaanderen;
- Agentschap Kunsten en Erfgoed;
- AMVB;
- Letterenhuis.

De samenwerking met BAM en de Canon Cultuurcel resulteerde verder in de opstart van samenwerkingen met:

- Erfgoedcel CO7;
- Erfgoedcel Aalst.

We verwijzen u graag door naar paragraaf 6. *Overleg*, waar te lezen valt hoe PACKED vzw via diverse projecten en werkgroepen in 2014 samenwerkte met een groot aantal Vlaamse en Brusselse cultureel-erfgoedorganisaties.

3.2. INTERNATIONALE SAMENWERKING

In het Actieplan 2014 werd niet alleen een samenwerking met andere instellingen in Vlaanderen vooropgesteld, maar eveneens een internationale samenwerking. Ook deze samenwerking werd verder uitgebreid en geïntensifieerd.

In 2014 werden o.a. de volgende internationale samenwerkingen (verder) uitgebouwd:

- met de partners in het *DCA*-consortium (zie paragraaf 4.1.1.) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het *Linked Heritage*-consortium (zie paragraaf 4.1.1.) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het *ATHENAPlus*-consortium (zie paragraaf 4.1.2) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het *PREFORMA*-consortium (zie paragraaf 4.1.4.) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het *EuropeanaSpace*-consortium (zie paragraaf 4.1.3.) en in het bijzonder de werkpakketleiders;
- met de partners in het project *Daguerreobase*;
- met het Europeana-bureau (Nederland);
- met DEN - Digitaal Erfgoed Nederland;
- met het netwerk Open Cultuur Data Nederland;
- met Wikimedia Nederland;
- met de partners die betrokken zijn bij de voorbereiding van de *SOIMA 2015* summerschool en conferentie;
- met The National Archives en Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur (bkkc) in het kader van *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS*.

De samenwerking met deze organisaties en partners binnen het werkterrein van PACKED vzw vertaalt zich in de verschillende activiteiten en participaties (zie hoofdstuk 4. *Activiteiten*).

4. ACTIVITEITEN

Hier volgt een overzicht van de activiteiten uit 2014, inclusief degenen die niet a priori in Actieplan 2014 waren opgenomen.

4.1. Digitaal-erfgoedprojecten Europa

4.1.1. Afhandeling van projecten beëindigd in 2013

4.1.1.1. *Linked Heritage*

Het project *Linked Heritage* liep af op 30 september 2013. De administratieve en financiële afwikkeling van het proces nam na afloopdatum nog enkele maanden in beslag. PACKED vzw ontving de laatste schijf aan Europese subsidies voor dit project dan ook pas in februari 2014.

4.1.1.2. *Digitising Contemporary Art (DCA)*

PACKED vzw coördineerde het project *DCA*, dat officieel ten einde liep op 30 juni 2013. In de tweede jaarhelft van 2013 vond de finale review plaats. Tijdens deze bijeenkomst werd duidelijk dat men de resultaten van het project niet in zijn geheel aanvaardde. Een plan voor remediërende actie werd opgezet en in 2014 uitgevoerd. Dit hield onder meer in:

- het opvragen en doorzenden van bijkomende informatie vanwege de partners m.b.t. ingediende cost claims;
- het opzetten en uitvoeren van een gedetailleerde kwaliteitscontrole op ongeveer 30.090 digitale bestanden in januari 2014, 3.292 digitale bestanden in juli 2014 en 2.618 digitale bestanden in september 2014 (allemaal stilstaande beelden);
- het opzetten en uitvoeren van een gedetailleerde kwaliteitscontrole op meer dan 4.430 digitale audiovisuele bestanden in juli 2014 (bewegend beeld);
- rapportering van het proces en de resultaten van beide kwaliteitscontroles aan de reviewers en de Project Officer.

De aanhoudende onbeslistheid rond de afsluiting heeft ook een impact op de Vlaamse matching funds die PACKED vzw voor dit project als budgethouder ontvangt. Aangezien deze middelen boekhoudkundig nog in 2013 moesten verwerkt worden, ontving PACKED vzw de resterende som aan matching funds voor zichzelf, argos en Mu.ZEE reeds voor het einde van 2013. Deze middelen bleven in 2014 geblokkeerd op een PACKED-rekening in afwachting van duidelijkheid over eventuele financiële gevolgen op basis van de beoordeelde projectresultaten.

Op 24 maart 2014 werden de resultaten van de rapportering over de bijkomende kwaliteitscontrole besproken in aanwezigheid van de DCA Project Officer, reviewer Tom Wachtel, PACKED-medewerkers en WP3-leider Erik Mannens (iMinds). Deze vergadering leverde echter geen duidelijkheid over het verdere te volgen traject. Op 8 september 2014 werden nog een laatste rapport bezorgd met resultaten van kwaliteitscontroles en replieken op

e-mails van de Project Officer, die kort daarna – voor ons – abrupt zijn baan bij de Europese Commissie verliet. Verdere communicatie werd overgenomen door de Financial Unit die met de afwikkeling van het project belast werd. Dit resulteerde in talloze vragen tot bijsturing en verdere detaillering van de reeds gemaakte rapportering (o.a. breakdown van persoonsmaanden, bijkomende informatie rond bepaalde gemaakte kosten). Uiteindelijk kon een nieuwe versie van het finale projectrapport D1.4.1 aan de Financial Unit bezorgd worden op 25 november 2014.

Concreet betekende de verdere afwikkeling van het project *DCA* in 2014 een enorme onvoorziene investering van tijd en middelen door PACKED vzw. Voor het opzetten van de gevraagde kwaliteitscontrole moest een bijkomende server gehuurd worden. De tijdsinvestering van PACKED-medewerkers Rony Vissers, Joris Janssens en Emanuel Lorrain in het uitvoeren en documenteren van dit traject vertegenwoordigde minstens 2,85 persoonsmaanden. De totale bijkomende kosten die PACKED vzw maakte in de maanden na juni 2013 bedroegen minstens € 19.495,52. Einde maart 2015 is de financiële afwikkeling van het project *DCA* nog steeds niet afgerond.

4.1.2. Voortzetten ATHENAPlus

Het project *ATHENAPlus* is het vervolg van *Linked Heritage* en is gestart op 1 maart 2013 (duurtijd: dertig maanden). *ATHENAPlus* heeft drie hoofddoelen:

- het aanleveren van grote hoeveelheden nieuwe content aan Europeana;
- het verbeteren van doorzoekbaarheid en vindbaarheid van content in Europeana;
- het experimenteren met verrijkte metadata en het hergebruik hiervan – toegespitst op verschillende gebruikersnoden en hun contexten (toerisme, scholen, onderzoekers) op basis van applicaties die in het project ontwikkeld worden en nadien met Europeana en andere (bv. nationale) aggregatie-initiatieven kunnen gekoppeld worden.

PACKED vzw is co-leider van het werkpakket over de ontwikkeling van creatieve applicaties voor het gebruik van de content in de context van onderwijs, toerisme en virtuele tentoonstellingen. In dat kader werd in 2014 gewerkt aan de creatie van CityQuest (een open source tool die via een eenvoudige online interface toelaat om een stadszoektocht te creëren op basis van erfgoedlocaties in de stad. Via een mobiele app en QR-codes kan de zoektocht uitgevoerd worden) en SchoolTrip (een open source toepassing die jongeren toelaat om samen met een leerkracht een cultuurreis te organiseren). MOVIO, de tool die in het project ontwikkeld werd door META voor de realisatie van digitale tentoonstellingen, werd door PACKED vzw voorgesteld in een nationale workshop bij Belspo op 2 december 2014. De drie tools werden eerder al toegelicht tijdens bijeenkomsten van het EuropeanaVlaanderen Overlegplatform, en de Collegagroep digitale publieksbemiddeling (beide: zie paragraaf 5. *Overleg*).

PACKED vzw is in het project ook verantwoordelijk voor het organiseren van training en het creëren van bijhorend instructiemateriaal om de projectpartners met de ontwikkelde applicaties te leren werken. Eén van de resultaten hiervan is de instructiewebsite <http://wiki.athenaplus.eu>. In 2014 organiseerde en leidde PACKED-medewerker Barbara Dierickx trainingen in Stockholm (7/05), Boedapest (14/05), Torunn (20/05), Vilnius (22 mei), Boekarest (2 juni), Zagreb (5 juni),

Girona (15 oktober), Athene (24 november) en Brussel (2 december). Bovendien werden nog plaatsbezoeken gebracht aan STAM Gent en M Leuven in verband met de CityQuest-tool.

In 2014 vonden projectmeetings plaats in Pisa (24-26 februari; technische meeting tussen PACKED vzw en META), Boekarest (11-14 maart; plenaire projectmeeting) en Rome (1-3 oktober; plenaire projectmeeting). PACKED vzw nam ook deel aan de eerste tussentijdse projectevaluatie die plaatsvond in Brussel op 5 mei.

PACKED vzw sprak in 2014 ook enkele keren met VIAA-medewerkers over het educatieve aspect van erfgoedontsluiting. Dit leidde o.m. tot het schrijven van een artikel dat in 2015 gepubliceerd zal worden in het ATHENAPlus-tijdschrift Uncommon Culture, gebaseerd op een interview met VIAA-medewerker Karen Vanderplaetse.

In 2015 zal PACKED vzw samen met de andere Belgische projectpartners een *ATHENAPlus*-conferentie organiseren. De voorbereidende gesprekken hiervoor startten al in 2014, met een eerste bijeenkomst op 7 november 2014.

PACKED vzw trad naar OKV, de andere partner uit Vlaanderen in het project, ook op als budgetbeheerder bij de ontvangst van matching funds door de Vlaamse overheid.

4.1.3. Opstarten EuropeanaSpace, Spaces of possibility for the creative re-use of Europeana's content

Het doel van *EuropeanaSpace* is het vergroten en het verbeteren van het gebruik van de content van Europeana door de creatieve industrieën. Het project onderzoekt hoe de content zinvol kan hergebruikt worden, en welke voorwaarden moeten vervuld zijn om relevant hergebruik toe te laten.

Dit zal resulteren in de ontwikkeling van drie lagen of omgevingen die samengevoegd worden in één Best Practice Network:

- de 'Technical Space': een infrastructuurlaag die digitale content kan opslaan, ontsluiten, uitwisselen met Europeana en andere (gegevens)bronnen, ...;
- de 'Content Space': een online omgeving die het beheer van intellectuele eigendomsrechten, het labelen van content en het rechten klaren met het oog op hergebruik zal faciliteren;
- de 'Innovation Space': een omgeving waarin er plaats is voor experiment, business modelling, en verschillende pilotacties waarbij o.a. bekeken wordt hoe de digitale content creatief kan (her)gebruikt worden in een marktomgeving.

Zes 'Pilots' en drie 'Demonstrators' onderzoeken innovatieve modellen van contentgebruik in interactieve televisie, fotografie, dans, games, publicatie en cultureel erfgoed. PACKED vzw is samen met Exeter University leider van werkpakket 3 over intellectuele eigendomsrechten (Content Space: rights management for creative exploitation of Europeana content). In dat kader nam PACKED vzw deel aan vergaderingen van WP4 aangaande de pilotacties en welke IPR-noden zich hierin voordeden (op 19-20 maart en 24 juni bij iMinds Brussel, op 16 mei in

Amsterdam). Dit werd verwerkt in deliverable D3.1/3.3, een rapport omtrent het juridische kader voor de activiteiten binnen het project *EuropeanaSpace*. Dit document werd eind januari 2015 ingediend en is dus grotendeels in 2014 geschreven.

Als onderdeel van het werk in WP3 werd er ook contact gezocht met het Europeana IPR-team, ter realisatie van D3.5 Labeling report – first release. Op 13 juni nam PACKED vzw deel aan de Europeana Copyright Re-use and Coordination Group meeting in Kopenhagen. Het volledige traject rond de communicatie met Europeana en resulterende afspraken werd in 2014 gedocumenteerd in de D3.5.

In werkpakket 5 (Innovation Space: valorisation and exploitation in the creative industries) leidt PACKED vzw de taak over goede praktijken en de demonstratie van innovatieve toegang tot content voor educatieve doeleinden. De realisatie van de te ontwikkelen demonstrators in deze taak werd in 2014 gemonitord door het organiseren van enkele Skype-meetings met de betrokken technische partners. Dit werk wordt voornamelijk in 2015 uitgevoerd.

Op 6-7 februari vond de kickoff-meeting van het project plaats in Leuven. PACKED vzw woonde ook de tweede plenaire projectvergadering bij in Venetië (15-16/10).

4.1.4. Opstarten PREFORMA, PREservation FORMAts for culture information/e-archives

Het project *PREFORMA* omvat de aanbesteding van R&D-diensten voor de ontwikkeling van een drie of meer validatietools voor archiveringsbestanden en de uitbouw van een referentieimplementatie van deze archiveringsbestanden. Het project selecteert in een eerste fase zes of meer kleine tot middelgrote softwarebedrijven (SME's) en financiert het onderzoek en de ontwikkeling van minimum drie prototypes, die vervolgens door deze bedrijven met eigen middelen naar de markt worden gebracht.

PACKED vzw is in dit project verantwoordelijk voor werkpakket 2 Requirements & Assessment: de coördinatie van de eerste fase van de aanbesteding, opstellen van het lastenboek en de selectie van de eerste groep SME's die een ontwerp maken voor de validatietools. Werkpakket 2 nam tien maanden in beslag van januari tot oktober 2014. De eerste vijf maanden bestonden uit de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure. De volgende vijf maanden bestonden uit de coördinatie van de evaluatieprocedure. De samenwerking tussen de projectpartners verliep grotendeels via het web. Het projectteam kwam vijf keer fysiek samen: bij start van het project in Padua (13-15 januari), de requirements workshop in Brussel (5 maart), de presentatie van de aanbesteding in Brussel (4 april), een network event met geïnteresseerde bedrijven in Helsinki (21 juni) en de consensus meeting in Girona (13-15 oktober).

De aanbesteding werd succesvol afgerond met de selectie van zes teams die vanaf november 2014 werkten aan een eerste ontwerp van een validatietool en een referentie-implementatie voor TIFF, PDF/A, KMV, FFV1 en JPEG2000.

4.1.5. Deelname aan voorbereiding van andere Europese digitaal-erfgoedprojecten

PACKED vzw ging actief op zoek om vanaf 2014-2015 te kunnen participeren in andere digitaal-erfgoedprojecten waarvoor in 2014 subsidieaanvragen moesten worden ingediend bij de Europese Commissie. Er werden echter geen projecten gevonden waarin PACKED vzw een interessante rol zou kunnen vervullen. Door de vervanging van het programma CIP ICT PSP door het programma Horizon2020 waren de kansen om een project in te dienen sterk verkleind. Wel ging PACKED vzw nog een associate membership aan in kader van het projectvoorstel *Promoting Social Media uptake and new business formats in European Museums* dat in 2014 werd ingediend.

4.1.6. Lidmaatschap stuurgroep Daguerreobase

Daguerreobase is een Europees project dat een online databank bouwt voor de opslag en raadpleging van gedetailleerde informatie over daguerreotypies, historische daguerreotypies en verwante literatuur. Het project wordt geleid door het FotoMuseum en het Nederlands Fotomuseum. Rony Vissers (PACKED vzw) is sinds 2013 lid van de stuurgroep. Na een moeilijke tussentijdse evaluatie door de Europese Commissie lag het project in 2014 stil. Wel versterkte PACKED vzw in 2014 wel nog advies i.v.m. een mogelijke overeenkomst met Europeana.

4.2. Digitaal-erfgoedprojecten Vlaanderen

4.2.1. Azura

In 2012 werd PACKED vzw door de projectvereniging cultuuroverleg Antwerpse ZUIDRAnd (AZURA) benaderd met vraag om als partner te participeren in een project waarvoor door hen een aanvraag voor een projectsubsidie binnen het Cultureel-erfgoeddecreet werd ingediend. AZURA is een gemeentelijk samenwerkingsverband dat de uitbouw beoogt van een filmdatabank als basis voor diverse publieksgerichte initiatieven in de regio. Hierbij zijn twee grote fasen te onderscheiden:

- de ontwikkeling van de filmbank en digitalisering en ontsluiting van oud beeld- en filmmateriaal uit de AZURA-gemeenten;
- het reeds gedigitaliseerde filmmateriaal gebruiken voor diverse valorisatieprojecten voor de lokale gemeenschappen in de regio.

De taak van PACKED vzw is lid te zijn van de stuurgroep. In 2014 werd er echter geen enkele bijeenkomst van de stuurgroep georganiseerd door de projectverantwoordelijken. Wel was er in oktober 2014 nog een bijeenkomst van medewerkers van AZURA, PACKED vzw en VIAA in verband met digitalisering en digitale bewaring van audiovisueel erfgoed.

4.2.2. Digitaal multimediaal platform voor poëzie-erfgoed

In 2013 werd PACKED vzw door het Poëziecentrum benaderd met de vraag om als partner te participeren in een project waarvoor door hen een aanvraag voor een projectsubsidie binnen het Cultureel-erfgoeddecreet werd ingediend. Het doel van het project is de creatie van een

digitaal multimediaal platform, waarmee het Poëziecentrum het digitale erfgoed uit Vlaanderen, Nederland en Zuid-Afrika, afkomstig van onder andere poëziefestivals en lezingen, en dat uitermate kwetsbaar en zeer versnipperd is, zal centraliseren zodat het bewaard blijft als erfgoed en verder kan worden ontsloten op een hedendaagse en gebruiksvriendelijke manier.

In 2014 was PACKED vzw aanwezig op de opstart- en stuurgroepvergadering. Er werd advies gegeven rond het gebruikte systeem (OMEKA), datamodel, auteursrechten en handleidingen.

4.2.3. MEDEA, An online platform for the reporting, recording and virtual storage of archaeological metal-detecting finds from Flanders

MEDEA is een Hercules-project dat ingediend werd door SKAR-VUB (vakgroep Kunstwetenschappen en Archeologie) in samenwerking met SMIT-VUB (het studiecentrum voor media, informatie en telecommunicatie) en PACKED vzw. *MEDEA* ontwikkelt een online platform voor de registratie van vondsten en waarnemingen met behulp van metaaldetectoren door amateurarcheologen. Met behulp van dit online platform wordt getracht de informatie die verzameld wordt door amateurarcheologen op een gestructureerde en consistente manier toegankelijk te maken voor professionele archeologen.

PACKED vzw is in dit project betrokken als onderaannemer voor de ontwikkeling van een datamodel voor dit online platform. Daarnaast maakt PACKED vzw ook deel uit van de stuurgroep en houdt vanuit die functie toezicht op het gebruik en de integratie van datastandaarden bij de documentatie van archeologische vondsten, waarnemingen en vindplaatsen. Het project ging in oktober 2014 van start. PACKED vzw startte met de ontwikkeling van het datamodel voor de registratie van metaaldetectievondsten.

4.2.4. Verderzetten acties i.k.v. INgeBEELD-project

In het oorspronkelijke opzet van het project rond *INgeBEELD*, een op Mediamosa gebaseerd 'platform voor mediawijsheid' van de CANON Cultuurcel, zou PACKED vzw instaan voor de technische ondersteuning van erfgoedpartners voor het gebruik van dit platform. De ontwikkeling van de daartoe benodigde plug-in liep buiten de wil van PACKED vzw om vertraging op. In samenspraak met de stuurgroep van dit project werd besloten een aantal alternatieve acties op te zetten met Erfgoedcel CO7 en Erfgoedcel Aalst. PACKED vzw zou beide organisaties begeleiden bij het optimaliseren van hun beleid en beslissingen rond digitalisering en duurzame digitale bewaring.

Ter ondersteuning zou PACKED vzw met Erfgoedcel CO7 bekijken

- of de velden die momenteel geïmplementeerd zijn in het door CO7 gebruikte digital asset management systeem Memorix Maior van Picturae overeenkomstig zijn met de heersende standaarden;
- wat mogelijke/beschikbare opslagopties zijn voor het digitaal materiaal;
- welke metadataschema's gebaseerd op relevante standaarden gebruikt kunnen worden voor de beschrijving van audiovisueel materiaal;

- of digitale bestanden aangeleverd werden in het gewenste bestandsformaat en met de gewenste technische specificaties;
- wat de motivatie van dienstenleverancier is om te digitaliseren naar 170 ppi i.p.v. van de gevraagde 300 ppi en CO7 duidelijk maken wat de mogelijke gevolgen zijn van een dergelijke resolutieverlaging;
- of in beleidsdocumenten de term 'e-depot' correct gebruikt wordt, en waar nodig de nodige correcties en toelichting aanbrengen, en een korte sessie organiseren voor medewerkers van CO7 om hen beter wegwijs te maken in de terminologie;
- de technische specificaties van het audiovisueel materiaal dat CO7 beheert en wenst te bewaren op lange termijn en hiervan een overzicht opmaken. Op basis hiervan zal PACKED vzw een analyse maken van de duurzaamheidsrisico's en eventueel als test zelf een conversie van containerformaten en codecs doorvoeren in functie van langetermijnbewaring.

Ter ondersteuning zou PACKED met Erfgoedcel Aalst bekijken

- hoe men zich kon voorbereiden op het VIAA-traject waarbij stadsarchieven en erfgoedcellen (van de centrumsteden) worden betrokken als content partner in digitaliseringsprojecten. In de praktijk betekent dit dat PACKED vzw ondersteuning zal bieden bij het inventariseren en identificeren van het beschikbare materiaal en bij het onderzoeken in welke staat dat het zich bevindt;
- wat de technische specificaties van de systemen zijn van heemkundige kringen waarmee Erfgoedcel Aalst een koppeling wil maken, waarmee rekening moet worden gehouden en hoe een koppeling optimaal kan gebeuren;
- hoe de data van de Erfgoedcel Aalst ook in Erfgoedinzicht kunnen worden opgenomen, en via API teruggekoppeld kunnen worden naar de website Madeinaalst.be. PACKED vzw zal in functie van concreet gebruik van het Erfgoedinzicht-platform een beknopte doorlichting maken. PACKED vzw zal ook onderzoeken aan welke technische voorwaarden moet voldaan worden om een dergelijke koppeling mogelijk te maken, en welke stappen ondernomen kunnen worden om ze te vervullen;
- hoe een kwaliteitscontrole na digitalisering kan uitgevoerd worden, en ter plekke demonstreren hoe men zelf een dergelijke controle kan uitvoeren. PACKED vzw zal ook een gebruiksvriendelijke tool ontwikkelen die Erfgoedcel Aalst (en het Stadsarchief) hiervoor kunnen gebruiken. Deze tool zal na een testfase via CEST ook ter beschikking worden gesteld van andere cultureel-erfgoedorganisaties.

Een aantal van de beschreven acties konden in 2014 nog niet afgerond worden. Dit traject loopt daarom verder in 2015.

4.2.5. Project persistente identificatie

Op het einde van september 2013 startte PACKED vzw een project om in samenwerking met VKC, CAHF, LUKAS en Collectie Vlaamse Gemeenschap persistente identificatie te implementeren in de verschillende aangesloten collecties. Dit project werd in 2014 verder uitgewerkt en met succes afgesloten in november 2014. Het project *Persistente identificatie*

werd ondersteund met werkingsmiddelen e-cultuur van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media van de Vlaamse overheid.

Het project onderzocht of persistente URI's het beheer en de uitwisseling van informatie over kunstwerken in tien verschillende databanken eenvoudiger maken. Het doel was om gegevens over kunstwerken, beschrijvingen en representaties van kunstwerken, instellingen, kunstenaars, objectnamen en dateringen in verschillende collectiedatabanken op eenzelfde manier te identificeren, waardoor die gegevens bij aggregatie makkelijk integraal doorzoekbaar gemaakt kunnen worden. De centrale onderzoeksvraag was of het gebruik van persistente URI's:

- beheer van collectiedata stroomlijnt;
- uitwisseling van collectiedata efficiënter maakt;
- dynamische verwerking van collectiedata in andere websites of mobiele toepassingen makkelijker maakt.

In 2014 werden de volgende acties in het kader van dit project uitgevoerd:

1. Onderzoek referentieterminologieën

Er werd een analyse gemaakt van de externe standaardterminologieën die in het project werden gebruikt voor de normalisering en verrijking van verschillende data. De analyse had betrekking op: ISIL-code, DBpedia, AAT, VIAF, RKDartists&, ODIS, Freebase, Wikidata en ISO 8601. Binnen deze actie werden er volgende bijkomende overlegmomenten georganiseerd:

- bespreking van de voorwaarden voor het gebruik van data uit de ODIS-databank binnen het project, op 12 februari 2014 in Leuven;
- brainstorm met RKD over de *web service* (nodig voor de ontwikkeling van de *reconciliation service*), op 6 maart 2014 in Den Haag;
- bespreking van voordelen van gebruik van persistente URI's en de implementatie ervan voor ISIL, beheerd door KBR, op 11 juli 2014 in Brussel.

De resultaten van de analyse werden uitgeschreven in het rapport [Project Persistente identificatie. Bijlage 1. Analyse van de beschikbare standaardterminologieën. PACKED. 2014](#) en opgesomd in het tussentijds rapport [Project Persistente identificatie. Bijlage 2. Tussentijds rapport. PACKED. 2014](#).

2. Onderzoek update scenario's

Binnen deze actie onderzocht PACKED vzw samen met de partners wat het beste scenario is om de genormaliseerde data op het einde van het project op te laden in verschillende collectiebeheerssystemen. Aan de hand van de informatie verkregen tijdens de interviews en gebaseerd op de noden van het juiste beheer van de genormaliseerde data, werden er drie aparte voorstellen uitgewerkt voor de collectiebeheerssystemen Adlib, TMS en CollectiveAccess. Deze voorstellen werden toegelicht in het rapport [Project Persistente identificatie. Bijlage 3. Onderzoek update scenario's. PACKED. 2014](#). De voorstellen werden verder aangepast en verbeterd in de loop van het project. Er werd vaak overlegd met Erfgoedinzicht die de applicatiebeheerder is van Adlib voor de musea van de Provincies Oost- en West-Vlaanderen.

3. Analyse collectiedata

PACKED vzw analyseerde de aangeleverde collectiedata op conformiteit aan de geselecteerde standaardterminologieën. De resultaten van de analyse werden verwerkt in een analyserapport en opgesomd in het tussentijdsrapport [Project Persistente identificatie. Bijlage 2. Tussentijds rapport. PACKED. 2014](#). In de loop van maart 2014 werden de resultaten bijgewerkt aan de hand van feedback van de partners.

4. Stuurgroepbijeenkomst #1

Op de eerste stuurgroep (27 februari 2014) werden de resultaten van de voorgaande onderzoeken toegelicht en de planning van de komende acties besproken en goedgekeurd. De beslissingen van de stuurgroep zijn vastgelegd in het verslag van de stuurgroep.

5. Aanpassingen aan Adlib/TMS/CA en import

Het doel van deze actie was om volgens de uitgeschreven voorstellen aanpassingen in de collectiebeheersystemen uit te voeren om de genormaliseerde data en de persistente URI's erin te kunnen opnemen. De partners waren niet verplicht om de aanpassingen binnen het project uit te voeren. Deze actie liep vertraging op door de verschillende situaties en afspraken rond het beheer en gebruik van de collectiebeheersystemen van de partner-instellingen. Het importeren werd uitgetest bij CVG, Middelheimmuseum en VKC.

Het belangrijkste resultaat van deze actie was het overtuigen van de partners van de nood aan het opslaan van persistente identifiers in de collectiebeheersystemen. De technische uitvoering van de nodige aanpassingen in de collectiebeheersystemen is bij afloop van het project nog steeds *work-in-progress* en zal door PACKED vzw verder worden opgevolgd.

6. Normalisering en verrijking van de data en controle

Binnen deze actie werden in de eerste instantie door PACKED vzw verschillende *reconciliation services* opgebouwd in OpenRefine voor VIAF, AAT, RKDartists&, ODIS en Wikidata om objectnamen en vervaardigers semiautomatisch te kunnen identificeren m.b.v. externe standaardterminologieën. Vervolgens werd data van musea genormaliseerd:

- aanmaken van persistente URI's voor entiteiten 'werk', 'record' en 'afbeelding';
- normalisering dateringen volgens de ISO 8601-norm;
- semiautomatische toekenning van persistente identifiers uit externe bronnen aan objectnamen (AAT), vervaardigers (VIAF, ODIS, RKDartists&, Wikidata), instellingen (ISIL, Wikidata).

De doorgestuurde bestanden met de genormaliseerde data werden door de collectieverantwoordelijken deels nagekeken en goedgekeurd.

7. Demonstrator

In het project werd een aggregator ontwikkeld die de met persistente URI's verrijkte collectiedata uit de tien instellingen aggregereert en verder verrijkt met contextuele data uit externe bronnen. Op die manier wordt onderzocht of het gebruik van persistente URI's wel degelijk bijdraagt aan een betere doorzoekbaarheid en contextualisering van de collectiedata. De broncode van de demonstrator is te vinden op Github: [Demonstrator](#)

8. Resolver

Om aan te tonen dat persistente URI's in de praktijk gebracht kunnen worden door kleine bewaarinstellingen werd er een Resolver-tool ontwikkeld, een eenvoudige webschil op een webserver die collectiemedewerkers toelaat om op een eenvoudige en gebruiksvriendelijke manier persistente URI's te maken en te beheren. De broncode van de Resolver is open source (gpl3) en is terug te vinden op Github: [Resolver](#)

9. Opleiding

Er werd een workshop georganiseerd voor de collectieverantwoordelijken en de registrators van de partnermusea om kennis en technieken van het aanmaken, gebruiken en beheren van de persistente identifiers te delen die in de loop van het project werden ontwikkeld en uitgetest.

10. Stuurgroep 2 en Eindrapport

Op de stuurgroep (27 oktober 2014) werden de resultaten van het project via de Demonstrator getoond en werd het projectverloop geëvalueerd. In het eindrapport werd het projectverloop, de methodologie, conclusies en aanbevelingen volledig uitgeschreven. Een korte samenvatting van de resultaten van het project werd gepubliceerd op de CEST-wiki: http://projectcest.be/index.php/Project_Persistente_identificatie

Het project werd ook gepresenteerd op de Benelux-conferentie Digital Humanities, 13 juni 2014 in Den Haag.

4.2.6. Samenwerkingstraject met CAHF, CVG LUKAS en VKC

PACKED vzw werkt samen met VKC, CAHF, LUKAS en Collectie Vlaamse Gemeenschap aan een langdurig traject met het oog op het integreren en doorzoekbaar maken van de collectiedata uit de tien aangesloten databanken. Een eerste stap in dit traject is het implementeren van unieke en persistente identificatie (zie 4.2.5. *Project persistente identificatie*). Het was de bedoeling om in 2014 ook drie andere acties in het kader van dit traject opgestart:

4.2.6.1. Gelaagd licentiesysteem

Deze actie zou het creëren van een gelaagd en divers licentiesysteem omvatten voor het verlenen van toegang tot de collectiedata en –beelden. De actie zou getrokken worden door VKC; PACKED vzw zou ondersteuning bieden. VKC heeft de actie niet opgestart.

4.2.6.2. Registratiehandboek

Deze actie omvat het schrijven van een registratiehandboek, gebaseerd op de door CEST aanbevolen standaarden en rekening houdend met de specifieke inhoud van de collecties. In deze actie zouden vier onderliggende acties te onderscheiden zijn:

- het uitvoeren van enkele gevalstudies waarbij complexe kunstwerken worden beschreven;
- het mappen van het MovE-handboek naar Spectrum (en andere standaarden die door PACKED vzw via CEST worden aanbevolen);
- het voorzien van een uitbreiding naar de registratie van trefwoorden;
- het voorzien van een uitbreiding naar de registratie van beelden.

Deze actie gebeurt in overleg met MovE en wordt getrokken door CAHF. PACKED vzw zou de drie laatste onderliggende acties voor haar rekening nemen, en zou ondersteuning bieden bij de eerste onderliggende actie van CAHF.

CAHF heeft in 2014 het project rond een beschrijvingshandboek hedendaagse kunst opgestart. Er werd twee keer een overleg georganiseerd met de projectmedewerker Nino Goyvaerts, waarin de specifieke aandachtspunten rond het beschrijven van hedendaagse kunstwerken werden besproken. Voor het eind van 2014 kon PACKED vzw niet beschikken over een ontwerp van het beschrijvingsmodel waarmee de drie bovenvermelde acties konden voltooid worden. CAHF zal dit beschrijvingsmodel in de eerste helft van 2015 aanleveren.

4.2.6.3. Modellenboek en -procedures digitalisering

Deze actie zou het schrijven van een modellenboek en procedures voor de creatie van digitale representaties én het vastleggen van uniforme technische specificaties van de raadplegingsbestanden van digitale representaties omvatten. De actie zou worden getrokken door LUKAS of één van de musea die zijn aangesloten bij VKC en CAHF; PACKED vzw zou ondersteuning bieden. De bedoeling was nadien te onderzoeken hoe de kwaliteit van de afgeleverde digitale representaties het best wordt gecontroleerd. De procedures voor kwaliteitscontroles zouden ook het onderwerp zijn van een workshop. De actie is niet opgestart door LUKAS of door één van de musea die zijn aangesloten bij VKC en CAHF. PACKED vzw heeft in 2014 wel een kwaliteitscontrole gedaan van enkele digitaliseringsresultaten van LUKAS en KMSKA.

4.2.6.4. Projectvoorstel operationeel traject auteursrechten van CAHF, partnermusea en Collectie Vlaamse Gemeenschap

PACKED vzw heeft samen met CAHF een voorstel uitgewerkt m.b.t. auteursrechten bij de partnermusea van CAHF en de Collectie Vlaamse Gemeenschap. Het doel van het project is het in kaart brengen en het klaren van de rechten die rusten op werken in de collecties van de CAHF-partnermusea en de Collectie Vlaamse Gemeenschap. De actie wordt uitgevoerd door CAHF en de aangesloten musea.

4.2.7. Vervolgtraject 'Persistente identificatie' (2015)

In het kader van het gezamenlijke actieplan rond duurzame digitalisering met VKC, CAHF, Collectie Vlaamse Gemeenschap en LUKAS werd er in 2014 door PACKED vzw een voorstel uitgeschreven voor een vervolgtraject van het project *Persistente identificatie*. Dit traject werd goedgekeurd en wordt vanaf eind 2014 en in 2015 worden ondersteund door werkingsmiddelen e-cultuur van het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media van de Vlaamse overheid.

Het vervolgtraject past in een volgende fase van het gemeenschappelijke actieplan, waarbij verder gebouwd wordt op de realisaties van het project *Persistente identificatie*, met name

1. het operationeel maken van de persistente URI's;
2. de verder verrijking van de metadata;
3. de publicatie als linked open data.

In het project *Persistente identificatie* werd een standaard syntaxis vastgelegd voor persistente URI's en werden alle kunstwerken in de betrokken collecties uniek geïdentificeerd. Daarnaast werden ook de essentiële identificatiegegevens van elk kunstwerk persistent geïdentificeerd. Het vervolgtraject dat hieronder wordt beschreven heeft tot doel de webadressen en de metadata die nu enkel nog in een afgeschermd testomgeving beschikbaar zijn, verder te verrijken en toegankelijk te maken op het web. Daarbij wordt nauw samengewerkt met het project *Open Cultuur Data* om museummedewerkers op te leiden en te ondersteunen bij het beheer van deze linked open data sets.

PACKED vzw ziet het voorliggende plan als een opeenvolgend traject waarbinnen enkele deelprojecten kunnen onderscheiden worden:

- Deelproject 1 *Hoe word ik een data-uitgever*: opmaak van een plan van aanpak voor de tien dataproviders uit het lopende PID-project om de persistente URI's voor kunstwerken, data en afbeeldingen te activeren en binnen elke organisatie iemand op te leiden om deze persistente URI's te beheren.
- Deelproject 2 *Event-based objectbeschrijvingen*: de aanpak van het huidige PID-project verderzetten, maar met bijzondere aandacht voor de persistente identificatie van *events* (gebeurtenissen in de levensloop van een collectiestuk zoals vervaardiging, verkoop, verwerving, tentoonstelling, restauratie, etc.).
- Deelproject 3 *Linked Open Data (LOD) publicatie via Wikidata*: de identificatiegegevens van de werken uit de huidige tien dataproviders in het lopende project *Persistente identificatie* en partners van *Open Cultuur Data*, beschikbaar maken als linked open data met behulp van het Wikidata-project. Wikidata werd in het project *Persistente identificatie* gebruikt om personen die een pagina op Wikipedia hebben persistent te identificeren. In dit deelproject stroomt collectiedata terug naar Wikidata, met bedoeling de persistente URI's te verspreiden onder Wikipediërs en ontwikkelaars die gebruik maken van Wikipedia. Op die manier worden meer gebruikers naar de informatie geleid die beschikbaar wordt gesteld via de persistente URI's.

Wanneer de bovenstaande projecten gerealiseerd worden, wordt het voor ontwikkelaars in de toekomst een stuk eenvoudiger om webapplicaties te bouwen met beelden en metadata over deze kunstwerken. Deze informatie kan eenvoudig opgevraagd via eenvormige webadressen waarvoor musea kunnen garanderen dat ze blijven werken. Collectiebeheerders kunnen eenvoudig beheren welke data en beelden precies via deze webadressen ter beschikking worden gesteld. En tot slot wordt de realisatie van de geplande datahub van VKC een stuk eenvoudiger omdat alle identificatie- en contextuele gegevens over de kunstwerken genormaliseerd werden en dus een stuk eenvoudiger te indexeren.

Het eerste deelproject *Hoe word ik een data-uitgever* werd eind november 2014 gelanceerd. In 2014 werden de volgende acties uitgevoerd:

- PACKED vzw heeft een overeenkomst met het Departement Cultuur Jeugd, Sport en Media i.v.m. met de subsidiëring van het project vanuit de Vlaamse Gemeenschap en de resultaten van het project;
- PACKED vzw maakt de nodige samenwerkingsovereenkomsten rond het project aan en legt deze aan de partners voor ter goedkeuring;

- er werd een vragenlijst opgesteld die tijdens de overlegmomenten met elke partner-instelling apart wordt overlopen (deze vragenlijst werd ook het sjabloon voor de roadmaps);
- PACKED vzw heeft aparte overlegmomenten georganiseerd met elke partner van het project om samen met het management, de collectieverantwoordelijke en de IT-verantwoordelijke van elke partner-instelling:
  - de resultaten van het project *Persistente identificatie* te bespreken en het nieuwe project voor te stellen;
  - de implementatie van de Resolver voor te bereiden.

Dit traject zal verder in 2015 worden uitgewerkt.

4.2.8. Archiefzorg voor Brusselse kunstinstellingen

In 2013 werd PACKED vzw, net als de expertisecentra het Firmament en Resonant, door de VGC gevraagd om te participeren in het project *Archiefzorg voor Brusselse kunstinstellingen*. Dit project zou in belangrijke mate bestaan uit vijf tot zes vormingssessies over archiefzorg, specifiek gericht op kunstorganisaties.

Vanwege het vertrek van een personeelslid en de langdurige ziekte van een ander personeelslid bij AMVB is het project in 2013 stilgevallen en hebben de drie expertisecentra het initiatief overgenomen om in december 2013 – januari 2014 op werkbezoek te gaan bij de vier Brusselse kunstorganisaties die zich hadden aangesloten aan het project. In het voorjaar van 2014 werden nog twee vormingssessies georganiseerd. Op 16 januari gaf PACKED vzw een vormingssessie over digitale archiefzorg. Op 20 maart werden de laatste sessie en het evaluatiemoment bijgewoond.

In de tweede helft van 2014 startte AMVB een nieuw, gelijkaardig traject. Op 3 en 17 november 2014 vonden twee gratis workshops over archiefbeheer plaats. De tweede workshop, over digitaal archief, werd gevolgd en ondersteund door PACKED vzw in kader van het TRACKS-project. De plaatsbezoeken bij kunstorganisaties uit de sector van de beeldende kunsten werden samen met PACKED vzw uitgevoerd.

(Zie <http://www.projecttracks.be/nl/nieuws/intern/item/workshop-archives--money>)

4.2.9. Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek'

Naar aanleiding van de beleidsbrief *Onroerend Erfgoed 2012-2013* schreven Lien Lombaert (provinciebestuur Oost-Vlaanderen) en Henk Vanstappen (PACKED vzw) het rapport *Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek*. Dit rapport licht de problematiek van de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten toe en geeft beleidsaanbevelingen voor de overheid en de archeologische sector. Het rapport gaat in op de kwetsbaarheid van born digital documenten, het gebrek aan sensibilisering, expertise en infrastructuur, en onvolkomenheden in het wettelijk kader.

4.2.10. Duiken in de machine (CO7/Vlasmuseum)

PACKED vzw nam deel aan een aantal werkvergaderingen ter voorbereiding van de projectaanvraag *Duiken in de machine* door het Vlasmuseum. PACKED vzw adviseerde met name omtrent de duurzame creatie en bewaring van 3D-tekeningen. De indiening van de projectaanvraag werd uitgesteld tot het voorjaar van 2014, om de projectdoelstelling verder aan te scherpen, bijkomende partners te zoeken en het projectplan concreter te maken.

PACKED vzw heeft de ontwikkeling van de projectaanvraag verder opgevolgd en met name de focus op het experimentele karakter van het project en het gebruik van digitalisering als conserveringsinstrument bepleit.

4.2.11. De Vlaamse middenstand met kar en wagen door het land (Karrenmuseum)

De Vlaamse middenstand met kar en wagen door het land is een ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject dat een omvattende typologie en hiërarchische boomstructuur opstelt van de bewaarde historische bespannen, of door menselijke kracht aangedreven 'handels- en dienstvoertuigen' in Vlaanderen.

Het project maakt een inventaris en fotografeert een verzameling van maximaal 350 voertuigen en ontsluit deze via het websiteplatform van ETWIE en de online collectie *Historische voertuigen in Vlaanderen* op de website van het Karrenmuseum Essen.

PACKED vzw ondersteunde het Karrenmuseum bij de opmaak van het subsidiedossier. PACKED vzw maakt ook deel uit van de klankbordgroep die het project begeleidt en verleende advies verlenen i.v.m. de digitale fotografie en de opname van de typologie in het websiteplatform.

4.2.12. Tekstaffiches - spiegel van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog-fase 2 (Stadsarchief Gent)

Tekstaffiches - spiegel van het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog – fase 2 is een ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject dat collecties tekstaffiches uit de Eerste Wereldoorlog lokaliseert, inventariseert, digitaliseert en duurzaam bewaart en ontsluit naar een zo ruim mogelijke gebruikersgroep.

PACKED vzw heeft de ontwikkeling van de projectaanvraag verder opgevolgd. PACKED vzw adviseert ook bij het opstellen en implementeren van het protocol voor de digitalisering van tekstaffiches. Daarnaast adviseert PACKED vzw bij de integratie van verschillende diensten en systemen om de digitale collecties zo kostenefficiënt mogelijk online toegankelijk te maken en bij het online beschikbaar stellen van data en beelden als open data.

4.3. Cultureel Erfgoedstandaarden Toolbox (CEST)

CEST staat voor *Cultureel Erfgoedstandaarden Toolbox* en heeft tot doel de Vlaamse erfgoedinstellingen wegwijs te maken in het gebruik van standaarden bij het creëren, beheren en toegankelijk maken van digitale collecties. De activiteiten van CEST worden geconcentreerd rond de CEST-wiki die als platform dient voor iedereen die zijn expertise wil delen en wil meebouwen aan een breedgedragen visie over het beheer van digitaal erfgoed in Vlaanderen.

4.3.1. Onderzoekstrajecten

Onderzoekstrajecten zijn clusters van kleinere activiteiten rond een bepaald thema. Onderzoekstrajecten worden opgezet rond een actueel probleem of een hiaat in CEST. De resultaten van die acties worden in verschillende onderdelen van CEST verwerkt en in het daaropvolgende jaar als ontwikkelingstraject in de praktijk gebracht.

4.3.1.1. *Onderzoekstraject: preservering van websites en andere born digital publicaties*

In 2014 breidde PACKED vzw haar focus verder uit met onderzoek naar de bewaring van websites en andere born digital publicaties zoals e-mail, blogs en andere dynamische communicatiemiddelen. Het doel hiervan is richtlijnen te ontwikkelen die organisaties ondersteunen bij het zelf preserveren van hun eigen websites en andere born digital publicaties.

PACKED vzw ontving in 2014 verschillende vragen over hoe websites uit de cultureel-erfgoedgemeenschap te archiveren. Deze vragen werden geval per geval beantwoord; hierbij werd een lijst met tools en procedures bezorgd in combinatie met een toelichting over hun voordelen en mogelijke tekortkomingen. De expertise die door PACKED vzw werd verzameld om bestaande oplossingen te vinden voor het bewaren van deze websites, is gebruikt om een werkversie te creëren van een richtlijn hierover. Een eerste versie van de richtlijn zal gepubliceerd worden op de CEST- en SCART-websites en zal rekening houden met nieuwe tools zoals Colloq (zie: <http://www.knightfoundation.org/grants/201449653/>).

4.3.1.2. *Onderzoekstraject: preservering van software*

Tussen 2009 en 2012 heeft PACKED vzw onderzoek verricht naar de preservering van hardware (zowel audiovisuele apparatuur als computer hardware). De resultaten hiervan werden (gedeeltelijk) gepubliceerd op de SCART-website. In het verlengde van dit onderzoek verricht PACKED vzw ook onderzoek naar de preservering van software. Het preserveren van software (zowel besturingsprogramma's als applicatiesoftware) kan belangrijk zijn om enerzijds migratie en emulatie mogelijk te maken en anderzijds om digitale bestanden raadpleegbaar te houden wanneer preserveringstrategieën als migratie en emulatie geen afdoende oplossing bieden. Bovendien is de preservering van hardware vaak maar zinvol als ook de software wordt gepreserveerd. Dit onderzoek is des te belangrijker nu ook mobiele apps steeds meer ingang vinden. Het beoogde resultaat van dit onderzoek zijn richtlijnen die online gepubliceerd worden. Door tijdsgebrek is er in 2014 binnen PACKED vzw weinig nieuw onderzoek verricht omtrent de preservering van software.

4.3.1.3. Onderzoekstraject: digitalisering van handschriften en oude drukken (i.s.m. Vlaamse Erfgoedbibliotheek)

In 2014 werd verder gewerkt aan de actualisering van standaarden, software en richtlijnen voor de digitalisering van handschriften en oude drukken. Hierbij werd vooral expertise opgebouwd rond de kwaliteitscontrole van digitale representaties van tekst, met name praktische controle van criteria uit de Metamorfose-normen. Dit resulteerde in een ontwerp van een handleiding die gekoppeld is aan de CEST-richtlijn *over de digitalisering van tekstmateriaal*. Deze richtlijn werd in de loop van 2014 verder geactualiseerd. De handleiding wordt in de loop van 2015 gepubliceerd op CEST.

4.3.1.4. Onderzoekstraject: digitalisering van bladmuziek en muziekopnames (i.s.m. Resonant)

In 2014 werd verder gewerkt aan de actualisering van standaarden, software en richtlijnen voor de digitalisering van bladmuziek en muziekopnames. Hierbij werd in samenwerking met Resonant een ontwerp van een dataprofiel voor de registratie van muziekopnames gemaakt. Deze handleiding wordt in de loop van 2015 gepubliceerd op CEST.

4.3.1.5. Onderzoekstraject: METS (Metadata Encoding and Transmission Standard)

METS is een XML-schema dat gebruikt wordt om metadata van (complexe) digitale objecten te beschrijven. Het toepassen van METS kent echter nogal wat obstakels (vanwege de complexiteit van het schema) en variaties. Op basis van expertise in UGent en ervaringen met het toepassen van METS bij digitalisering van kranten- en tijdschriftencollecties, ontwikkelde PACKED vzw een generiek profiel dat aan de erfgoedsector ter beschikking zal worden gesteld. Finalisering van het profiel is voorzien voor 2015.

4.3.1.6. Onderzoekstraject: COMETA 2.0.

In 2012 publiceerde PACKED vzw samen met FARO en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek (VEB) COMETA, een beschrijvingsmodel voor erfgoedcollecties. In 2014 werd een raadplegingsronde georganiseerd met gebruikers van het model. Met Archiefbank Vlaanderen werd overleg gepleegd over samenwerking voor de verdere toepassing van het model binnen de archiefsector. Op basis hiervan werd een aanzet gemaakt voor een vernieuwde versie van het schema, dat beter inspeelt op de noden van het veld. Bovendien werden de elementen van het schema beter afgestemd op internationale en meer generieke beschrijvingsmodellen, zodat de uitwisselbaarheid van gegevens die aan de hand van COMETA zijn beschreven, verbeterd wordt. Updates en aanpassingen worden toegevoegd aan de COMETA-wiki (wiki.cometamodel.be). Deze wiki zal in de toekomst (bij release v1.1) ook als documentatie over het schema worden opengesteld.

4.3.2. Ontwikkelingstrajecten

Ontwikkelingstrajecten zijn acties waarbij CEST zelf tools ontwikkelt en vervolgens ter beschikking stelt via de CEST-wiki.

4.3.2.1. Ontwikkelingstraject: duurzame opslag & informatieplannen

In 2013 verleende PACKED vzw advies bij het ontwikkelen van een informatiestrategie en -plan voor Museum M. Voor de Maarten van Severen Foundation werd een aanzet ontwikkeld voor een digitale preservingstrategie en preservingactieplan. Op basis van deze trajecten werd in 2014 een model gecreëerd voor het schrijven van een digitaal collectiebeleidsplan, waarin de hoofdlijnen en actiepunten met betrekking tot het creëren, beheren, bewaren en publiceren van digitale collecties binnen erfgoed- en kunstorganisaties wordt vastgelegd.

Deze content werd in 2014 verder uitgewerkt in het kader van het project *Erfgoedzorg in de kunstensector* en zal worden ondergebracht in het TRACKS-kennisplatform.

4.3.2.2. Ontwikkelingstraject: scoremodel digitale duurzaamheid

Het Scoremodel, dat in 2012 werd ontwikkeld in samenwerking met DEN, is een instrument om de betrouwbaarheid van digitale opslag te analyseren. Het is vooral bestemd voor kleine en middelgrote organisaties die een 'digitale collectie' beheren en deze voor lange tijd willen bewaren. In 2014 werd het model verder verfijnd en aangevuld. Er werden achtergronddocumenten toegevoegd die de relatie tussen het model en standaarden en auditing-tools voor digitale duurzaamheid documenteren.

De webtool van het Scoremodel werd in 2014 door ongeveer 2.455 unieke gebruikers bezocht (raming op basis van extrapolatie). Er werden ongeveer 33 gebruikersprofielen aangemaakt en 176 rapporten gegenereerd. In 2014 werd het Scoremodel gepresenteerd op twee bijeenkomsten en studiedagen.

- 14-16 mei: deelname aan IS&T conferentie met presentatie Scoremodel;
- 26 juni: presentatie voor Werkgroep archeologische collecties (Boudewijngebouw, Brussel).

Het Scoremodel vormde ook het voorwerp van de opleidingen die in het kader van de CEST-vorming (module digitale duurzaamheid) werden gegeven. In mei 2014 werd ook VIAA doorgelicht aan de hand van het Scoremodel.

4.3.2.3. Ontwikkelingstraject: databanken in de erfgoedsector

In de tweede helft van 2013 werd beslist het werk aan een inventaris van databank in de erfgoedsector niet voort te zetten, maar te onderzoeken hoe een aantal cijfermatige gegevens over het beheer van databanken en de tevredenheid over de gebruikte systemen kan worden bekomen door middel van de bevragingen door FARO in het kader van het Cijferboek.

In 2014 was er meermaals overleg tussen FARO en PACKED vzw i.v.m. met de aanpassing en uitbreiding van vragen in het volgende Cijferboek m.b.t. tot digitaal erfgoed.

4.3.2.4. Ontwikkelingstraject Linked Open Data

In het kader van de optimalisering van de CEST-website zouden het glossarium en de standaarden- en softwareregisters in 2014 bij wijze van experiment als Linked Data beschikbaar gesteld worden.

Daartoe werd een test versie van de CEST-wiki gebouwd met de SemanticWiki- en WikiForms-plugins. Hierdoor zijn alle standaard en software pagina te bewerken met een formulier en alle velden in deze formulieren gekoppeld aan een graph datamodel. De SemanticWiki-plugin biedt de mogelijkheid om deze gegevens als RDF beschikbaar te stellen via een API. Verder kunnen alle gegevens in de CEST-wiki via de edit pagina's gekoppeld worden aan de CEST-graph. Deze versie van de CEST-wiki bevindt zich nog in een testfase. Na actualisering van de inhoud en de vormgeving zal deze wiki in de loop van 2015 de oude CEST-wiki vervangen.

4.3.2.5. Project HTML5-profielen

In 2012 en 2013 ontwikkelde PACKED vzw een aantal metadataprofielen waarvan voor enkelen ook een implementatie in de registratiesoftware CollectiveAccess werd gemaakt. Eind 2013 werd er een pilootproject opgezet in samenwerking met de erfgoedcel Mechelen om één van deze metadataprofielen (*Mondelinge bronnen*) te implementeren in een door PACKED vzw te ontwikkelen 'lightweight' registratietool.

De tool wordt ontwikkeld met behulp van de nieuwste webtechnologieën en de mogelijkheden die geboden worden door HTML5-standaarden. De tool kan gemakkelijk ingezet worden door kleine organisaties, aangezien het gebruik hiervan geen hoge eisen aan de ICT-infrastructuur stelt, en zonder bijzondere technische kennis te gebruiken is. De tool wordt zo ontwikkeld dat de data in de door CEST aanbevolen standaardformaten geëxporteerd kan worden, waardoor deze data eenvoudig uitgewisseld kan worden met andere systemen of platformen. In 2014 werd er een begin gemaakt aan de ontwikkeling van de applicatie. Een gebruiksklare tool werd nog niet opgeleverd.

4.3.3. Platform kennisdeling

CEST is een platform waarop erfgoedorganisaties hun kennis met betrekking tot digitalisering kunnen delen.

Op basis van de wijzigingen in de logs van de CEST-website in 2014 kunnen volgende cijfers gegeven worden:

- 1.403 wijzigingen werden geregistreerd;
- 281 verschillende pagina's werden gewijzigd;
- 31 bestanden werden opgeladen als bijlage;

PACKED vzw noteerde 12 verschillende auteurs, waarvan 7 PACKED-medewerkers (goed voor 1.197 wijzigingen) en 5 externe auteurs (206 wijzigingen).

4.3.3.1. Platform kennisdeling: CEST-communicatiekanalen

In 2014 werd de CEST-blog verder aangevuld, met toevoeging van een nieuw item.

De gepubliceerde berichten werden ook op Twitter aangekondigd via

<https://twitter.com/ProjectCEST>.

4.3.3.2. Platform kennisdeling: onderhoud CEST-registers

CEST verwijst doorheen de verschillende secties op de website vaak terug naar informatie over standaarden die beschreven worden via de fiches in het standaardenregister. De informatie over deze standaarden evolueert met de tijd en een update van het register is dan ook noodzakelijk. Voor het regelmatige onderhoud van de fiches in het register wordt getracht vooropgestelde quota te volgen.

In 2014 werd veel aandacht besteed aan een update van CEST om het beheer van de CEST-registers eenvoudiger en makkelijker te maken. Hierdoor zou ook de drempel voor niet-PACKED-medewerkers lager moeten worden.

Standaarden en software worden momenteel beheerd in een Excel-bestand dat een wikipagina genereert die men in de CEST-wiki kan kopiëren. Hierdoor worden in principe directe edits van externe medewerkers in CEST-pagina's voor standaarden en software nog steeds overschreven.

In 2014 werd het beheer in het Excel-bestand bevroren en werd gewerkt aan een update van de CEST wiki door toevoegen van de SemantcWiki- en WikiForms-plugin. Hierdoor wordt het mogelijk standaarden en software op een gestructureerde manier te beschrijven. Daartoe werd in 2014 het datamodel voor de CEST-graph geëvalueerd en uitgebreid.

In 2014 werd ook een nieuwe trefwoordensysteem in de CEST-databank geïmplementeerd dat de CEST eenvoudig doorzoekbaar moet maken:

Het voorziet in vijf types trefwoorden:

- type standaard (18 termen);
- type medium (12 termen);
- type collectie (7 termen);
- expertisedomein (7 termen);
- CEST status (3 termen).

De CEST-graph en het trefwoordensysteem werden geïmplementeerd in een testversie van de CEST-wiki.

4.3.3.3. Platform kennisdeling: gevalstudies

Gevalstudies bieden erfgoedorganisaties de mogelijkheid om hun ervaringen en expertise m.b.t. een bepaalde standaard of richtlijn te delen met de brede erfgoedsector. Ze geven een beeld van de toepassing van de richtlijnen in de (dagelijkse) praktijk.

In 2014 werden vier gevalstudies gepubliceerd:

- *Kwaliteitscontrole van gedigitaliseerde audio-opnames*, VRT, 2014;

- *Audiovisuele dragers traceren met barcodes*, VIAA, 2014;
- *Archiefbeheer bij Packed* vzw, PACKED vzw, 2014;
- *Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek*, Provincie Oost-Vlaanderen & PACKED vzw, 2014.

De volgende vijf gevalstudies zijn gekoppeld aan loketvragen en projecten die in 2014 werden gestart maar waarvoor een gevalstudie wordt gepubliceerd in 2015:

- *Aanbesteding van een nieuw collectiebeheersysteem*, Zilvermuseum, 2014 (An Labis);
- *De digitalisering van kranten en frontbladzijdes uit WO I*, Vlaamse ErfgoedBibliotheek, 2013 (Tuur Van Hove);
- *Kwaliteitscontrole van gedigitaliseerde kranten*, KERF, 2014, Henk Vanstappen;
- *Jean Linden, cross-mediaal figuur in de negentiende eeuw. Digitalisering van herbarium specimens*, Plantentuin Universiteit Gent, 2014, Chantal Dugardin;
- *Een prentencollectie laten harvesten door Europeana*, Museum Plantin-Moretus-Prentenkabinet, 2014, Jeroen De Meester.

4.3.3.4. Platform kennisdeling: richtlijnen

Na een expertmeeting in samenwerking met DEN op 14 april werden de CEST-richtlijnen voor de digitalisering van audio en video geactualiseerd. Daarnaast werd een ontwerp gemaakt voor een CEST-richtlijn voor het scannen van film. Deze richtlijn wordt in 2015 verder uitgewerkt, parallel aan het digitaliseringstraject voor film door VIAA.

In 2014 werd ook een ontwerp gemaakt voor een CEST-richtlijn *Digitale collecties duurzaam bewaren*. Deze richtlijn is gebaseerd op het Scoremodel Digitale Duurzaamheid en wordt in 2015 gepubliceerd.

4.3.4. Vorming

CEST organiseert activiteiten om het gebruik van en de kennis over richtlijnen, standaarden en software te stimuleren en te verspreiden. Deze activiteiten richten zich zowel tot de intermediairs als tot de erfgoedwerker op het veld.

4.3.4.1. Vorming: technology watch

In 2014 werden trends op het vlak van digitaal erfgoed verder opgevolgd, met bijzondere aandacht voor standaarden, software en vernieuwende projecten en rapporten waarin deze het onderwerp vormen. Het opvolgen van deze trends gebeurde door het volgen van berichtgeving van gespecialiseerde binnen- en buitenlandse organisaties (bv. DEN, DCC, Digital Preservation LoC en Digital Preservation Coalition), het opvolgen van verslaggeving van onderzoeksprojecten (bv. de Europeana-tech Working Group), en het volgen van informele berichtgeving (bv. twitter, blogs en e-mail) van experts in het veld. Deze informatie werd gebruikt om de standaarden en software registers van CEST actueel te houden, onder de aandacht te brengen via de nieuwsbrief, blogposts en het CEST-twitterkanaal, en toe te passen in de eigen werking.

Belangrijke aandacht ging hierbij ook naar nieuwe tools, software, formaten en strategieën voor de langetermijnbewaring van audiovisuele en born-digital creaties. Open source formaten zoals FFV1 en Matroska werden in 2014 grondig onderzocht en dit resulteerde tot hun opname in het Europese project PREFORMA (zie paragraaf 4.1.4). De specificaties die internationaal door archieven en cultureel-erfgoedinstellingen worden gehanteerd zijn ook een aandachtspunt in de technology watch van PACKED vzw.

4.3.4.2. Vorming: glossarium

Het CEST-glossarium verklaart technische begrippen met betrekking tot digitalisering in heldere, voor de leek begrijpelijke taal. Het register wordt voortdurend aangevuld, op basis van vragen van gebruikers en nieuwe lemma's die gesignaleerd worden vanuit de technology watch. De doelstelling was om:

- minstens twintig nieuwe lemma's toe te voegen aan het glossarium;
- de in het glossarium voorkomende lemma's te koppelen met de wikipagina's waarin zij worden vermeld.

In 2014 werden 154 lemma's in het CEST-glossarium gewijzigd. Dit aantal was voornamelijk het gevolg van een grondige revisie waarbij de interne links naar andere termen en externe links naar andere glossaria geactualiseerd werden.

Eind 2014 stonden 181 termen op de hoofdpagina en 68 termen op de redactiepagina. Dit betekent dat in 2014 het glossarium met 10 termen aangroeide:

- authenticiteit;
- bestandsidentificatie;
- bestandstest;
- bestandsvalidatie;
- data definition language;
- discreet;
- directory;
- encryptie;
- essentiële eigenschappen;
- target.

4.3.4.3. Vorming: CEST in de praktijk/ duurzaam digitaal beheren

PACKED organiseerde opnieuw (zoals in 2013) een vormingstraject rond de CEST-richtlijnen voor beheerders van digitale collecties, maar dan in een nieuw jasje gestopt. Dat wil zeggen dat de reeks werd toegespitst op collectiebeheerders voor wie digitalisering reeds dagelijkse praktijk is. De reeks werd interactiever en van de deelnemers werd verwacht dat ze zelf een bijdrage leverden door cases uit de eigen ervaring voor te stellen. Daarnaast kwam er een extra sessie die toegespitst is op collectiebeheerders voor wie digitalisering nog volstrekt onontgonnen terrein was. In deze reeks legden we stap voor stap de basisbegrippen uit, principes en wat kan en mag bij de digitalisering van cultureel erfgoed, en wat niet.

In totaal werden in 2014 in het kader van het modulair vormingstraject Duurzaam Digitaal Beheren (i.s.m. FARO) werden de volgende sessies georganiseerd:

Module 1 | Het Cometamodel: het maken van beschrijvingen op (deel)collectieniveau

- 2 september 2014, 13.00 - 15.00 uur, FARO, Brussel
- 4 september 2014, 13.00 - 15.00 uur, Universiteit Antwerpen, Hof van Liere, Prinsstraat 13, 2000 Antwerpen

Module 2 | CEST-richtlijnen voor beheerders van digitale collecties | Registreren

- 2 september 2014, Huis van Alijn, Gent
- 29 september 2014, Stadsarchief, Mechelen
- 20 oktober 2014, FARO, Brussel
- 17 november 2014, Provinciehuis Boeverbos, Sint-Andries

Module 3 | CEST-richtlijnen voor beheerders van digitale collecties | Digitaliseren

- 7 april 2014, Stadsarchief, Mechelen
- 22 april 2014, Huis van Alijn, Gent
- 10 november 2014, Provinciehuis Boeverbos, Sint-Andries

Module 4 | CEST-richtlijnen voor beheerders van digitale collecties | Bewaren

- 7 april 2014, 13.00 - 15.00 uur, Stadsarchief, Mechelen
- 22 april 2014, 13.00 - 15.00 uur, Huis van Alijn, Gent
- 13 mei 2014, 13.00 - 15.00 uur, FARO, Brussel
- 10 november 2014, 13.00 - 15.00 uur, Provinciehuis Boeverbos, Sint-Andries

Module 5 | CEST-richtlijnen voor beheerders van digitale collecties | Verspreiden

- 2 september 2014, Huis van Alijn, Gent
- 29 september 2014, Stadsarchief, Mechelen
- 20 oktober 2014, FARO, Brussel
- 17 november 2014, Provinciehuis Boeverbos, Sint-Andries

Module 6 | Basisvorming digitaliseren, digitaal bewaren en online publiceren

- 3 november 2014, Huis van Alijn, Gent
- 24 november 2014, Stadsarchief, Mechelen
- 1 december 2014, FARO, Brussel

4.3.5.4. Vorming: cursus Heemkunde Vlaanderen

PACKED vzw verzorgde in 2014 opnieuw twee sessies rond digitaal erfgoedbeheer als onderdeel van het opleidingstraject *Aan de slag met archief en documentatie*, dat werd georganiseerd door Heemkunde Vlaanderen. Deze sessies *Digitaliseren* en *Digitaal archiveren en ontsluiten* werden ontwikkeld specifiek voor de niet-professionele erfgoedbeheerders, zoals heemkundige kringen. De sessies vonden plaats in Maasmechelen op 10 en 17 maart.

4.4. Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS

Erfgoedzorg in de Kunstensector ging in juli 2013. van start als een project met de financiële ondersteuning van een projectsubsidie op basis van het Kunstendecreet. Het project liep tot 30 juni 2014, maar groeide nadien verder uit tot een volwaardig onderdeel van de PACKED-werking – mede op basis van aanvullende financiële middelen door middel van samenwerkingsovereenkomsten met het Agentschap Kunsten en Erfgoed. Dit deel van de PACKED-werking wil binnen de kunstensector de zorg voor het eigen archief en collectie(s) stimuleren. *TRACKS, Toolbox en Richtlijnen voor Archief- en Collectiezorg in de Kunstensector*, is het resultaat van het project. Voor sturing en ondersteuning kon PACKED vzw in 2014 rekenen op de stuurgroep, bestaande uit Agentschap Kunsten en Erfgoed, Archiefbank Vlaanderen, BAM, CVAa, FARO, Forum voor Amateurkunsten, PACKED vzw, Resonant en VTi. In 2014 fungeerde de aparte werkgroep, samengesteld uit Het Firmament, Resonant, CVAa, AMVB en Het Letterenhuis, ook als redactieraad en bepaalde zo mee de inhoud van de toolbox.

4.4.1. Realisatie en onderhoud van toolbox ‘Erfgoedzorg in de kunstensector’

Op basis van de bestaande expertise en gedetecteerde hiaten in het veld werd besloten om een online toolbox te creëren met daarin richtlijnen en verzamelde expertise m.b.t. archief- en collectiezorg in de kunstensector. Er werd gekozen voor de naam *TRACKS, Toolbox en Richtlijnen voor Archief- en Collectiezorg in de Kunstensector*. De toolbox wil ten dienste staan van de hele kunstensector, ongeacht grootte, organisatievorm en graad van professionalisering en richt zich tot alle kunstdisciplines. De toolbox verscheen in mei 2014 online met als webadres www.projecttracks.be (naar analogie met projectcest.be). Via de online TRACKS-toolbox worden richtlijnen en tools aangereikt voor de zorg van het eigen archief. Daarnaast sensibiliseert het project de kunstensector rond de aspecten duurzaamheid en preserving in creatie, ontsluiting en presentatie. TRACKS werd gecreëerd, onderhouden en verder uitgebouwd door PACKED vzw, in samenwerking met Het Firmament en met medewerking van het agentschap Kunsten en Erfgoed, Archiefbank Vlaanderen, BAM, CVAa, FARO, Forum voor Amateurkunsten, Resonant en VTi.

Enkele cijfers:

- aantal unieke bezoekers website van juni tot eind december (7 maanden): 2.546;
- gemiddeld 363 unieke bezoekers per maand (aantal bezoekers stijgt iedere maand);
- paginaweergaven: 21.312;
- gemiddelde sessieduur 5 minuten en 26 seconden;
- ca. 4 pagina's per sessie;
- ca. 8% uit Nederland;
- meest geraadpleegde pagina's: overzichtspagina's (homepage, richtlijnen, tools, praktijkvoorbeelden), tool *Maak een ordeningsplan of mappenstructuur* en praktijkvoorbeeld *Ontwikkeling van een logische mappenstructuur in Netwerk*.

Aan de achterzijde van de TRACKS-website bevindt zich het TRACKS-kennisplatform, waar medewerkers van alle partnerorganisaties toegang tot hebben of kunnen krijgen. Het kennisplatform is een niet-publiek toegankelijke databank die de expertise rond archief- en collectiezorg in de kunstensector centraliseert. De expertise wordt centraal ter beschikking gesteld voor cultureel-erfgoedactoren die het ondersteunen van de kunstensector als taak hebben. Het kennisplatform voedt de TRACKS-website, maar kan ook de basis vormen voor andere websites of toepassingen. (<http://kp.projecttracks.be/>)

4.4.2. Uitvoering pilootprojecten

In het kader van de ontwikkeling van de toolbox in het project worden ook enkele pilootprojecten opgestart en uitgevoerd. Elk van deze pilootprojecten heeft een specifieke vraagstelling of invalshoek. Ze toetsen de objectieven en motivaties voor archiefzorg in de kunstensector aan de realiteit.

Alle problemen, vragen en moeilijkheden waarmee de kunstensector te maken kan krijgen bij het realiseren van een archiefwerking komen aan bod. De pilootprojecten richten zich op de verschillende deelsectoren en mogelijke obstakels bij het archiveren. Er wordt ook gekeken hoe men proactief aan archiefzorg kan doen of hoe men reeds bij de creatie rekening kan houden met een duurzame bewaring van archief en collectie.

De pilootprojecten worden uitgevoerd in samenwerking met de projectpartners. Een verslag van de pilootprojecten verschijnt als praktijkvoorbeeld op de TRACKS-website. Het is een voorbeeld van hoe een kunstenaar of kunstenuorganisatie richtlijnen en tools in de praktijk heeft toegepast.

In 2014 werden volgende pilootprojecten afgewerkt:

- Annie Gentils Gallery (i.s.m. BAM): inventariseren en duurzaam bewaren van het statische archief van Montevideo (1981-1985);
- Bernd Lohaus Stichting (i.s.m. BAM): ontwerpen van eenvoudige opstellingsplannen voor de monumentale sculpturen van Bernd Lohaus zodat de kunstwerken autonoom kunnen reizen en opgesteld worden;
- TRISTERO (i.s.m. Het Firmament): organisatie van een papieren trashday en opstellen van een lokalisatie- en vernietigingslijst;
- Netwerk / centrum voor hedendaagse kunst (i.s.m. Stadsarchief Aalst): ontwikkeling van een gemeenschappelijk en logisch geordende mappenstructuur voor het digitale archief;
- FLACC: projectarchieven en -collecties ontsluiten met ICA-AtoM;
- Kunstencentrum Vooruit (i.s.m. Amsab-ISG): overdracht van het fysieke en digitale archief van Vooruit naar Amsab-ISG. De verschillende stappen van de overdracht werden opgevolgd;
- Netwerk / centrum voor hedendaagse kunst (i.s.m. BAM): een kennisborgings- of mondelinge geschiedenisproject naar aanleiding van het naderende pensioen van artistiek directeur en stichter van het tentoonstellingsbeleid van Netwerk, Paul Lagring;
- Damaged Goods: inventariseren van audio- en videobanden in functie van latere digitalisering;
- BRONKS (i.s.m. Het Firmament): doorlichting van het archiefbeleid.

- Svend Thomsen / TVF-archief: zoeken van noodopslag voor het archief en onderzoeken de voorwaarden voor een samenwerking met VIAA voor digitalisering van het archief.

Volgende projecten werden opgestart, maar waren in 2014 nog niet beëindigd:

- MATRIX (i.s.m. Resonant): klaren van auteursrechten op muzikale werken die gecomponeerd werden op vraag van MATRIX voor het TRANSIT-festival met het oog op online ontsluiting op een website;
- Martine De Maeseneer Architecten (i.s.m. CVAa): ontwikkeling van een beleid voor de duurzame bewaring van het ontwerpproces;
- deBuren (i.s.m. Letterenhuis): voorbereiden van een overdracht van het digitale archief m.b.t. de citybooks naar het e-depot van het Letterenhuis;
- Peter Downsbrough: beschrijven van conceptuele kunstwerken op een uniforme, gestandaardiseerde manier;
- Beursschouwburg: opvolgen van de creatieopdracht van Floris Vanhoof waarbij hij het audiovisuele archief van de Beursschouwburg gebruikt.

Gesprekken met kunstenaars en kunstenurganisaties werden gevoerd voor de opstart van een pilootproject in 2015:

- Anne-Mie Van Kerckhoven: digitaliseren van dia's;
- Unfold: documenteren van het digitale ontwerpproces;
- Floris Vanhoof: ordening en beheer van het digitale geluidsarchief;
- Jeugd&Muziek: ordening en beheer van het digitale foto-archief;
- iMAL: archivering van de tentoonstelling *Welcome to the Future!* en het in kaart brengen van het digitale archief van iMAL.

4.4.3. Organisatie sectormoment(en)

Op 18 juni 2014 kwamen meer dan 100 geïnteresseerden uit de kunsten- en de cultureel-erfgoedsector bijeen in de Beursschouwburg voor het lanceringsevenement van de TRACKS-website. Het doel van dit evenement was informeren over het project (en de bijhorende toolbox en pilootprojecten) en te sensibiliseren over de problematiek van archief- en collectiezorg. Aan zes tafels vertelden Ugo Dehaes (kwaad bloed), Lies Caeyers (Netwerk / centrum voor hedendaagse kunst), Stella Lohaus (Bernd Lohaus Stichting), Jan Van Goethem (De Munt), Rebecca Diependaele (MATRIX) en Danny Ronaldo (Circus Ronaldo) over hun erfgoed en de omgang met hun archief. (verslag: <http://www.projecttracks.be/nl/nieuws/intern/item/verslag-lancering-tracks-website-op-18-juni>)

4.4.4. Onderzoek naar archieven en collecties in de beeldende kunsten

PACKED vzw startte in november 2014, in samenwerking met BAM, een kortlopend vooronderzoek naar het erfgoed van de sector van de beeldende kunsten. Deze korte behoefteanalyse is een eerste aanzet om het erfgoed binnen de deelsector van de beeldende kunsten en de problemen en uitdagingen die ermee verband houden in kaart te brengen. Het onderzoek wordt afgerond in het voorjaar van 2015. De resultaten van het onderzoek zullen op TRACKS gepubliceerd worden.

(Zie: <http://www.projecttracks.be/nl/nieuws/intern/item/onderzoek-naar-archieven-en-collecties-in-de-beeldende-kunsten>)

4.4.5. Vorming en presentaties

Op vraag van het agentschap Kunsten en Erfgoed werd op 18 februari 2014 een korte presentatie gegeven van het project *Erfgoedzorg in de kunstensector* voor alle medewerkers van het agentschap. Op vraag van oKo stelden PACKED vzw en Het Firmament TRACKS en hun werking voor op 6 mei 2014.

Op de laatste dag van Theater aan Zee 2014 werd een kort infomoment georganiseerd voor alle jonge makers waarbij de werking van Het Firmament en TRACKS werd voorgesteld. In het kader van TRACKS werden de jonge makers verder ondersteund door Het Firmament en PACKED vzw. Beide organisatie bezorgden TAZ informatie i.v.m. archief- en collectiezorg.

In de zomer van 2014 werden verschillende kunsthogescholen (beeldende en vrije kunsten) gecontacteerd voor het inrichten van infosessies of workshops rond archief- en collectiezorg. Bij KASK Antwerpen (master Vrije kunsten, vak Kunstmanagement) en Gent (3BA Vrije kunsten, vak Initiatie werkveld) vonden in het najaar reeds gastcolleges plaats. Dit had als doel om een nieuwe generatie kunstenaars bewust te maken rond archief- en collectiezorg. (Zie: <http://www.projecttracks.be/nl/nieuws/intern/item/gastcolleges-bij-vlaamse-kunsthogescholen>)

Kunstenaars en kunstorganisaties konden in het najaar van 2014 terecht bij een TRACKS-helptdesk voor advies op maat:

- Brussels Creative Forum i.s.m. AMVB (Brussel, 29- 30 augustus 2014);
- Theaterfestival i.s.m. Het Firmament (Antwerpen, 4, 11, 13 september 2014);
- TRANSIT. Festival voor Nieuwe Muziek in Leuven, i.s.m. Resonant (Leuven, 25 oktober 2015).

Voor beoefenaars van amateurtheater was er op 26 oktober 2014 tijdens het Landjuweelfestival een ontmoetingsmoment om ervaringen te delen en kennis te maken met voorbeelden over archief- en collectiezorg. Noden en obstakels voor archief- en collectiezorg werden besproken. (<http://www.projecttracks.be/nl/nieuws/intern/item/het-geheugen-van-mijn-gezelschap---in-dialogoog-over-amateurtheatererfgoed>) Dit was een samenwerking met Het Firmament, Opendoek, NTGent en Forum voor Amateurkunsten.

4.4.6. Internationale samenwerking en uitwisseling

In bezochten 2014 bezochten PACKED-medewerkers The National Archives in Londen in functie van kennisuitwisseling tussen het project *Erfgoedzorg in de kunstensector* (PACKED vzw) en *Archiving the arts* (National Archives).

In Nederland loopt bij het Brabants Kenniscentrum voor Kunst en Cultuur (bkkc) het project *archief voor de toekomst*. In het project onderzoekt bkkc samen met Verbeke Foundation de problematiek rondom het behoud en beheer van oeuvres van hedendaagse beeldend kunstenaars. Uitwisseling van kennis en gegevens tussen bkkc en PACKED vzw zal in 2015 plaatsvinden.

4.4.7. Studiedagen en workshops

De twee PACKED-medewerkers die verantwoordelijk zijn voor *Erfgoedzorg in de kunstensector / TRACKS* woonden ook verschillende studiedagen en workshops bij om hun netwerk te versterken, bekendheid te geven aan hun activiteiten en op de hoogte te blijven van evoluties in hun werkdomein.

- 4 december: BAM en Wiels: Symposium en workshop *De rol van de kunstmarkt voor de publieke sector*. Deelname aan de werkgroep *Over private verzamelaars die collecties en archieven openstellen voor onderzoek en samenwerken met instellingen, universiteiten en onafhankelijke onderzoekers*;
- 25 april: Forum voor Amateurkunsten: De Grote Kunst mobiliseert: start Week van Amateurkunsten 2014 met cultuurdebat;
- 22 oktober: CVAa op Biënnale Interieur Kortrijk: Workshop *Geef vorm aan uw archief*;
- 4 juni: VVBAD en FAAD: Bij de archivaris op schoot: Architectuurarchief van de Provincie Antwerpen;
- 6 juni: VVBAD: Archiefles begrepen? Workshop lesgeven aan archiefvormers;
- 13 november: Kunstenloket in Timelab Gent: Kunst en Creatie in Perspectief: digitalisering;
- 21 november: FARO: Virtuoes Vlaanderen!

4.5. SCART

Met *SCART* lanceerde PACKED vzw in 2012 een website over de preservering van audiovisueel erfgoed. De website wil geheugeninstellingen en anderen helpen bij de duurzame bewaring van hun audiovisuele (deel)collecties. *SCART* bundelt de kennis rond audiovisuele preservering die PACKED vzw doorheen de voorbije werkingsjaren opbouwde, en is het platform voor het delen van nieuwe kennis.

4.5.1. Filmdigitalisering

In 2014 participeerde PACKED vzw in de voorbereiding van het filmdigitaliseringstraject dat VIAA in 20156 zal opstarten. Er werd op *SCART* een eerste tekst gepubliceerd waarin dieper werd ingegaan op manieren om tekenen van verval en de aanwezigheid het azijsyndroom te detecteren in filmarchieven. Het doel was om een controle uit te voeren van het filmmateriaal dat wordt beheerd en bewaard door cultureel-erfgoedinstellingen in Vlaanderen. Deze *Beknopte handleiding voor het identificeren van nitraatfilms en verval ten gevolge het azijsyndroom in audiovisuele collecties en archieven* werd gepubliceerd op de *SCART*-website. (Zie: <http://scart.be/?q=nl/content/beknopte-handleiding-voor-het-identificeren-van-nitraatfilms-en-verval-ten-gevolge-het>)

4.5.2. De keuze van een archiveringsformaat bij digitalisering van video

Om de resultaten met de cultureel-erfgoedsector te delen van het onderzoek dat PACKED vzw heeft verricht op het vlak van audiovisuele formaten en codecs, werd een tekst gepubliceerd op de *SCART*-website: *Een beknopte gids voor het kiezen van een digitaal videoformaat voor*

archiveringsbestanden. Het is een toelichting en een geheel van aanbevelingen die geschreven werd opdat collectiebeherende instellingen de juiste keuzes zouden kunnen maken wanneer ze een archiveringsformaat moeten kiezen voor videomateriaal. Kwaliteitsvereisten, technische aspecten en duurzaamheidsfactoren worden verklaard zodat de materie ook begrijpelijk wordt voor erfgoedwerkers zonder gespecialiseerde technische kennis. (Zie: <http://scart.be/?q=nl/content/een-beknopte-gids-voor-het-kiezen-van-een-digitaal-videoformaat-voor-archiveringsbestanden>).

4.5.3. Kwaliteitseisen bij digitalisering van audio

Aangezien een groot deel van de audio-archieven en collecties van de cultureel-erfgoedinstellingen worden gedigitaliseerd door VIAA, publiceerde PACKED vzw een tekst over kwaliteitseisen en goede praktijken m.b.t. het digitaliseren van audiodragers. De tekst richt zich op het verklaren van hoe de omzetting van analoge audio naar digitale audio gebeurt en hoe de verschillende types analoge audiodragers op de meest duurzame manier kunnen worden gedigitaliseerd. De tekst verschaft specifieke richtlijnen m.b.t. de beste keuze van o.a. encoding, formaten, bitdiepte en samplingfrequentie.

(Zie: <http://scart.be/?q=nl/content/kwaliteitscriteria-voor-gedigitaliseerde-audio>)

4.5.4. Verval van optische schijfjes

PACKED vzw ontving een vraag m.b.t. een verzameling van digitale reproducties die is opgeslagen op cd-r schijfjes. Deze beelden werden meer dan tien jaar geleden aangemaakt en men kon de bestanden niet meer lezen toen men ze wou gebruiken. Na testen met forensische software en technieken om de bestanden te recupereren, was het duidelijk dat de oorzaak het verval van de dragers was. Om te vermijden dat een gelijkaardige situatie zich opnieuw zou voordoen, publiceerde PACKED vzw op de SCART-website een artikel over het verval van optische schijfjes inarchieven en collecties in de kunsten en cultureel-erfgoedsector. (Zie: <http://scart.be/?q=nl/content/een-kort-tekst-over-de-onbetrouwbaarheid-van-beschrijfbaar-cds-voor-de-langetermijnopslag-0>)

4.5.5. Conservering en restauratie van de installatie 'A las cinco de la tarde' van Marie-Jo Lafontaine

PACKED vzw zette in samenwerking met S.M.A.K. in 2014 het werk verder om de video-installatie *A las cinco de la tarde* van Marie-Jo Lafontaine uit 1985 te conserveren en de technologie ervan te actualiseren. In zijn oorspronkelijke vorm bestaat de installatie uit vijftien monitors, vijf U-matic spelers en een synchronisatiesysteem dat speciaal voor dit kunstwerk werd gemaakt. Omdat geen enkele van deze apparatuur bij de verwerving van de installatie door S.M.A.K. was aangekocht, moeten verschillende stappen worden ondernomen om een nieuwe versie van de installatie te creëren. Ook werd de beste analoge moederband opgespoord om een digitaal archiveringsbestand van het videomateriaal te kunnen creëren. Om de beste verhouding tussen prijs en kwaliteit te bekomen werden meerdere gespecialiseerde digitaliseringslabo's gecontacteerd. Er waren verschillende contactmomenten met Marie-Jo Lafontaine, en er werd een interview afgenomen om een conserveringsstrategie te bepalen die zowel de goedkeuring zou dragen van de kunstenaar als het museum. Er werd documentatie

verzameld en verrijkt over het kunstwerk, de verschillende versies en de technologische componenten ervan met het oog op een beter begrip van het gedrag en het functioneren van het kunstwerk. De ontbrekende apparatuur werd vervangen door een nieuw systeem dat de originele apparatuur en verschijning van het kunstwerk emuleert. PACKED vzw vroeg verschillende prijsoffertes op om een nieuw synchronisatiesysteem te bouwen, en koos er in 2014 één op basis van overwegingen m.b.t. duurzaamheid en ethische en technische aspecten. Het nieuwe systeem werd voorgesteld aan de kunstenaar die akkoord ging met de geactualiseerde versie van het kunstwerk. De laatste stappen om het werk opnieuw te kunnen tentoonstellen zijn eindelijk bijna afgerond. Het hele proces wordt gedocumenteerd in een gevalstudie die in 2015 op de SCART-website zal worden gepubliceerd.

4.5.6. Preservering games en cross-mediale toepassingen

Het was de bedoeling dat PACKED vzw in 2014 de gevalstudies zou voortzetten met betrekking tot de preservering van een drietal erfgoedgames:

- *Wireless Puppetry* (Het Firmament / Provinciale Hogeschool Limburg);
- *Het Laatste Continent* (New Belgica vzw / Provinciale Hogeschool Limburg);
- *MaxiMine* (Provinciale Hogeschool Limburg).

In 2013 was PACKED vzw er eindelijk in geslaagd een samenwerkingsovereenkomst te onderhandelen met de Provinciale Hogeschool Limburg, maar omdat door de moeilijke communicatie en een personeelwissel in de school na meer dan anderhalf het eigenlijke studiemateriaal (de broncode, de media assets, de documentatie, ...) nog niet ter beschikking was gesteld, heeft PACKED vzw het project stopgezet. Tegelijkertijd was het ook de bedoeling een gevalstudie voort te zetten i.v.m. de preservering van <http://www.thespiral.eu/>, een online game dat gebruik maakt van sociale media en dat gekoppeld is aan de televisiereeks *The Spiral* (Caviar). Een deel van de gevalstudie is klaar maar een ander deel is nog steeds niet afgewerkt omdat de PACKED-medewerker die hiervoor verantwoordelijk was in 2014 teveel werk had met het Europese project EuropeanaSpace en bovendien in december 2014 besliste om PACKED vzw te verlaten, waardoor er plots andere prioriteiten aan de orde waren.

4.5.7. Afwerken digitalisering videowerk Danny Matthys (i.s.m. argos)

Na de digitalisering van een achttal werken van Danny Matthys in 2012 en 2013, werden in 2014 een tweede groep tapes in het argos-archief geïdentificeerd en geselecteerd om te starten met de digitalisering van een tweede groep videowerken van Danny Matthys. Ze wachten nu op digitalisering in het kader van de digitaliseringstrajecten van VIAA. PACKED vzw heeft nauw samengewerkt met VIAA opdat de tapes worden gedigitaliseerd naar een duurzaam bestandsformaat met de best mogelijke kwaliteit.

4.6. Open Cultuur Data

Het traject *Open Cultuur Data* dat werd afgelegd in 2013 werd begin 2014 geëvalueerd in samenspraak met de Nederlandse organisatoren van opencultuurdata.nl. Daaruit volgde de keuze om in 2014 sterker de nadruk te leggen op de inbedding van open (cultuur) data in het beleid van cultureel-erfgoedorganisaties.

4.6.1 Masterclass Open (Cultuur) Data

In 2014 organiseerde PACKED vzw een tweedelige Masterclass bij FARO (Brussel):

- 17 juni 2014: Prepare your (meta)data I

De focus van deze masterclass lag op het creëren van schone, gestandaardiseerde data als onderdeel van het dagelijkse werkproces. Als demonstratie van de mogelijkheden werden door PACKED-medewerkers enkele eenvoudige ingrepen in de lokale catalogus of collectiebeheerssysteem gepresenteerd. Deze zorgen ervoor dat metadata later als gestandaardiseerde, schone (linked) open dataset kan worden beschikbaar gesteld en verrijkt.

- 18 september 2014: Prepare your (meta)data II

Het tweede deel van de Masterclass richtte zich specifiek op het gebruik van Open Refine als instrument voor dataschoning. Deze workshop werd gegeven door Ruben Verborgh (Universiteit Gent) en Seth van Hooland (Université Libre de Bruxelles). VIAA-contentproviders konden aansluitend de derde editie van via VIAA bijwonen. Beide evenementen werden gecoördineerd door PACKED vzw en VIAA.

4.6.2. Ontwikkelingstraject op basis van open data

In 2014 mikte *Open Cultuur Data* meer op intensieve, meer kleinschalige begeleiding en maximale ontplooiing van de resultaten van deze begeleiding, dan op het organiseren van grotere evenementen. Van deze aanpak werd een meer directe impact verwacht op het werken met open data in de sector.

Op basis van een aantal specifieke cases werden meer generieke methodes voor zinvolle inzet van de opengemaakte data opgesteld (bv. het toevoegen van open beelden aan Wikipedia). Een specifiek ontwikkelingsgericht traject werd in 2014 niet gerealiseerd. In het kader van het derde onderdeel als verderzetting van het traject rond *Persistente identificatie* (zie 4.2.5 en 4.2.7), werden wel de eerste verkennende gesprekken gehouden met Wikimedia Nederland & België. Dit leidde onder meer tot aanwezigheid van PACKED vzw op overleg tussen medewerkers van Museum Plantin-Moretus/Prentenkabinet en Wikimedia Nederland (27 november) en de uitnodiging van Wikimedia Nederland als sprekers op het Cultuurforum (23 april).

4.6.3. Ondersteuning ter beschikking stellen van open data

In 2014 bleef PACKED vzw zich inzetten om zoveel mogelijk organisaties te overtuigen om (een deel van) hun collecties open te stellen. PACKED vzw leverde inspanningen om de organisaties hierin te ondersteunen, onder meer door het hosten van datasets in een voor gebruikers

geschikte vorm (bv. door gebruik te maken van the datatank). Gesprekken met Resonant voor de ontsluiting van hun data in dit kader lopen verder in 2015.

4.6.4 Ondersteuning bij ontwikkeling van een open data beleid

De toekomstige implementatie van de PSI-richtlijn maakt dat er mogelijk een dwingend kader komt rond het open stellen van cultureel-erfgoeddata. Vanuit *Open Cultuur Data* wou PACKED vzw in 2014 de nodige ondersteuning bieden om dit op een zinvolle manier te kunnen doen, onder meer door te adviseren over het inbedden van het concept 'open data' in het informatiebeleid van een organisatie. Samen met Opencultuurdata.nl verzorgde PACKED vzw een sessie rond Open Data in beleid als onderdeel van het Management Development Programma van Digitaal Erfgoed Nederland. Op 10 juni kwamen directeurs en andere leidinggevendenden uit Vlaamse en Nederlandse musea samen in Antwerpen voor een workshop hierrond.

In 2014 vonden in het kader van *Open Cultuur Data* volgende acties plaats die niet vermeld werden in het Actieplan 2014:

- 1 april: overleg met de Taalunie i.v.m. mogelijke samenwerkingsprojecten op vlak van *Open Cultuur Data*. Aan deze vergadering en eventuele financieringsbronnen voor een gedeeld project werd echter geen gevolg meer gegeven.
- 23 april: organisatie sessie Cultuurforum Leuven i.s.m. Agentschap Kunsten en Erfgoed / Departement CJSM. PACKED vzw werd gevraagd om een sessie rond Open Cultuur Data samen te stellen als onderdeel van het Cultuurforum op 23 april. Op het programma stonden : Eva Van Passel (SMIT/VUB), Henk Vanstappen (PACKED vzw), Jeroen De Meester (Plantin-Moretus / Prentenkabinet), Dieter Suls (ModeMuseum) en Sandra Fauconnier (Wikimedia Nederland). (Zie: <https://cjsm.be/cultuur/sites/cjsm.cultuur/files/public/cf2014-verslag-sessie010.pdf>)
- 20 mei: PACKED-medewerker Henk Vanstappen verzorgde een presentatie rond Open Data als onderdeel van de op iDrops Library workshop in Gent
- 6 november: PACKED vzw verzorgde een bijdrage aan de LibraryLab-sessies van de Faculteitsbibliotheek L&W (Gent)
- PACKED vzw werd gevraagd om een sessie rond Open Cultuur samen te stellen als onderdeel van de Open Belgium Conference in 2015 (organisatie van Open Knowledge Foundation België). De voorbereiding hiervan vond plaats eind 2014.

4.7. Ondersteuning van / samenwerking met VIAA

VIAA, het Vlaams Instituut voor Archivering, werd eind 2012 opgericht met als taak o.a. het audiovisuele erfgoed te redden door middel van digitalisering. Tussen PACKED vzw en VIAA werd in 2013 een samenwerkingsovereenkomst tot midden 2014 afgesloten, en die werd nadien stilzwijgend verlengd. Deze samenwerkingsovereenkomst resulteerde in een opdracht aan PACKED vzw ter ondersteuning van de activiteiten van VIAA. Voor het uitvoeren van deze opdracht werden financiële middelen ter beschikking gesteld waardoor bij PACKED vzw in 2014 1,5 VTE voltijds ten dienste voor VIAA hebben gewerkt (één medewerker het volledige jaar, een tweede medewerker vanaf juli). Ook andere PACKED-medewerkers hebben zich (in mindere mate) ter beschikking gesteld van VIAA. Alles samen resulteerde dit in de onderstaande activiteiten.

4.7.1. Opvolging digitaliseringsgolf 1

PACKED-medewerkers waren mede verantwoordelijk voor:

- de registratie van de audiovisuele dragers in het registratiesysteem AMS (ontwikkeling AMS, coördinatie eerste ophalingen van dragers voor golf 1 en geven van opleidingen aan de content providers over hoe hun collecties te registeren);
- het onderhouden van contacten met content providers aangesloten bij VIAA;
- het afsluiten van service agreements tussen VIAA en de content providers;
- het verder onderzoek m.b.t. combinatie van het containerformaat MXF en de codec JPEG2000.

4.7.2. Voorbereiding digitaliseringsgolf 2 en 3

PACKED-medewerkers waren mede verantwoordelijk voor:

- het voorbereidend onderzoek m.b.t. golven 2 en 3;
- de berekening en bestelling van verpakkingsmateriaal;
- het uitschrijven van handleidingen, over o.a. identificatie van dragers;
- het onderzoek m.b.t. formaten van open reel video tapes;
- de beoordeling van offertes i.v.m. digitalisering van analoge videoformaten (zoals o.a. VCR, Betamax, en open reel tapes) en audioformaten (zoals o.a. wascylinders, cd's);
- het opstarten van gesprekken met dienstenleveranciers.

4.7.3. Uitbreiding partners: stadsarchieven en erkende cultureel-erfgoedinstellingen

PACKED-medewerkers waren betrokken bij de uitbreiding van de kring van content providers van VIAA. Hun taken hierbij waren:

- het opvragen van de inventaris van stadsarchieven en cultureel-erfgoedinstellingen met kwaliteitslabel zonder structurele werkingsubsidies van de Vlaamse overheid;
- het organiseren van een infobijeenkomst voor de nieuwe content providers.

4.7.4. Digitaliseringsproject Nieuws van de Grote Oorlog

PACKED vzw is lid van de stuurgroep die het project *Nieuws van de Grote Oorlog* (NvdgO) begeleidt. In dit grootschalig project, een samenwerking tussen VIAA en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek, worden periodieke publicaties uit de Eerste Wereldoorlog van dertien bewaarinstellingen gedigitaliseerd. Deze stuurgroep kwam in 2014 drie keer bijeen (24 februari, 12 mei en 22 september).

PACKED vzw was ook nauw betrokken bij het maken van afspraken omtrent kwaliteitscontrole. In aanloop van de opstart van het digitaliseringsproject deed PACKED vzw enkele kwaliteitscontroles op testresultaten, en overlegde het hierover met het bedrijf dat de digitalisering uitvoert.

4.7.5. Opzetten filmregistratie en voorbereiden filmdigitalisering

PACKED-medewerkers hebben in 2014 veel tijd besteed aan het onderzoek naar goede praktijken voor de digitalisering van filmmateriaal. Zij besteedden daarbij aandacht aan aspecten als o.a. resolutie, digitaliseringstechnologie en digitale formaten die noodzakelijk zijn om digitale conserveringskopieën te creëren van filmmateriaal (8mm, 16mm en 35mm) uit cultureel-erfgoedinstellingen in Vlaanderen. Dit onderzoek resulteerde in een eerste versie van een CEST-richtlijn. Een werkdocument geschreven door PACKED-medewerkers was ook het uitgangspunt voor discussies en de uitwisseling van informatie in het kader van de internationale PRESTO4u-expertengroep (zie 4.7.8.) waarvan PACKED vzw lid is.

4.7.6. Testproject FFWD bij VRT

PACKED-medewerkers waren verantwoordelijk voor de opvolging van het testproject FFWD bij VRT en het schrijven van een eindrapport hierover. Het testproject FFWD heeft betrekking op een supersnelle digitalisering van filmmateriaal (met een 'lage' kwaliteit die weliswaar bruikbaar is voor bepaalde doeleinden).

4.7.7. Inventarisering en analyse van digitale noden cultureel-erfgoedorganisaties

Op het einde van 2013 werd door PACKED vzw in samenwerking met de Vlaamse Erfgoedbibliotheek en Amsab-ISG een analyse gestart van de digitale noden van de culturele archieven, de erfgoedbibliotheken en de musea in Vlaanderen. Deze analyse gebeurde naar aanleiding van de opmaak van het strategisch plan van VIAA voor de periode na 2014. Het eindrapport van deze beknopte studie werd gepubliceerd in 2014. (Zie: http://www.packed.be/images/uploads/news/20140328_behoeftenanalyse_finaal_met_samenvatting.pdf)

4.7.8. Informele gebruikersgroep MXF/JPEG2000

In het kader van de samenwerking met VIAA heeft PACKED vzw cruciale contacten opgezet met collectiebeherende instellingen, fabrikanten en dienstenleveranciers in verscheidene Europese en niet-Europese landen die de combinatie van het MXF-containerformaat en de JPEG2000-codec gebruiken voor de preservatie van video- of filmcollecties.

Deze informele gebruikersgroep MXF/JPEG2000 omvat o.a.:

- The Library of Congress;
- INA;
- The National Archives of Australia;
- het Essl Museum;
- de Cinémathèque de la Fédération Wallonie-Bruxelles;
- EVS/OpenCube;
- SAMMA.

Dit werk was belangrijk om een set van specificaties te definiëren m.b.t. het formaat en de codec die door VIAA zullen gebruikt worden voor het digitaliseren van videotapes van cultureel-erfgoedinstellingen uit Vlaanderen. PACKED vzw werd door het Presto Centre uitgenodigd om dit werk te presenteren in een webinar samen met The Library of Congress, VIAA en Cube-Tech. (Zie: <https://www.prestocentre.org/calendar/webinar-choosing-your-file-format>)

4.7.9. Definiëren van een MXF/JPEG2000-profiel voor de archiveringsbestanden VIAA

In samenwerking met VIAA werkte PACKED vzw aan de definitie van een set specificaties voor de digitalisering van videotapes uit cultureel-erfgoedinstellingen uit Vlaanderen met het oog op langetermijnbewaring. PACKED vzw heeft hiervoor verschillende combinaties van het containerformaat MXF en de codec JPEG2000 vergeleken door studie van de desbetreffende standaarden en door uitwisseling van informatie en ervaringen met een informele gebruikersgroep omtrent MXF/JPEG2000 (zie 4.7.8.). Om zeker te zijn dat de bestanden die zouden worden gecreëerd door de dienstenleveranciers van VIAA in de toekomst ook kunnen worden getranscodeerd, deed PACKED vzw een reeks technische testen met open source software en libraries. Deze kennis die in 2014 werd ontwikkeld is belangrijk om de kwaliteit van zowel de archiverings- als raadplegingsbestanden te controleren die aan VIAA worden geleverd.

4.7.10. Betrouwbaar e-depot

VIAA wil in de toekomst uitgroeien tot een 'trusted digital repository'. PACKED-medewerkers werkten in het kader hiervan mee aan een bevraging die in opdracht van VIAA werd georganiseerd door AVPreserve, en toetsten de werking van VIAA aan het Scoremodel Digitale Duurzaamheid.

4.7.11. Voorbereiding voor plan van aanpak kleine formaten

PACKED-medewerkers werkten aan een plan van aanpak voor formaten die slechts in kleine aantallen aanwezig zijn in de collecties van cultureel-erfgoedorganisaties in Vlaanderen, en waarbij het moeilijker is om de (economische) voordelen van massadigitalisering te benutten.

5. OVERLEG

5.1. Cultureel-Erfgoedoverleg

PACKED vzw nam ook in 2014 actief deel aan het *Cultureel-Erfgoedoverleg*. Dit is een open overlegstructuur van organisaties en instellingen die, onafhankelijk van het steunpunt voor cultureel erfgoed en het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, een overkoepelende rol spelen binnen de cultureel-erfgoedsector. PACKED vzw neemt actief deel aan de bijeenkomsten van deze overlegstructuur (viertal keer per jaar: 6 maart, 12 mei, 2 oktober en 12 november in 2014).

Meer info over het Cultureel-Erfgoedoverleg vindt u op <http://www.cultureelerfgoedoverleg.be/>

5.2. Gebruikersgroep 'Cultureel erfgoed en auteursrecht'

PACKED vzw nam in 2013 actief deel aan de voorbereidende vergaderingen van de kerngroep en de bijeenkomsten van de uitgebreide gebruikersgroep.

De kerngroep kwam samen op:

- 4 april 2014;
- 7 oktober 2014;

De gebruikersgroep zelf kwam samen op:

- 20 januari 2014;
- 19 mei 2014;
- 17 november 2014.

Op de bijeenkomst van 20 januari gaf PACKED-medewerker Barbara Dierickx de presentatie *Auteursrecht in het strategisch plan van Europeana: extensie licensing framework & advocacy*.

Op bijeenkomsten van de gebruikersgroep werden in 2014 de volgende vormingsmomenten voorzien:

- de Open Data Vlaanderen-licenties: juridische analyse (Joris Deene);
- de beheersvennootschappen (BV) in België (Joris Deene).

5.3. Afstemmingsoverleg m.b.t. digitaal erfgoed

In 2014 vond er op 6 maart in Den Haag een bijeenkomst plaats tussen PACKED vzw en DEN (Rony Vissers, Henk Vanstappen, Marco de Niet, Robert Gillesse) waarop naar jaarlijkse gewoonte de jaarplanningen van DEN en PACKED vzw werden besproken en waar mogelijk afgestemd.

5.4. Europeana Vlaanderen Overlegplatform

PACKED vzw blijft actief deelnemen aan het *Europeana Vlaanderen Overlegplatform*. Dit platform wil informatie over Europeana verspreiden naar mogelijke belanghebbenden, informatie en adviezen terugkoppelen naar Europeana en de relevante projecten waar Vlaamse partners in betrokken zijn onderling afstemmen. PACKED vzw nam in 2014 actief deel aan de bijeenkomsten van het platform en stelde daar o.a. de ontwikkelde tools binnen het project *ATHENAPlus* en de plannen als partner in het project *EuropeanaSpace* voor.

5.5. Europeana Network

PACKED vzw bleef in 2014 actief deelnemen aan het *Europeana Network*. Het *Europeana Network* heeft de ambitie een open forum te zijn voor experts uit heel Europa, voor content providers en aggregatoren en voor andere leveranciers van technische, juridische en strategische kennis. Het wil de diversiteit van Europeana representeren en weerspiegelen en tegelijkertijd de leden de kans bieden om hun stem te laten horen. PACKED vzw nam in 2014 bijvoorbeeld deel aan de *Europeana Copyright and Re-use Coordination Group*, met een vergadering op 6 juni in Kopenhagen en verdere discussies rond gedeelde IPR-topics via Basecamp.

5.6. Interprovinciaal registratorenoverleg

Sinds 2012 neemt een vertegenwoordiger van PACKED vzw deel aan het *Interprovinciaal RegistratorenOverleg* (IRO). In 2014 werd dit voortgezet, waarbij het overleg werd samengevoegd met het *Interprovinciaal DepotOverleg* (IDO) en het *Nederlands-Vlaams Taakveldoverleg*, waarbij ook de Nederlandse museumconsulenten aanwezig zijn. De data van de bijeenkomsten waren 11 maart en 6 juni. Op vraag van de deelnemende provincies werd dit IRO in de loop van 2014 in zijn huidige vorm opgeheven.

5.7. Interprovinciale thesauri-overleg

Het *Interprovinciale thesauri-overleg* is een thematisch overleg rond het gebruik van thesauri in de erfgoedsector, dat bijgewoond wordt door vertegenwoordigers van de provincies (erfgoedconsulenten). In deze samenstelling is het een voortzetting van het opgeheven *Interprovinciaal RegistratorenOverleg* (IRO). Het *Interprovinciale thesauri-overleg* kwam samen op 30 september en op 9 december.

5.8. Vlaams-Nederlands overleg AAT-Ned

PACKED vzw nam actief deel aan de verdere ontwikkeling van de AAT-NED als instrument voor de ontsluiting van erfgoedcollecties, onder andere door deelname aan de AAT-Ned redactie en aan de AAT-Ned klankbordgroep.

De redactie komt regelmatig samen om nieuwe concepten, termen en scope notes te beoordelen en aan te passen. In 2014 werden 71 concepten aangepast. (Zie: <http://website.aat-ned.nl/toelichting-op-de-aat/2014-gewijzigde-descriptors>). De redactie kwam in 2014 bijeen op 4 februari, 17 februari, 19 juni en 13 oktober; de klankbordgroep op 10 februari.

5.9. Raad van Advies Keurmerk Erfgoedsoftware (Toetsingsmodel Erfgoedsoftware)

PACKED vzw maakt deel uit van de raad van advies van het project *Keurmerk Erfgoedsoftware* van DEN. De doelstelling is om een keurmerk tot stand te brengen dat betrekking heeft op software die erfgoedinstellingen gebruiken bij de ontsluiting, publicatie en distributie van hun metadata, digitale collecties en andere digitale producten. In de loop van 2014 werd de opzet van het project herzien en omgevormd tot een toetsingsmodel. Dit model is opgevat als een 'zelfevaluatie tool' die instellingen kunnen gebruiken om hun softwareimplementaties door te

lichten, naar het voorbeeld van het Scoremodel (zie paragraaf 4.3. *CEST*). De raad van advies kwam in 2014 bijeen op 20 maart en 3 juli.

5.10. Gebruikersgroep COMETA

In 2012 publiceerde PACKED vzw samen met FARO en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek (VEB) *COMETA*, een beschrijvingsmodel voor erfgoedcollecties. In 2014 werd een raadplegingsronde georganiseerd met gebruikers van het model. Met Archiefbank Vlaanderen werd overleg gepleegd over samenwerking voor de verdere toepassing van het model binnen de archiefsector. Op basis hiervan werd een aanzet gemaakt voor een vernieuwde versie van het schema, dat beter inspeelt op de noden van het veld. Bovendien werden de elementen van het schema beter afgestemd op internationale en meer generieke beschrijvingsmodellen, zodat de uitwisselbaarheid van gegevens die a.d.h.v. *COMETA* zijn beschreven, verbeterd wordt. Updates en aanpassingen worden toegevoegd aan de *COMETA*-wiki (wiki.cometamodel.be). Deze wiki zal in de toekomst (bij release v1.1) ook als documentatie over het schema worden opengesteld. De gebruikersgroep kwam in 2014 samen op 12 augustus.

5.11. Overleg Taalunie

In 2011 werd in de schoot van de Taalunie een werkgroep opgericht met betrekking tot een Nederlands-Vlaamse samenwerking omtrent digitaal erfgoed. Rony Vissers vertegenwoordigde PACKED vzw in deze werkgroep. Deze werkgroep werd vervangen door de *Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed*. De taak van de commissie is input te leveren voor een coherente Nederlands-Vlaamse beleidsagenda. De commissie moet antwoorden formuleren op de volgende drie vragen:

- Welke lessen kunnen worden geleerd uit grote digitaliseringsprojecten die worden of zijn uitgevoerd?
- Wat zijn de succesfactoren voor Nederlands-Vlaamse samenwerking in internationale data-infrastructuren?
- Wat zijn de voorwaarden voor instellingen om hun collecties en collectiegegevens als open data vrij te kunnen geven, zodat wat gedigitaliseerd wordt, optimaal bruikbaar en herbruikbaar is?

PACKED-coördinator Rony Vissers zetelt in persoonlijke naam in deze *Taaluniecommissie Digitaal Erfgoed*. In 2014 vergaderde de commissie twee keer in Roosendaal (16 mei en 20 november).

5.12. Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten & Cultureel-erfgoedconvenants

PACKED-coördinator Rony Vissers zetelt in persoonlijke naam in de *Beoordelingscommissie Cultureel-erfgoedprojecten en Cultureel-erfgoedconvenants*. Deze commissie kwam in 2014 bijeen op 16 mei, 22 mei, 23 mei 27 mei, 10 oktober en 16 oktober.

5.13. Overleg duurzame digitale infrastructuur

In 2013 startte het Agentschap enkele bijeenkomsten met andere bestuursniveaus om in Vlaanderen door samenwerking en afstemming te komen tot een duurzame digitale

infrastructuur. In 2014 was er op 18 maart twee bijeenkomsten: één van het Agentschap Kunsten en Erfgoed en de kunststeden (Brugge, Antwerpen, Mechelen, Leuven en Gent) en één van het Agentschap Kunsten en Erfgoed en enkele erfgoedcellen. PACKED vzw werd op beide bijeenkomsten uitgenodigd om een presentatie te geven omtrent de uitdagingen m.b.t. digitale duurzaamheid.

5.14. Collegagroep digitale publieksbemiddeling

PACKED vzw neemt actief deel aan de bijeenkomsten van de *Collegagroep digitale publieksbemiddeling*, een co-organisatie van BAM en FARO. In 2014 stelde PACKED vzw er onder meer de tools voor die ontwikkeld werden in het kader van het ATHENAPlus-project (MOVIO en CityQuest). Bijeenkomsten van deze groep werden in 2014 bijgewoond op 28 mei en 21 oktober.

5.15. Andere overlegbijeenkomsten en presentaties

- 4 februari: *Preservation Metadata in de Praktijk* (beeld en geluid, Hilversum)
- 18 februari 2014: bijeenkomst medewerkers Agentschap Kunsten en Erfgoed (presentatie over het project *Erfgoedzorg in de kunstensector*)
- 19 februari: overleg met KULeuven - Departement Elektrotechniek - ESAT over mogelijke samenwerkingsprojecten.
- 25 maart: conferentie *Spelenderwijs mediawijs* over erfgoed in/en games (De Markten, Brussel)
- 31 maart: kennismakingsoverleg met iDrops
- 14 april: kennismakingsoverleg met iDrops
- 24 april: *Expert Seminar on Mass Digitization and Open Access to Cultural Heritage* van UNESCO-Vlaanderen en Wikimedia (presentatie over PACKED vzw en haar activiteiten)
- 6 mei: bijeenkomst werkgroep Dans, OKO (met presentatie van PACKED vzw en TRACKS)
- 13 mei: Adlib gebruikersdag (Breukelen) – presentatie over Persistente Identificatie project
- 14-16 mei: IS&T conferentie (Berlijn) (met presentatie Scoremodel)
- 20-22 mei: EGI 2014 (Helsinki) – netwerksessie over PREFORMA
- 22 mei: bijwonen presentatie Archiefbeheerssysteem Picturae
- 4 juni: overleg KB Nederland over kwaliteitscriteria krantendigitalisering
- 12-13 juni: *Digital Humanities Benelux* (met presentatie over project *Persistente identificatie*)
- 26 juni: werkgroep archeologische collecties (Brussel) (met presentatie Scoremodel)
- 1 juli: overleg met Devent-it i.v.m. praktijk registratiesoftware in Vlaanderen
- 17 juli: conferentie *International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres* (Antwerpen) (met presentatie verzorgd door PACKED vzw i.s.m. VIAA)
- 6-8 augustus: Wikimania 2014 (London) – overleg Wikidata workshop for GLAMs
- 6-11 september: CIDOC 2014 (Dresden) – overleg AAT API & presentatie PREFORMA

- 30 september: conferentie *Cultuur & onderwijs* over Dynamo3 en CultuurKuur van Canon (Bozar, Brussel)
- 13-15 oktober: Conferentie *ICA 2014: Archives and Cultural Industries'* (Girona, Spanje)
- 14 november: *Wikidata for GLAMs workshop* (Amsterdam) – Consensus meeting PREFORMA
- 17 november: Workshop *Tourism & Art Nouveau* georganiseerd in het kader van het project EuropeanaAwareness (Fed. Wallonie-Bruxelles, Brussel)
- 19 november: oprichtingsevenement van Wikimedia België in Brussel
- 20-21 november: Conferentie *Media & Learning* over mediatoepassingen binnen onderwijs (Consciencegebouw, Brussel)
- 28 november: Conferentie *Erfgoed & storytelling* (FARO, Brussel)

6. ONDERSTEUNING

PACKED vzw voorziet in sectorondersteuning als onderdeel van haar reguliere werking. Instellingen en organisaties kunnen PACKED vzw steeds contacteren met vragen i.v.m. de verschillende processen die te maken hebben met het creëren, het ontsluiten, het bewaren, het delen en het distribueren van digitaal cultureel erfgoed. Indien bepaalde vragen echter de basisdienstverlening overschrijden (bv. omdat zij te tijdsintensief zijn, specifieke externe expertise vereisen, e.d.) wordt geopteerd om deze ondersteuning aan te bieden in de vorm van een betaalde onderaanneming.

6.1. Loket (ad hoc)

PACKED voorzag in 2014 tijd om vragen naar advies m.b.t. de verschillende aspecten die verbonden zijn aan het aanmaken, ontsluiten, bewaren, delen en uitwisselen van digitale erfgoedbronnen, te beantwoorden. Waar mogelijk en gewenst hebben we ook de implementatie van het advies opgevolgd en ondersteuning voorzien.

1. **ABC-huis:** PACKED vzw adviseerde over de registratie van de bibliotheekcollectie.
2. **ADV N:** ontvangst delegatie ADV N en Swansea University als onderdeel van learning-mission in het kader van internationaal platform NISE
3. **Agentschap K&E:** gesprek over afstemming van digitale infrastructuur met VVSG
4. **Agentschap K & E:** deelname voorbereiding project omtrent Knowledge Commons
5. **Ann Sophie Menschaert:** vraag over IPR op Werelderfgoed
6. **Archives d'Architecture Moderne/Musée d'Architecture:** metadatamodel voor beschrijving kostuums, opgevraagd bij V&A
7. **Artesishogeschool (KASKA):** voor het onderzoeksproject 'Duurzaam digitaal archiveren van artistiek onderzoek binnen het hoger kunstonderwijs' trad Henk Vanstappen op als copromotor.
8. **Artesishogeschool (KASKA):** Deelname werkgroep onderzoek Koen Caerels en Thomas Crombez -- Duurzaam digitaal archiveren van artistiek onderzoek binnen het hoger kunstonderwijs
9. **Amsab-ISG:** vraag i.v.m. kennisbeheer bij 11.11.11.
10. **Architectuurarchief Provincie Antwerpen (APA):** PACKED vzw gaf ondersteuning bij het selecteren van een beheerssysteem voor het analoge en digitale archief van het Archiefhuis. Overleg 26/6.
11. **Belgium / Bram Biesbrouck:** meeting rond ontsluiting digitale content
12. **Braakland/ZheBilding:** PACKED vzw en Het Firmament adviseerden over archiefzorg.
13. **BRONKS:** PACKED vzw, Het Firmament en AMVB adviseerden over archiefzorg. Dit resulteerde in een archiefoverdracht van het papieren archief naar AMVB en een pilootproject waarbij de archiefwerking van BRONKS geëvalueerd werd.
14. **Bruggemuseum:** Advies bij afronding fase 2 MAGIS.

15. **CAHF**: jury aanwerving projectmedewerker
16. **CEGESOMA**: advies over QC en procesmanagement tekstdigitalisering
17. **Centrale Bibliotheek KULeuven**: advies over digitale workflows
18. **Contour**: advies over de duurzame bewaring en migratie van video op herschrijfbaar dvd's.
19. **CVAA**: advies bij het opstellen van een METS profiel voor de structurele metadata van gedigitaliseerde architectuurtijdschriften. Voor hetzelfde digitaliseringsproject werd ondersteuning geboden bij het uitvoeren van de kwaliteitscontrole van de gedigitaliseerde tijdschriften.
20. **Damaged Goods**: advies over de digitalisering van analoge en digitale audio- en videobanden. Dit resulteerde in een pilootproject.
21. **kunstenaar Stefaan Decostere**: vraag naar partnerschap voor onderzoeksproject KASK
22. **Documentatiecentrum Voor De Strip**: advies over digitalisering boeken
23. **DEN (Nederland)**: deelname aan de visitatiecommissie
24. **Dienst Historische Archieven Europese Commissie**: Vraag over test bestanden voor archiveringsformaten
25. **Directie Media en Creatieve Industrie van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Nederland)**: vraag i.v.m. ATHENAPlus
26. **Peter Downsbrough** (kunstenaar): vraag in verband met de registratie en inventarisatie van de kunstwerken van Peter Downsbrough.
27. **Epitaaf / VGC**: vraag over een nieuw databanksysteem voor funerair erfgoed.
28. **Erasmus Hogeschool Brussel**: vraag deelname in MIX-ICON project rond het digitaliseren van partituren met Neoscores of MuseScore
29. **Erfgoedcellen**: PACKED vzw gaf ondersteuning bij het opstellen van een bestek voor de aanbesteding van de ontwikkeling van een gedeeld CMS voor de erfgoedcellen Waasland, Noorderkempen, Leie en Schelde, 4sprong, Aalst, Comeet, Dendermonde, Haspengouw, Hasselt, Kempens Karakter, kERF, Kortrijk en Mijnstreek. Data: 14/2, 7/5, 11/6, 16/9
30. **Erfgoedcel Brugge**: werkgroep nieuwe media en erfgoed - opvolging bestek
31. **Erfgoedcel Brugge**: PACKED vzw verleende advies bij de aanbesteding van een ontsluitingsplatform voor de Brugse erfgoedcollecties door de Erfgoedcel Brugge (project Erfgoed en nieuwe media).
32. **Erfgoedcel Brugge**: advies met betrekking tot deelname aan de marktconsultatie (request for information) voor Integrale collectietoegang die op Europees niveau werd uitgestuurd. De aanbesteding van deze RFI zal in 2015 uitgevoerd worden.
33. **Erfgoedcel Brugge**: Advies over deelname aan H202 projectaanvraag door Erfgoed Leiden en Omstreken (ELO) (ECHOES)
34. **Erfgoedcel Brussel**: advies over inkapselen erfgoedbank in de nieuwe website.
35. **Erfgoedcel K.ERF**: ondersteuning bij het aanbesteden van het digitaliseren van lokale krantencollecties en het ontwikkelen van een online ontsluitingsplatform voor de gedigitaliseerde kranten. Overleg met leverancier i.v.m. kwaliteitscontrole
36. **Erfgoedcel Noorderkempen**: advies voor het opzetten van een project m.b.t. het creëren van online platform voor kennisdeling tussen de erfgoedcellen in Vlaanderen.

37. **Erfgoedcel Waasland:** advies bij het opmaken van ons beleidsplan met betrekking tot born-digital erfgoed.
38. **Europalia:** advies over digitalisering van archiefstukken in het kader van de tentoonstelling voor de vijfenveertigste verjaardag van Europalia.
39. **Familiekunde Vlaanderen:** Advies bij het opstellen van een RFP (Request for Proposals) voor het ProDeo project.
40. **Gallo-Romeins Museum:** advies bij het beheer van digitale collecties en het opstellen van een digitaal conserveringsplan in het Gallo-Romeins Museum Tongeren.
41. **Heemkunde Vlaanderen:** advies bij het aanbesteden van de ontwikkeling van een artikelendatabank voor de ontsluiting van heemkundige tijdschriftencollecties.
42. **Heemkunde Vlaanderen:** vraag i.v.m. PIDs voor 'artikelendatabank
43. **In Flanders Fields museum:** advies over aanwerving van een ICT-er
44. **Karrenmuseum:** advies bij opstellen aanvraag ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject
45. **King's College London:** lidmaatschap Project Advisory Board van het Europese PERICLES, dat in 2013 startte.
46. **Koninklijk Conservatorium Brussel:** advies i.v.m. "best practice" workflow voor de digitalisatie van platen en cassettes en aankoop hogequaliteitsscanner
47. **Koninklijke Muntschouwborg:** advies over organisaties of bedrijven die grote hoeveelheden dia's en negatieven kunnen digitaliseren
48. **Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis:** PACKED vzw adviseerde het Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis bij het opstellen van een voorstel voor een BRAIN-project met betrekking tot geïntegreerd beheer, registratie en ontsluiting van bibliotheek- en archiefcollecties.
49. **Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis:** deelname stuurgroep Multita project
50. **Mark Eijk:** vraag over vergelijking van collectiebeheersystemen.
51. **M-Leuven:** advies over archiefzorg.
52. **M-Leuven:** deelname jury voor het aanwerven van een content manager voor Museum M in Leuven.
53. **MIAT / Gentse musea:** vraag m.b.t. databeveiliging digitaal depot
54. **Middelheimmuseum:** vraag over rechten bij gebruik van audio/visueel materiaal voor multimediacgide Middelheimmuseum
55. **Militair Hospitaal Berchem:** advies bij erfgoedproject rond het militair hospitaal in Berchem. Specifiek werden er richtlijnen voor opslag van digitale afbeeldingen en cloud toepassingen voor samenwerking gegeven.
56. **Museum dr. Guislain:** vraag naar digitaliseringslabo om een VHS tape te digitaliseren voor een tentoonstelling
57. **Museum Plantin Moretus:** presentatie over het duurzaam en efficiënt beheer van digitale collecties in erfgoedorganisaties. Deze presentatie vond plaats in het STAM (Gent) voor de Platform landelijk erkende musea op de bijeenkomst van 21 maart 2014 met als thema digitalisering in Musea.
58. **MU.ZEE:** vraag om info over TMS
59. **MOMU:** ondersteuning bij de kwaliteitscontrole van gedigitaliseerde modetijdschriften. Deze tijdschriften zijn in het kader van het Europeana Fashion project publiek

beschikbaar.

60. **MOMU:** Vraag over TRACKS toolbox
61. **oKo - Werkgroep Dans:** vraag i.v.m. de digitale ontsluiting van archiefmateriaal om het draagvlak voor dans te vergroten en materiaal ter beschikking te stellen voor educatieve doeleinden en om mee te denken over dans en archivering.
62. **oKo:** vraag i.v.m. een internationale enquête van PEARLE* (Performing Arts Employers' Associations League Europe) over auteursrechten en digitale ontsluiting.
63. **Openbare Bibliotheek Brugge:** advies bij het digitaliseren van krantencollecties voor de Openbare bibliotheek Brugge.
64. **Provincie Antwerpen:** advies bij de aanbestedingsprocedure van een bibliotheeksysteem voor de museumbibliotheken van het Zilvermuseum, Fotomuseum en Modemuseum van de provincie Antwerpen.
65. **Provincie Antwerpen:** ondersteuning bij de aanbesteding van een collectieregistratiesysteem dat de dienst erfgoed van de provincie Antwerpen ter beschikking zal stellen van erfgoedorganisaties in zijn werkingsgebied.
66. **Provincie Antwerpen:** advies over vacatureprofiel informatiebeheerder.
67. **Provincie Oost-Vlaanderen:** vraag i.v.m. bevraging in functie van afstemming van de verschillende databanken in Oost-Vlaanderen..
68. **Provincie Oost Vlaanderen:** ondersteuning bij schrijven rapport *Naar een richtlijn voor de bewaring van digitale onderzoeksdocumenten van archeologisch onderzoek.*
69. **Provincie Oost-Vlaanderen:** medewerking aan de Depotconsulent archeologie van de provincie Oost-Vlaanderen bij het opstellen van een advies over de Code van Goede Praktijk voor archeologen van het agentschap Onroerend Erfgoed.
70. **Provincie West-Vlaanderen:** vraag over opslag digitale bestanden op magneetbanden.
71. **Provincie West-Vlaanderen:** advies bij opstellen aanvraag ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject Arbeidsmigratie
72. **Provincie West-Vlaanderen:** advies over mondelinge bronnen toegankelijk maken via Erfgoedinzicht
73. **Provincie West-Vlaanderen:** vraag naar een cursus over TMS (The museum system)
74. **Provincie West-Vlaanderen:** vraag over OAI-PMH service voor beeldbank West-Vlaanderen
75. **Provincie West-Vlaanderen:** vraag i.v.m. afsluiten van een contract of clause omtrent de format van de API op de Adlib Database Erfgoedinzicht
76. **Rijksmuseum (Nederland):** lijst fotografen voor organisatie congres over 2D en 3D fotografie
77. **RITS School of Arts:** vraag over oude Philips VCR N1501 toestellen die worden afgestoten. Daar dit over vrij oude toestellen gaat, in een norm die zeldzaam geworden is.
78. **Rubenianum:** vraag i.v.m. de aanschaf van een archiefmodule voor het project 'Een ware schat aan studiematerieel. Ontsluiten en valoriseren van de Collectie Ludwig Burchard'.
79. **Rubenianum:** advies bij projectaanvraag digitalisering Corpus Rubenianum Ludwig Burchard
80. **S.M.A.K.:** Wij hebben audiomateriaal (zowel QIA als AC) waarop pulsen staan die

diaprojectors telkens naar een volgende dia doen springen. Het gaat zowel om kunstwerken als om documentair materiaal. Wat gebeurt er concreet bij digitalisering van dit materiaal? Zijn de pulsen dan nog bruikbaar?

81. **Stadsarchief Gent:** advies bij opstellen aanvraag ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject Tekstaffiches WO1
82. **Stadsarchief Turnhout:** vraag i.v.m. de uitwerking van een archiveringsstrategie en digitaal documentbeheer voor de Stad Turnhout.
83. **Stadsarchief Waregem:** vragen i.v.m. digitaal documentbeheer
84. **Stadsarchief Waregem:** vraag i.v.m. cloud storage
85. **studenten Sociaal Cultureel Werk van Sociale Hogeschool Heverlee:** vragen omtrent sociale media en cultuurparticipatie
86. **Wim Taelman:** ondersteuning bij digitalisering 8mm film
87. **TarTar vzw:** advies bij opstellen aanvraag ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject Theater aan Zee archiefdatabank
88. **TERF:** advies over digitalisering negatieven
89. **Thomas More Memori:** Advies bij project aanvraag Towards a sustainable mobile tourism guide
90. **Tram41:** vraag i.v.m. het digitaal fotograferen van collectiestukken
91. **TVF:** Advies over temporary storage bij digitalisering
92. **UAntwerpen:** vraag naar bedrijf voor digitalisering beperkte, staande collectie oude microfiches en –films
93. **Marianne Van den Lemmer:** vraag i.v.m. de digitalisering van een Russisch dia/filmrolletje (35mm) met een 35-tal prentjes die het verhaal vertellen van de ruimtehondjes Belka en Strelka.
94. **VKC-CAHF-LUKAS:** advies bij opmaak functieprofiel databeheerder
95. **VKC-CAHF-LUKAS:** deelname jury aanwerving gezamenlijke datamanager
96. **VKC:** jury aanwerving datamanager
97. **VKC:** ABC van Ensor lemma'-lijst soort van databank van Lemma aan te koppelen die dan later zou kunnen worden hergebruikt voor andere ontsluitingsprojecten. Deze databank zou dan mogelijks ook kunnen gekoppeld worden aan bestaande standaardterminologieën.
98. **Vlaamse Erfgoedbibliotheek:** deelname aan twee focusgroepen in het kader van de haalbaarheidsstudie 'Deponering van digitale publicaties uit Vlaanderen'
99. **Vlasmuseum / CO7:** advies bij opstellen aanvraag ontwikkelingsgericht cultureel-erfgoedproject *Duiken in de Machine*
100. **VUB-ETRO-iMinds:** vraag deelname in een ICON-project met o.a. VRT, VIAA, MMLab, ... rond de impact of interpretatie van fouten in digitale bestanden - afbeeldingen en video in archieven.
101. **Zilvermuseum:** ondersteuning bij ontwikkeling digitale strategie
102. **Zilvermuseum:** advies bij opstellen functieprofiel Datamanager
103. **Zilvermuseum:** deelname jury aanwerving nieuwe collectieverantwoordelijke
104. **Zilvermuseum:** ondersteuning bij ontwikkeling LIDO en DCterms export.
105. **Zilvermuseum:** ondersteuning bij kwaliteitscontrole digitalisering
106. **Zilvermuseum:** advies over raadpleegbestanden
107. **Zilvermuseum:** vraag naar een functieprofiel collectieregistrator voor Zilvermuseum

6.2. Loket gesubsidieerde cultureel-erfgoedprojecten

PACKED vzw voorzag in 2014 tijd om projecten en organisaties die binnen het Cultureel-Erfgoeddecreet ondersteund worden, te adviseren en de implementatie van het advies op te volgen.

6.2.1. Advisering & opvolging verstrekt advies Bruggemuseum

PACKED vzw adviseerde bij de afronding van fase 1 van het project *MAGIS (MArcus Gheeraerts InformatieSysteem)* en in fase 2 van hetzelfde project dat ontwikkeling van een publiekswebsite omvat. PACKED vzw adviseerde met betrekking tot de hostingkosten voor de MAGIS-kennisbank en de API voor de online toegang tot de kennisbank.

6.2.2. Advisering & opvolging verstrekt advies Archiefcentrum Vrouwengeschiedenis

PACKED vzw adviseerde bij de afronding van het project *Een mondelinge geschiedenis van de tweede feministische golf in Vlaanderen*, met name bij de concrete aanmaak van checksums voor de audiobestanden van de gemaakte interviews en bij het stellen van prioriteiten bij het uitwerken van een bewaaroplossing voor de digitale bestanden.

6.2.3. Advisering & opvolging verstrekt advies Stadsarchief Leuven

PACKED vzw nam contact op met het project *Itinera Nova* voor het uitwerken van een aantal gevalstudies waarin de resultaten van het project beschikbaar gemaakt worden op de CEST-wiki, maar zonder concreet resultaat.

6.2.5 Advisering Provincie West-Vlaanderen: Arbeidsmigratie in Midden en Zuid-West-Vlaanderen

PACKED vzw heeft ter voorbereiding van de projectaanvraag *Arbeidsmigratie in Midden- en Zuid-West-Vlaanderen* geadviseerd met betrekking tot de duurzame creatie en bewaring van digitale audio- en video opnamen van interviews met arbeidsmigranten. De projectaanvraag werd ingediend in het voorjaar van 2014.

6.2.6. Advisering TarTar vzw (Theater aan Zee)

PACKED vzw werd in 2014 gevraagd als partner bij de aanvraag van een projectsubsidie door Theater aan Zee. Het gaat om een erfgoedproject waarvoor binnen het Cultureel Erfgoeddecreet projectsubsidies werden aangevraagd voor de beschrijving, digitalisering en ontsluiting van het organisatiearchief naar aanleiding van de 20ste verjaardag in 2016 en een bijkomende ondersteuning naar jonge theatermakers. PACKED vzw gaf inhoudelijk advies bij de subsidieaanvraag en ondersteunt, op basis van TRACKS, Theater aan Zee bij het inventariseren en beschrijven van het audiovisueel archief en - in een latere fase - de ontsluiting via de website of andere kanalen.

6.2.7. Advisering MATRIX

PACKED vzw werd gevraagd als partner voor het project *Nieuwe Muziek in Leuven*. Hiervoor werd een projectsubsidie aangevraagd bij de Stad Leuven. Met dit project wil MATRIX het verzamelde archiefmateriaal van TRANSIT, Festival voor Nieuwe Muziek in Leuven, via een eigentijdse ontsluitingsstrategie onder de aandacht brengen. PACKED vzw volgt het project mee op en ondersteunt de projectmedewerker bij het klaren van de auteursrechten op de archiefstukken. Nastasia Vanderperren is in naam van PACKED vzw lid van de stuurgroep. De stuurgroep is in 2014 niet samengekomen.

6.2.8. Advisering Digitizing the Corpus Rubenianum Ludwig Burchard (Rubenianum)

Digitizing the Corpus Rubenianum Ludwig Burchard (CRLB) is een internationaal cultureel-erfgoedproject dat tweeëntwintig volumes van het CRLB online toegankelijk wil maken onder een open access licentie. Daartoe wordt een nieuw, gebruiksvriendelijk portaal ontwikkeld waarin het CRLB via full-text doorzoekbare PDF-bestanden wordt aangeboden, verrijkt met beelden uit de RKD Images databank.

PACKED vzw werd in 2014 door het Rubenianum als partner gevraagd bij de aanvraag van een projectsubsidie. In 2015 PACKED vzw zal de digitalisering en kwaliteitscontrole van het digitaliseringstraject evalueren en documenteren. Hiernaast zal PACKED vzw ook adviseren bij de aanbesteding van een archiefsysteem.

6.2.9. TETRA-project 'Towards a sustainable mobile tourism guide' (Thomas More Memori)

PACKED vzw werd in 2014 gevraagd als partner, ter ondersteuning van de erfgoedpartners die in dit project hun gegevens ter beschikking stellen. In het project zal gepoogd worden te komen tot de aanbevelingen en mogelijk prototype van een breed te gebruiken mobiele gids. Projectpartners zijn o.a. Toerisme Vlaanderen, Erfgoed Rupelstreek, iMinds. In 2014 werd een eerste vergadering bijgewoond op 22 oktober. Binnen het project *TETRA* zal erfgoed uit de Rupelstreek in een piloottraject ontsloten worden. Erfgoed Rupel bereidde daarom een subsidieaanvraag voor onder het cultureel-erfgoeddecreet. In 2014 begon PACKED vzw de begeleiding van deze aanvraag met een eerste vergadering op 14 december.

6.3. Loket andere

6.3.1. Voorstudie Integratie Digitale Erfgoedcollecties Mechelen

PACKED vzw maakte, op vraag van de afdeling Erfgoedontwikkeling van de Stad Mechelen in 2013 een voorstel voor een projectomschrijving, een organisatiestructuur en een stappenplan voor de realisatie van een zoekmachine voor erfgoedcollecties in de regio Mechelen.

De realisatie van deze zoekmachine is geen doel op zich, maar een instrument om een duurzame strategie te ontwikkelen rond het beheer en de ontsluiting van deze erfgoedcollecties in de regio Mechelen. PACKED vzw identificeerde zeven doelstellingen die met behulp van deze zoekmachine bereikt moeten worden en acht datasets uit de collecties van de Stedelijke Musea, het Stadsarchief en de Erfgoedcel die in een eerste fase doorzoekbaar gemaakt kunnen worden. Het rapport bevat ook een aanzet voor een projectplan en een organisatiestructuur voor het beheer van de zoekmachine. In 2014 viel dit project stil vanwege wijzingen bij de partners in Mechelen.

6.3.2. Artesis Hogeschool

Henk Vanstappen treedt voor PACKED vzw op als copromotor voor het onderzoeksproject van de Artesis Hogeschool *Duurzaam digitaal archiveren van artistiek onderzoek binnen het hoger kunstonderwijs*. Dit onderzoeksproject wil nagaan hoe de resultaten van master thesissen duurzaam kunnen worden bewaard.

6.3.3. Stuurgroep Multita

Bert Lemmens zetelt voor PACKED vzw in het begeleidingscomité van het project *Multita* dat wordt gecoördineerd door het Koninklijk Museum voor Kunst en Geschiedenis en het Koninklijk Instituut voor Kunstpatrimonium. Dit project wil de collecties van beide wetenschappelijke culturele instellingen valoriseren door het ontwikkelen van een meertalige thesaurus voor de museologische en digitale ontsluiting van collecties. Het project ontwikkelt hiertoe een wetenschappelijke, meertalige en polyhiërarchische thesaurus voor artistieke en archeologische collecties. Het begeleidingscomité komt één keer per jaar samen en adviseert het project.

PACKED vzw adviseerde binnen de stuurgroep van het project Multita omtrent de integratie van verschillende meertalige terminologieën in een terminologiebeheersysteem en de online toegang tot deze meertalige thesaurus.

6.3.4. Stuurgroep collectiebeheersysteem Zilvermuseum Sterckshof

In 2013 adviseerde PACKED vzw het Zilvermuseum bij de opmaak van een lastenboek en de begeleiding van de procedure voor de aanbesteding van een nieuw collectiebeheersysteem. Deze opdracht werd eind 2013 gegund en de oplevering van het nieuwe systeem gebeurde in 2014. PACKED vzw heeft dit project verder opgevolgd als lid van de stuurgroep.

6.3.5. Stuurgroep collectiebeheersysteem Provincie Antwerpen

In 2013 adviseerde PACKED vzw de Dienst Erfgoed van de Provincie Antwerpen bij de opmaak van een lastenboek en de begeleiding van de procedure voor de aanbesteding van een gedeeld collectiebeheersysteem voor de Dienst Erfgoed en drie erfgoedcellen in de Provincie Antwerpen. Deze opdracht werd begin 2014 gegund. PACKED vzw bleef dit project verder opvolgen als lid van de stuurgroep.

6.3.6. Erfgoedcel k.ERF

In 2013 verleende PACKED vzw advies bij de gunning van een opdracht voor digitalisering en publicatie van historische kranten door erfgoedcel k.ERF. De definitieve gunning van deze opdracht gebeurde in december 2013. In opvolging van dit traject heeft PACKED vzw in 2014 verder advies verleend met betrekking tot de acceptatie van de digitaliseringsopdracht, implementatie van de online publicatie en de duurzame opslag van deze kranten.

7. EXTERNE COMMUNICATIE

7.1. Eigen websites

Eind 2014 beheerde PACKED vzw verschillende websites:

<http://www.packed.be>

In 2014 kende deze website 9.561 absoluut unieke bezoekers met een gemiddeld aantal bezoekers van 1.076 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 31.541; per bezoek worden ongeveer 2,31 pagina's bekeken. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België, Nederland of Frankrijk. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepagina, de missie van PACKED vzw, de nieuwssectie en de contactpagina. In 2014 werden er in totaal 130 nieuwe items toegevoegd.

<http://www.projectcest.be>

In 2014 kende deze website 8.988 absoluut unieke bezoekers (een stijging van 8,45 procent) met een gemiddeld aantal bezoekers van 1.094 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 46.730; per bezoek worden ongeveer 3,56 pagina's bekeken. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België of Nederland. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepagina, de pagina over richtlijnen, de praktijk-pagina (o.a. gevalstudies en handleidingen) en de software-pagina.

<http://www.scart.be>

In 2014 kende deze website 5.571 absoluut unieke bezoekers, met een gemiddeld aantal bezoekers van 464 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 25.063; per bezoek worden ongeveer 3,50 pagina's bekeken. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepagina, de overzichtspagina van case studies (in het Engels en het Nederlands), de overzichtspagina van artikels en de handleiding voor het identificeren van nitraatfilms. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België, Nederland of Frankrijk. In 2014 werden er in totaal 33 nieuwe items toegevoegd.

<http://www.projecttracks.be>

Deze website is pas in 2014 online gezet. De statische gegevens hebben betrekking op de periode vanaf 20 mei 2014 tot het einde van 2014, dus een periode van ongeveer zeven maanden. In deze periode kende deze website 2.585 absoluut unieke bezoekers, met een gemiddeld aantal van 369 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 23.017; per bezoek worden ongeveer 4,23 pagina's bekeken. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepagina, de overzichtspagina's van praktijkvoorbeelden, tools en richtlijnen. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België en Nederland.

<http://www.dca-project.eu>

Aangezien het DCA-project midden 2013 eindigde, geven de bezoekersstatistieken van 2014 mogelijk een vertekend beeld in relatie tot de cijfers van 2013. Er werd in 2014 immers geen nieuwe content meer toegevoegd. In 2014 kende deze website 5.021 absoluut unieke bezoekers met een gemiddeld aantal bezoekers van 515 per maand. Het totale aantal pageviews bedroeg 11.397; per bezoek worden ongeveer 2 pagina's bekeken. De meeste bezoekers zijn afkomstig uit België, Griekenland en de Verenigde Staten. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepage, de informatie over het project, het overzicht van deliverables en de pagina die de implementatie van de Europeana API bevat en een overzicht geeft van de gedigitaliseerde DCA-content op Europeana.

<http://www.opencultuurdata.be> en <http://appsforculture.be>

In het kader van Open Cultuur Data (zie 4.6.) werd een website gecreëerd die nieuws en updates over het project kon bevatten, de opengestelde datasets kon hosten, ... in 2014 haalde opencultuurdata.be 5.435 pageviews en 1.958 unieke bezoekers. Deze bekeken gemiddeld drie pagina's. De vaakst bezochte pagina's binnen de website zijn, naast de homepage, de pagina met overzicht van de open datasets, en de informatie over de masterclass Prepare your (meta)data en het verslag van die masterclass.

Naast deze websites beheert PACKED vzw ook nog de Technology Watch Blog als onderdeel van CEST (zie ook 4.3.3. op <http://www.projectcest.be/blog> en de online tool rond duurzame preservatie (Scoremodel Digitale Duurzaamheid) op <http://www.scoremodel.org> (zie ook 4.3.). In 2014 werd de tool 2.960 keer bezocht door 2.455 unieke bezoekers. In totaal werden er 233 rapporten gegenereerd. 33 gebruikers registreerden zich; 167 rapporten werden anoniem aangemaakt.

7.1.1. Onderhoud van PACKED-website

Wegens tijdsgebrek werden er geen structurele technische wijzigingen aan de PACKED-website doorgevoerd in 2014. De belangrijkste nieuwigheid is de toevoeging van een tab in de menubalk waarmee men doorklikt naar de TRACKS-website.

7.1.2. Technisch optimaliseren van de CEST-website

Wegens tijdsgebrek werden er geen structurele technische wijzigingen aan het CEST-platform doorgevoerd in 2014.

7.1.3. Onderhoud en uitbouw van SCART-website

Wegens tijdsgebrek werden er geen structurele technische wijzigingen aan het CEST-website doorgevoerd in 2014.

7.1.4. Inbedden van projectwebsite(s)

Aangezien de administratieve afhandeling van het project DCA enige vertraging heeft opgelopen is er op moment van dit schrijven nog geen beslissing genomen hoe content die ontwikkeld werd binnen het project op zo duurzaam mogelijk manier kan aangeboden of

ingebed worden.

Voor het project *Erfgoedzorg in de kunstensector* werd besloten om een nieuwe website op te zetten. De website haalt content uit een kennisplatform. Door deze twee gescheiden te houden kan de content die verzameld en ontwikkeld wordt binnen het project, eenvoudig en efficiënt worden gebruikt op websites van andere instellingen die zich richten op erfgoedzorg voor kunstinstellingen. De ontwikkeling van de website werd uitbesteed, de ontwikkeling van het kennisplatform gebeurde door PACKED vzw. De website werd door de externe ontwikkelaar opgeleverd in het voorjaar van 2014. De ontwikkeling van het kennisplatform is door PACKED-medewerkers gebeurd.

7.1.5. Integratie Europeana API

In 2013 werd er zowel op de website packed.be als de projectwebsite dca-project.eu een onderdeel toegevoegd waar de collecties die respectievelijk met de hulp van PACKED vzw of via het DCA-project werden toegevoegd aan Europeana. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de Europeana API. Dit werd in 2014 behouden.

7.2. De PACKED-nieuwsbrief

Deze vorm van communicatie bleef behouden. In 2014 verstuurde PACKED vzw bijna maandelijks een nieuwsbrief, met o.a. ontubbeling gedurende de zomermaanden. In 2014 werden er 10 nieuwsbrieven verstuurd. Het adressenbestand bestaat uit ongeveer 1.500 geabonneerden. In totaal werden er in de nieuwsbrieven van 2014 ongeveer 150 items opgenomen.

PACKED vzw brengt in zijn nieuwsbrief nieuws over actuele onderwerpen binnen het digitaal cultureel erfgoedveld maar kijkt daarbij ook naar meer algemene thema's (zoals bv. auteursrechten of een tentoonstelling). Een belangrijk onderdeel van de nieuwsbrief is de stand van zaken van de lopende PACKED-activiteiten (update van de dagelijkse werking). Dit gebeurt onder andere door het expliciet vermelden van nieuws en updates rond *CEST*, *Erfgoedzorg in de kunstensector* / *TRACKS*, *ATHENAPlus*, *EuropeanaSpace*, *PREFORMA*, de werking in het kader van VIAA en het project Erfgoedzorg in de kunstensector.

Het verzenden van de nieuwsbrief leidde in 2014 tot een gestage vergroting van de naamsbekendheid van PACKED vzw, een verhoging van het aantal loketvragen, en de participatie van geregistreerde lezers in conferenties/workshops die aangekondigd werden in de nieuwsbrief. 111 personen registreerden zich in 2014 via de PACKED-website om de nieuwsbrief te ontvangen.

7.3. Bijdragen aan publicaties van derden

7.3.1. Bijdragen voor VVBAD-tijdschrift 'META'

Ook voor 2014 werd PACKED vzw door VVBAD gevraagd om een tiental korte artikels te schrijven voor de rubriek Uitgepakt van het tijdschrift *META*. Hierin werden begrippen uit het digitaal cultureel-erfgoedveld uitgelegd en toegelicht. Deze artikels werden later op de CEST-wiki gepubliceerd. De volgende artikels werden ingeleverd:

- *Bestandsidentificatie en -validatie* (Joris Janssens);
- *API's: sleutel tot data en diensten op het web* (Henk Vanstappen);
- *Een eenvoudige back-upstrategie* (Joris Janssens en Henk Vanstappen);
- *Wat zijn preserveringsmetadata?* (Henk Vanstappen);
- *OpenRefine – een tool voor data-cleaning* (Alina Saenko);
- *Wat is compressie en wanneer kan ik het gebruiken?* (Bert Lemmens);
- *Lossless compressie* (Bert Lemmens en Henk Vanstappen);
- *Wat is de ideale opnameresolutie bij digitaliseren?* (Henk Vanstappen);
- *Wat zijn targets?* (Rony Vissers).

7.3.2. Bijdrage voor Politeia-publicaties

Politeia publiceert in samenwerking met de VVBAD het losbladig werk *Wegwijzer voor bibliotheken en informatiecentra*. Op voorstel van VVBAD bezorgde PACKED-medewerker Henk Vanstappen hiervoor een hoofdstuk met als thema het beheer na digitalisering en het digitaal aanbieden van erfgoed. PACKED vzw leverde ook de bijdrage *Bestandsformaten en digitale duurzaamheid* (Joris Janssens, Bert Lemmens en Rony Vissers) voor het *Handboek informatiemanagement*. In tegenstelling tot voor de andere vermelde publicaties ontving PACKED vzw voor de bijdragen aan de Politeia-publicaties een kleine vergoeding.

7.3.3. Bijdrage aan FARO-publicaties

PACKED vzw bezorgde de volgende bijdragen voor publicaties van FARO:

- *Naar een duurzame digitale infrastructuur voor de cultureel-erfgoedsector in Vlaanderen* (David Coppoolse, Maarten Savels en Rony Vissers), artikel in het FARO-tijdschrift;
- *Audiovisueel materiaal* (Rony Vissers), aflevering in *Verzekerd De Bewaring FARO*.²⁹

7.3.4. Bijdrage aan BAM-publicaties

PACKED-medewerkers herschreven het hoofdstuk *Je werk archiveren* voor de publicatie *Tips voor beginnende kunstenaars*. Het hoofdstuk bevat informatie over het behoud en beheer van zowel papieren en fysieke archieven en collecties als werken en documenten die digitaal aangemaakt worden. De publicatie verscheen op de [website](#) van BAM.

---

²⁹ Aangeleverd, maar nog niet gepubliceerd.

7.3.5. Andere publicaties

De stille dood van de cd (Stefanie Van den Broeck, met bijdrage van Rony Vissers), artikel in Knack (Roularta)

8. ALGEMEEN BEHEER

8.1. Rapportering aan Algemene Vergadering en Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur kwam in 2014 bijeen op 21 maart, 23 mei, 19 september en 19 november. De Algemene Vergadering kwam in 2014 bijeen op 21 maart. Tijdens deze bijeenkomsten rapporteerde coördinator Rony Vissers over de werking van PACKED vzw. De bestuursorganen keurden ook de begroting 2014, het jaarverslag 2014, het actieplan 2015 en voorlopige begroting 2015 goed.

8.2. Uitbreiding Raad van Bestuur

In 2014 onderzocht PACKED vzw de mogelijkheid om in haar bestuursorganen, zoals gesuggereerd door de Beoordelingscommissie bij de erkenning van PACKED vzw, een vertegenwoordiger op te nemen van de privaatrechtelijke archiefsector. Dit resulteerde in gesprekken met Michel Vermote (Archiefbank Vlaanderen). Hij trad in 2014 toe als bestuurslid.

Door het vertrek van de bestuurders Frie Depraetere en Eric Krols in 2013 is er in 2014 naast Michel Vermote nog een nieuwe bestuurder toegetreden: Gerd Van Looy (BOZAR). Sam Eggermont (BAM) is in 2014 door PACKED vzw aangetrokken als onafhankelijk adviseur.

Bij de vernieuwing en uitbreiding van de Raad van Bestuur heeft PACKED vzw ook aandacht gehad voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van de bestuursorganen.

8.3. Personeelsbeheer

PACKED vzw heeft in 2014 drie nieuwe personeelsleden aangeworven:

- Nastasia Vanderperren;
- Loes Nijsmans;
- Annick Van herp.

Twee van deze aanwervingen waren het resultaat van een publieke vacature.

In 2014 stelde PACKED vzw ook twee jobstudenten te werk:

- Nick Luyckx;
- Nils Van Geele.

PACKED vzw heeft in 2014 aandacht gehad voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van haar personeelsploeg. Onder de personeelsleden en stagiairs van PACKED vzw kon men in 2014 vijf nationaliteiten ontwaren. In 2014 steeg het aantal vrouwelijke VTE verder, en is nu groter dan het aantal mannelijke VTE.

In de loop van 2014 hebben twee personeelsleden het PACKED-team verlaten:

- Henk Vanstappen;
- Annick Van herp.

Vanaf 1 januari 2015 zijn er twee personeelsleden overgedragen aan VIAA:

- Noortje Verbeke;
- Loes Nijsmans.

In 2014 vonden er vijf bijeenkomsten met het volledige PACKED-team plaats; op 3 maart, 8 april, 17 juni, 22 september en 5 november. Hiernaast is echter nog veelvuldig overlegd in kleinere groepjes.

8.4. Financieel beheer

Net als de voorgaande jaren is de boekhouding uitbesteed aan het bedrijf Studifisk; ook is de jaarrekening gecontroleerd door bedrijfsrevisor Michel Wera die heeft bevestigd dat ze een getrouw beeld geeft van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten. PACKED vzw boekte in 2014 een beperkt negatief bedrijfsresultaat.

8.5. Archief- en ICT-beheer

In 2014 waren er geen noemenswaardige wijzigingen in het ICT-beheer van PACKED vzw. De geplande update van het lokale netwerk als van de externe servers hebben geen update gekregen.

Er werd gewerkt aan het traject om het digitale archief van PACKED vzw verder te optimaliseren. Er werd een verantwoordelijke voor het archiefbeheer binnen PACKED vzw aangewezen die de opdracht kreeg om de nodige instrumenten voor het archiefbeheer te finaliseren en de nieuwe principes van het beheer van het archief in PACKED vzw te implementeren. De acties op dit vlak waren in 2014:

- op 28 maart werd de eerste Trash Day gehouden in PACKED vzw waarbij er een nieuwe mappenstructuur werd aangemaakt op de server volgens het goedgekeurde archiefschema;
- op 17 september werd een tweede Trash Day gehouden waarbij er een analyse werd gemaakt van de nieuwe mappenstructuur
- op 18 november werd ook het nieuwe archiefschema toegepast op het papieren archief en een papieren Trash Day georganiseerd. Daardoor zijn het papieren en het digitale archief op elkaar afgestemd geraakt.

De richtlijnen voor het archiefbeheer worden ook in het dagdagelijkse werk toegepast door de medewerkers van PACKED vzw, bijvoorbeeld bij het benoemen van bestanden of het creëren van nieuwe versies van documenten. Dit zorgt voor een bewustere omgang met het archief bij PACKED vzw.

De resultaten van deze acties hebben ook hun weerslag gevonden in een gevalstudie gepubliceerd op de CEST-wiki: http://projectcest.be/index.php/Archiefbeheer_bij_Packed_vzw

8.6. Beleid maatschappelijke en culturele diversiteit

PACKED vzw heeft in 2014 zowel bij de samenstelling van haar Raad van Bestuur en Algemene Vergadering als haar personeelsploeg aandacht gehad voor maatschappelijke en culturele diversiteit.

8.7. Beleid duurzaamheid en ecologisch bewustzijn

PACKED vzw heeft in 2014 aandacht gehad voor duurzaamheid en ecologisch bewustzijn. Duurzaamheid, en dan vooral digitale duurzaamheid, is een steeds terugkerend aandachtspunt in al onze activiteiten als expertisecentrum digitaal erfgoed. PACKED vzw ondersteunt duurzame economische ontwikkeling door producten zoals koffie en thee aan te kopen in de OXFAM-Wereldwinkel. Het ecologisch bewustzijn weerspiegelt zich vooral in het woon-werkverkeer (bijna uitsluitend openbaar vervoer en fiets), kantoorbeheer (papier wordt zoveel mogelijk vervangen door digitale bestanden), huisvesting en de aankoop van biologische producten (koffie).

8.8. Aansluiting Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

PACKED vzw heeft in 2014 aandacht gehad voor het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

9. TOELICHTING BIJ HET FINANCIËEL VERSLAG

9.1. Resultatenrekening

9.1.1. Winst/verlies

PACKED vzw sluit het jaar 2014 af met een klein **verlies van 6.234 euro**.

De raad van bestuur en algemene vergadering van PACKED vzw oordeelden dat het verlies in verhouding is met de aangelegde financiële reserve. Met 108.277 euro is deze in verhouding tot de gemiddelde jaarlijkse werkingskosten, maar, het moet gezegd, totaal onvoldoende om een oplossing te bieden voor de financieringsonzekerheid waarvoor PACKED vzw zich bij schrijven van dit verslag nog geplaatst ziet.

Dit verlies van 6.234 euro wijkt af van de verhoopte winst van 29.894,90 euro die stond vermeld in het Actieplan 2014. Een belangrijke reden voor dit verschil van ongeveer 36.000 euro is de overdracht van reeds ontvangen middelen naar 2015. Een aantal Europese en Vlaamse projecten waarvoor de middelen zijn ontvangen in 2014 lopen door in 2015. Bovendien kampen we met de onverwachte vertraging van de betaling van een laatste subsidieschijf voor een Europees project dat reeds afliep in 2013 en waarvoor de overeenkomstige kosten reeds in de periode 2011-2013 zijn gemaakt.

9.1.2. Kosten

Het totaal van de **kosten** lag met 692.027 euro lager dan in de begroting die bij het actieplan werd ingediend (736.256 euro). Een belangrijke verklaring hiervoor is te vinden in de loonkostbudget. Dit bedraagt 527.716 euro in afrekening versus 583.591,58 euro in begroting. De verklaring hiervoor is tweeledig:

- de voorziene aanwerving van een inhoudelijke medewerker werd omwille van onzekere structurele financieringsbasis en dalende trend in de externe financieringsmogelijkheden van PACKED vzw tijdelijk uitgesteld. (min loonkostbudget t.b.v. 30.000 euro / een jaar halftijds)
- daarnaast werd ook de voorziene loonkost voor de zakelijk medewerker niet volledig gerealiseerd: doordat de indiensttreding later aanving dan voorzien en de zakelijk medewerker PACKED vzw na enkele maanden na korte duur de organisatie weer verliet. (min loonkostbudget t.b.v. ongeveer 14.000 euro)

9.1.3. Inkomstenstructuur

Ook de **inkomsten** waren in het totaal lager: 685.793 euro (tegenover begroot 736.150,98 euro) De structurele werkingsmiddelen die de Vlaamse Gemeenschap via het Erfgoeddecreet aan PACKED vzw toekende bedroegen 288.656 euro (na besparing) versus 292.382,69 begroot (geïndexeerd subsidiebedrag), een verschil van 3.273 euro.

Deze structurele financiering bedraagt slechts 42% van de totale inkomsten van PACKED vzw. De VIA-subsidies voor tewerkstelling waren erg voorzichtig begroot (6.500 euro) maar waren hoger dan in 2013.

Andere inkomsten zijn ad hoc subsidies voor Vlaamse en Europese projecten en 'omzet'/eigen inkomsten uit betaalde opdrachten waarbij PACKED vzw als expert/adviesverlener optreedt. Deze betaalde opdrachten waren in 2014 goed voor een bedrag van 135.257,26 euro, Dit is een stijging ten opzichte van 2013. Het grootste aandeel van de opbrengsten van deze betaalde opdrachten (92.511,81 euro) had betrekking op de ondersteuning van VIAA. Hiervoor werden in 2014 ongeveer 1,5 VTE ingezet. Deze medewerkers van PACKED vzw gaan over naar VIAA vanaf 1 januari 2015, zodat de ondersteuning van VIAA grotendeels uit de kosten en inkomsten van PACKED vzw zal verdwijnen. De inkomsten via betaalde prestaties zal dus terugvallen in 2015.

Een andere belangrijke (maar voorlopig evenmin duurzame) bron van inkomsten zijn projectsubsidies van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie. Het detail van de projectsubsidies vertoonde zowel verschuivingen in negatieve als in positieve zin.

Bij de projecten met EU-middelen (en desgevallend bijkomende matching funds via de Vlaamse Gemeenschap) gebeurt de afrekening immers op het ritme van de door de EU gevraagde rapportering. Zolang saldo's van projectsubsidies niet zeker zijn omdat de financiële controle nog moet volgen, neemt PACKED vzw de te ontvangen bedragen niet op in de begroting. PACKED vzw wacht bijvoorbeeld nog steeds op de betaling van de laatste subsidieschijf voor het project Digitising Contemporary Art. We hadden de storting van deze schijf verwacht in de tweede helft van 2013. Doordat de kosten reeds zijn gemaakt in de periode 2011-2013 heeft de vertraging van de betaling van deze laatste subsidieschijf gevolgen voor de periode nadien. Anderzijds worden ontvangen voorschotten waarvoor in het betreffende boekjaar nog geen kosten werden gemaakt of afgerekend naar de EU toe, overgedragen naar het volgende boekjaar.

Ook voor het project Erfgoedzorg in de kunstensector dat achtereenvolgens met een projectsubsidie op basis van het Kunstendecreet (in 2013-2014) en via samenwerkingsovereenkomsten met het Agentschap Kunsten en Erfgoed (2014-2015) werd ondersteund, valt de looptijd van de overeenkomsten niet samen met boekjaren en zijn er dus overdrachten via de boekhouding. Hetzelfde geldt voor het project PID (Persistente Identificatie).

Hieronder vindt u voor 2014 respectievelijk de begrote en gerealiseerde/geboekte inkomsten en het verschil. De vetgedrukte bedragen worden ook overgedragen naar 2015.

	Begroting in Actieplan 2014	Afrekening 2014	Vershil (en overdracht naar 2015)
PREFORMA	18.770 euro	29.746 euro	- 10.976 euro
EuropeanaSpace	47.320 euro	34.256,12 euro	+ 13.063,88 euro
ATHENAPlus	39.278 euro	7.456 euro	+ 31.822 euro
Erfgoedzorg in de Kunstensector:			
Projectsubsidie Kunstendecreet	39.000 euro ³⁰	46.500 euro	+ 7.500 euro ³¹
Samenwerking 1 met AKE	65.000 euro	65.000 euro	0 euro
Samenwerking 2 met AKE	65.000 euro	27.500 euro	+ 37.500 euro
Linked Heritage	11.519 euro	2.470,66 euro	- 9.048,34 euro

Totaal verschil: - 72.958,20 euro

9.2. Balans

- De overdrachten op basis van de hogervermelde bedrage in het vet zijn samen terug te vinden in de boekhouding onder:

Rekening 492/3: 83.800 euro

- Rekening 450/3: in 2014 resulteerde het uitvoeren van dienststopdrachten tegen betaling en met aanrekening van BTW in een positief saldo op de BTW-courant rekening van 17.254 euro.

³⁰ Overgedragen uit 2013

³¹ Saldo projectsubsidie van 75.000 euro toegekend in 2013.